Σύνθεση και συγγραφή τριλογίας παιδικού μιούζικαλ, με θεματικό άξονα τον χρόνο «Παρελθόν- Παρόν- Μέλλον»

Διδακτορική Διατριβή της Αλεξάνδρας Μέριανου

Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Τμήμα Μουσικών Σπουδών

Επιβλέπων καθηγητής: κ. Παπαδάτος Ιωσήφ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2021

Τριμελής Επιτροπή:

Αλεξιάδης Μηνάς Ι. (Καθηγητής)

Καλδή Μιράντα (Ομότιμη Καθηγήτρια)

Παπαδάτος Ιωσήφ (Καθηγητής)

Επιτροπή Κρίσης:

Αγγελάκος Κωνσταντίνος (Καθηγητής)

Αλεξιάδης Μηνάς Ι. (Καθηγητής)

Ζέρβας Αθανάσιος (Καθηγητής)

Καλδή Μιράντα (Ομότιμη Καθηγήτρια)

Παπαδάτος Ιωσήφ (Καθηγητής)

Σαμμούτης Εύης (Αναπληρωτής Καθηγητής)

Τρυπάνη Δήμητρα (Επίκουρη Καθηγήτρια)

Αφιερωμένο στον σύζυγό μου
Νικόλα και τις κόρες μας.
Για την καθημερινή έμπρακτη
υπενθύμιση, πως η αληθινή αγάπη
είναι δύναμη δημιουργίας.

Πίνακας Περιεχομένων

- Καλλιτεχνική Πρόθεση ……..…(σελ.5)
- Επιστημονική Πρόθεση ……(σελ. 7)
- Μουσικοπαιδαγωγικό πρόγραμμα «Αγάπη»……....(σελ.9)
    - Ηλικιακή δομή προγράμματος «Αγάπη» ……(σελ.10)
    - Βρεφικό Τμήμα (Αγαπημένοι) ……(σελ.10)
    - Προπαιδικό Τμήμα (Περίεργοι) ……..(σελ.12)
    - Παιδικό Τμήμα (Σοφοί) ……...(σελ.14)
    - Προνηπιακό Τμήμα (Ευτυχισμένοι) ……(σελ.15)
    - Νηπιακό Τμήμα (Ελεύθεροι) ……...(σελ.17)
    - Στόχοι προγράμματος «Αγάπη» ……..(σελ.20)
- Ο ρόλος του δραματικού παιχνιδιού ως γέφυρα……...(σελ.22)
    - Παιχνίδι…….(σελ.23)
    - Δραματικό παιχνίδι ……..(σελ.23)
    - Δραματική Έκφρασή……....(σελ.25)
    - Θεατροποίηση ……..(σελ.26)
- Φιλοσοφία και αισθητική της τριλογίας ……..(σελ.28)
- Δραματουργική πλοκή …….(σελ.32)
- Σκηνοθεσία, Υποκριτική, Σκηνογραφία ……..(σελ.39)
- Η μουσική της τριλογίας ……..(σελ.44)
- Συμπέρασμα …….(σελ.47)
- Παράρτημα φωτογραφικού υλικού ……..(σελ.49)
    - Φωτογραφίες εποπτικού υλικού ……..(σελ.50)
    - Φωτογραφίες μαθήματος …….(σελ.58)

- Φωτογραφίες μαθήματος γονέων ……(σελ.63)
- Φωτογραφίες παραστάσεων ……(σελ.67)

- Παράρτημα θεατρικών κειμένων …….(σελ.76)
  - «ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ» ……(σελ.77)
  - «ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΠΟΥ ΑΛΛΑΞΕ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ» ……(σελ.96)
  - «ΤΟ ΠΙΟ ΟΜΟΡΦΟ ΤΑΞΙΔΙ» …….(σελ.113)
- Παράρτημα μουσικών συνθέσεων……..(σελ.132)
- Βιβλιογραφία.....(σελ. 303)

Καλλιτεχνική Πρόθεση

Πρώτο και ίσως σημαντικότερο ερώτημα, είναι γιατί ασχολήθηκα με το μουσικό παιδικό θέατρο. Πίσω από αυτό όμως κρύβονται τουλάχιστον τρεις ακόμα ερωτήσεις. Γιατί μουσικό; Γιατί παιδικό; Γιατί θέατρο; Κατά την απάντηση των ερωτημάτων συνειδητοποίησα πως όταν αρχικά η εκπαιδευτική μου πορεία και μετέπειτα η επαγγελματική μου σταδιοδρομία συνάντησαν το πάθος μου, το θέμα της διδακτορικής μου διατριβής περισσότερο με επέλεξε παρά το επέλεξα.

Γιατί μουσικό; Με καταγωγή από την Κέρκυρα, από μικρό παιδί, είχα συμμετοχή σε φιλαρμονικές και συμφωνικές ορχήστρες παίζοντας κλαρινέτο. Αυτό με τη σειρά του με οδήγησε σε μουσικό Γυμνάσιο, σε μουσικό Λύκειο, στο τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου και παράλληλα στην απόκτηση του διπλώματος κλαρινέτου. Καθ' όλη τη διάρκεια αυτή ,αντιμετώπιζα την μουσική με την πρώτη της υπόσταση, ως επιστήμη. Αυτό με ανέπτυξε ως άνθρωπο και ως επιστήμονα. Με οδήγησε στο να καταλάβω τους κανόνες της αλλά και στο να τους εξηγώ. Γύρω στα 26 μου, η δεύτερη υπόσταση της μουσικής ως τέχνη ξεκίνησε να με κατακλύζει. Σε βαθμό που παραιτήθηκα από την εργασία μου ως μόνιμο μέλος συμφωνικής ορχήστρας για να αφιερωθώ στη μουσική σύνθεση. Και εκεί κατάλαβα ότι η μουσική που ήθελα να γράψω είναι η μουσική που ξεκουράζει την καρδιά μου. Ανεξαρτήτως είδους και ύφους, ήθελα να γράψω τραγούδια που θα λέει το καθένα και μία ιστορία.

Γιατί παιδικό; Πολλοί θεατρολόγοι θεωρούν το «παιδικό θέατρο» αδόκιμο ως όρο. Αντ' αυτού προτείνουν τον όρο «θέατρο για παιδιά». Ο λόγος είναι ότι ο πρώτος όρος χαρακτηρίζει το είδος του θεάτρου – με όποια αρνητική χροιά του έχει αποδοθεί από ευκαιριακές παραστάσεις- ενώ ο δεύτερος χαρακτηρίζει το είδος του κοινού[1]. Από μεριάς μου θα χρησιμοποιηθούν και οι δύο όροι, καθώς πιστεύω ότι το παιδικό θέατρο μπορεί και πρέπει να διέπεται από επαγγελματισμό ενώ ως δραματουργός, σκηνοθέτης, εκπαιδευτικός και ηθοποιός δε στοχεύω μόνο στο παιδικό κοινό αλλά και στο ενήλικο.

Από το 2001 εργάζομαι ως εκπαιδευτικός στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Εκεί βίωσα την απόλυτη παρερμηνεία του μαθήματος της μουσικής από τους μαθητές, ως ώρα ξεκούρασης και όχι ως ώρα μάθησης. Ως ώρα διασκέδασης και όχι ως ψυχαγωγίας. Εκεί αντιλήφθηκα ότι το μεγαλύτερο, αν όχι όλο, μερίδιο ευθύνης για αυτή την αδικία σε βάρος του μαθήματος της μουσικής, την έχουμε

[1] Roger Deldime, Theatre et jeunes public,(Bruxelles: JEB , 1981): 13.

οι εκπαιδευτικοί. Δεν είχε νόημα να κατηγορήσω την ύλη, τα βιβλία ή ακόμα και το εκπαιδευτικό σύστημα. Τίποτα από αυτά δεν περνούσε από το χέρι μου για να αλλάξω μα δεν μπορούσα να μείνω αμέτοχη. Άλλαξα λοιπόν το μόνο που μπορούσα. Τρόπο διδασκαλίας. Με ηχοιστορίες. Με εποπτικό υλικό που σχεδίαζα μόνη μου. Με διαδραστικό μουσικό παιχνίδι. Και εκεί είδα πόσο άμεσα ανταποκρίθηκαν τα παιδιά κάθε ηλικίας στα νέα ερεθίσματα. Γιατί είχαν την ανάγκη για μουσική, ως τέχνη και ως συναίσθημα. Στη συνέχεια ασχολήθηκα στα Ωδεία Φίλιππος Νάκας με τη διδασκαλία των μουσικοπαιδαγωγικών προγραμμάτων Robbie, Teddie και JMC (Junior Music Courses) της Yamaha, σε βρέφη από 4 μηνών έως παιδιά 5 ετών. Εκεί βίωσα μια διαφορετική προσέγγιση της μουσικής. Τη μουσική ως τρόπο αλληλεπίδρασης. Στα εβδομαδιαία αυτά μαθήματα, διάρκειας 50 λεπτών, συμμετείχαν πάντα γονείς και παιδιά και μέσα από μουσικά παιχνίδια και άλλες δραστηριότητες βελτιώνονταν τόσο οι μουσικοκινητικές δεξιότητες του παιδιού όσο και η ενσυναίσθηση του γονέα. Μέσα από φιλαρμονικές, ορχήστρες, σχολεία, ωδεία και μουσικοπαιδαγωγικά προγράμματα[2] είδα την μουσική στη ζωή ενός παιδιού. Είδα πως μπορείς να την εισάγεις, να την εξελίξεις, να την διδάξεις και τέλος να την εμπνεύσεις. Και είδα εκατοντάδες παιδιά να αναπτύσσουν εξαιρετικές δεξιότητες. Παιδικό λοιπόν γιατί εκεί μπορώ αποδεδειγμένα να βοηθήσω ώστε η μουσική, να κάνει τη μεγαλύτερη θετική διαφορά.

Γιατί θέατρο; Επειδή το να υποδυθείς ένα ρόλο σε αναγκάζει να ξεπεράσεις τον εαυτό σου και να γίνεις κάποιος άλλος. Επειδή γίνεσαι μέλος μιας ομάδας. Επειδή πρέπει να σταθείς μπροστά σε κοινό και να τους ταξιδέψεις σε κάτι φανταστικό, πέρα από τις φοβίες σου. Επειδή μπορείς να είσαι πρωταγωνιστής σε ένα έργο και κομπάρσος στο επόμενο αλλά πρέπει να βιώνεις με ενθουσιασμό όποιο ρόλο και αν έχεις. Επειδή τα λόγια γίνονται συναισθήματα και τα συναισθήματα κινήσεις και μορφασμοί. Επειδή η σκηνή έχει μαγεία. Επειδή θεωρώ ότι επιστημονικά έχουν ακόμα πολλά να ειπωθούν και όλα τα ανωτέρω μπορούν να καθοριστούν σε ένα πλαίσιο συγκεκριμένο και συστηματοποιημένο.

Στο πλαίσιο αυτό λοιπόν, ίδρυσα το πρώτο τμήμα μουσικού παιδικού θεάτρου στην Κέρκυρα , στο Ωδείο Φίλιππος Νάκας το 2005 και έκτοτε δεν σταμάτησα να το εξελίσσω. Για αυτούς τους λόγους λοιπόν αποφάσισα η διατριβή μου να έχει ακριβώς

[2] Carl Orff, The Orff Music Therapy, (Mainz: Schott & Co Ltd , 1980).

αυτό το θέμα και συγκεκριμένα μία τριλογία παιδικών μιούζικαλ με θεματικό άξονα τον χρόνο (Παρελθόν, Παρόν, Μέλλον) με καλλιτεχνική πρόθεση να εισάγω τα παιδιά ταυτόχρονα σε δύο τέχνες, μουσική και θέατρο, με τρόπο βιωματικό και αβίαστο. Αξιοποιώντας τόσο το ταξίδι (πρόβες, προετοιμασία) όσο και τον προορισμό (τελική παράστασή) για να αγκαλιάσουν τα παιδιά τις τέχνες, τους εαυτούς τους, τα συναισθήματα τους αλλά και για να εκτεθούν σε κόσμο χωρίς φόβο αλλά με πολύ πάθος.

Είναι προφανές, ότι η μύηση των παιδιών στο θέατρο περνά από τους ενήλικες. Ως παιδαγωγούς, ως δραματουργούς, ως σκηνοθέτες, ως εμψυχωτές. Και μέχρι πρόσφατα η σχέση αυτή μεταξύ παιδιών και θεάτρου επιστεγαζόταν με μία παράσταση που την παρείχαν στα παιδιά, ενήλικοι άνθρωποι του θεάτρου. Όπως αναφέρει και η Helene Beauchamp στο βιβλίο της «Τα παιδιά και το Δραματικό Παιχνίδι», για να κάνει κάποιος θέατρο για παιδιά πρέπει πρώτα από όλα να τα γνωρίσει[3]. Έχοντας γνωρίσει τα παιδιά και έχοντας διδάξει σε αυτά από ηλικίες 6 μηνών έως και 18 ετών, επιχείρησα να τα φέρω σε επαφή με το θέατρο, τόσο ως κοινό όσο και ως ηθοποιούς.

Επιστημονική πρόθεση

Οι λόγοι που θεωρώ ότι το συγκεκριμένο θέμα αξίζει να εκπονηθεί ως διδακτορική διατριβή είναι τρεις.

Πρώτον. Το θέατρο για παιδιά θεωρήθηκε και αντιμετωπίστηκε μέχρι και τη δεκαετία του 1970 ως μία κατώτερη μορφή θεατρικής τέχνης. Ως ένα ποιοτικά κατώτερο παράγωγο. Από πολλούς δυστυχώς θεωρείται ακόμα. Κατά την έρευνα μου για την συγκεκριμένη διατριβή, διαπίστωσα ότι η βιβλιογραφία πάνω στο παιδικό θέατρο αναλογικά με τις άλλες τέχνες είναι εξαιρετικά περιορισμένη. Πάνω στο θέατρο για παιδιά από παιδιά ακόμα πιο περιορισμένη και πάνω στο μουσικό θέατρο για παιδιά από παιδιά, ουσιαστικά ανύπαρκτη. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, αλλά και σημείο αναφοράς, είναι ότι μόλις στα τέλη της δεκαετίας του 1960 με αρχές της δεκαετίας του 1970 στις αγγλοσαξωνικές χώρες (Αγγλία), οι εκδοτικές εταιρείες έκαναν ένα είδος επανάστασης. Έδωσαν ειδικές παραγγελίες σε πολύ σημαντικούς συνθέτες να γράψουν

[3] Helene Beauchamp, Les enfants et le jeu dramatique , (Bruxelles: De Boeck, 1981) : 135-137.

έργα μιούζικαλ και μουσικού θεάτρου για παιδιά σχολικής ηλικίας, όπου τα παιδιά θα έπαιζαν για τα παιδιά. Είναι λογικό λοιπόν, σε ένα τόσο παρθένο επιστημονικά πεδίο να πρέπει να στηριχθείς σε δύο πυλώνες. Στην επιστημονική τεκμηρίωση που σίγουρα θέτει τα θεμέλια αλλά μπορεί να είναι παρωχημένη και στον εμπειρικό εμπλουτισμό της προυπάρχουσας γνώσης με μορφή όμως συστηματική και ξεκάθαρη.

Δεύτερον. Επειδή δημιούργησα ένα ολόκληρο εκπαιδευτικό πρόγραμμα για να μπορέσει να στηρίξει σθεναρά την καλλιτεχνική μου αυτή πρόθεση. Ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα που κάλυπτε τα κενά που εντόπισα στη σταδιοδρομία μου, λαμβάνοντας βέβαια και ερεθίσματα από ότι θετικό συνάντησα σε αυτή. Ένα πρόγραμμα που διδάσκετε ήδη εδώ και 11 χρόνια σε διάφορους βρεφονηπιακούς σταθμούς και νηπιαγωγεία ανά την Ελλάδα.

Ένα βασικό πρόβλημα που έχει αντιμετωπίσει και εξακολουθεί να αντιμετωπίζει το θέατρο για παιδιά, είναι η «σχολειοποίησή» του. Με τον όρο αυτό, αναφέρεται ο Roger Deldime, στο γεγονός ότι τα παιδιά αντιλαμβάνονται το θέατρο ως μάθημα και του συμπεριφέρονται ανάλογα[4]. Το βασικό δίλημμα που έχει απασχολήσει τους ειδικούς του θεάτρου για παιδιά, είναι αν κάνουμε μια παιδαγωγική για το θέατρο ή μία παιδαγωγική με το θέατρο. Χωρίς να απορρίπτω την παιδαγωγική για το θέατρο, δεδομένου ότι πρόκειται για μία τέχνη που αξίζει να μελετηθεί, επικεντρώνομαι στη παιδαγωγική με το θέατρο καθώς επιδιώκω να ενεργοποιήσω και συμπληρωματικές δραστηριότητες σε γονείς και παιδιά. Θεραπευτικές και αξιακές πέρα φυσικά από τις κύριες καλλιτεχνικές. Θα αναφερθώ ξεχωριστά στο μουσικοπαιδαγωγικό μου πρόγραμμα , αναλύοντας τη φιλοσοφία του και τις πρακτικές εφαρμογές του.

Τρίτον. Επειδή ο θεματικός άξονας του χρόνου, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι οι γονείς των μικρών πρωταγωνιστών είναι ανάμεσα στους θεατές, έχει τη δύναμη να καλλιεργήσει συνειδήσεις και γονιών και παιδιών. Το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον παρουσιάζονται ως εναλλακτικές πραγματικότητες και βοηθούν τα παιδιά να ενστερνιστούν αξίες, που ακόμα και αν δεν τους είναι άμεσα αντιληπτές, θα ξεπροβάλουν με το πέρασμα του χρόνου. Ένας σπόρος που ποτίζεται μόνο από το νερό της ζωής. Το αντίστοιχο συμβαίνει και στους γονείς αλλά ως συνειδητοποίηση. Και μετά το τέλος του ταξιδιού αυτού, γονείς και παιδιά μπορούν να μιλήσουν μεταξύ τους μια καινούρια γλώσσα. Μία γλώσσα με διδάγματα. Αντιμετωπίζω το θέατρο ως θέατρο

[4] Roger Deldime, Theatre et jeunes public,(Bruxelles: JEB , 1981): 26-28.

του δημιουργού, θέατρο του σκηνοθέτη, θέατρο των ηθοποιών και θέατρο του κοινού. Ταυτόχρονα, θα αναφερθώ με παραδείγματα και με επιστημονικούς όρους στο αντίστοιχο κεφάλαιο της διατριβής, παραθέτοντας κείμενα από τα έργα μου . Συμπληρωματικό αποτέλεσμα, εκτός του καλλιτεχνικού, είναι ότι μετά την τελική παράσταση βλέπει και ο γονιός στο παιδί του έναν ήρωα. Όπως βλέπει όλη την υπόλοιπη χρονιά ένα παιδί στον γονέα. Θα ακολουθήσουν συγκεκριμένες παραθέσεις κειμένων που θα τεκμηριώνουν τη θέση μου αυτή.

Μουσικοπαιδαγωγικό Πρόγραμμα «Αγάπη»

Το μουσικοπαιδαγωγικό πρόγραμμα «Αγάπη» δημιουργήθηκε το 2008 και πρωτοεφαρμόστηκε στον βρεφονηπιακό σταθμό «Ό,τι Αγαπώ» στην Κέρκυρα. Το πρόγραμμα «Αγάπη» εντάσσεται στο καθημερινό πλαίσιο του εκπαιδευτικού προγράμματος του σταθμού και συντροφεύει τα παιδιά από τους πρώτους μήνες της ζωής τους έως και τα έξι τους χρόνια. Από το 2012 εφαρμόζεται στο «Σύγχρονο Νηπιαγωγείο» Λαμίας, από το 2020 στον βρεφονηπιακό σταθμό «Λιλιπούπολη» Λαμίας ενώ το 2019 εφαρμόστηκε στον Βρεφονηπιακό Σταθμό «Τα Κυκλάμινα» στην Αθήνα. Συνολικά πάνω από 4.000 παιδιά έχουν διδαχθεί το συγκεκριμένο πρόγραμμα ενώ πάνω από 2.000 παιδιά έχουν συμμετάσχει σε κάποια μουσικοθεατρική παράσταση.

Εικόνα 1.Λογότυπο μουσικοπαιδαγωγικού προγράμματος Αγάπη

Σε αυτή τη διαδρομή το παιδί μαθαίνει να βιώνει τον ρυθμό και τη μουσική μέσα από εξειδικευμένες δραστηριότητες όπως ηχοιστορίες, τραγούδι, μουσικά παραμύθια και μουσικοκινητικές ασκήσεις. Η οπτικοποίηση και η ενσάρκωση της βασικής αξίας του προγράμματος, δηλαδή της Αγάπης, γίνεται με τη χρήση μίας τσόχινης φιγούρας που

έχει τη μορφή ενός χαμογελαστού κουνελιού. Η επιλογή της συγκεκριμένης φιγούρας έγινε με βάση την οικειότητα που αισθάνεται ένα παιδί στην αλληλεπίδραση του με αυτή. Το κουνελάκι είναι από τις πρώτες αναγνωρίσιμες εικόνες στη ζωή ενός παιδιού, είτε ως κουκλάκι , είτε ως κινούμενο σχέδιο είτε ως το γνωστό παιδικό τραγούδι που έχει μεγαλώσει γενιές και γενιές. Η επιλογή της τσόχας ως υλικό κατασκευής έγινε συνειδητά, καθώς στην πρώτη τρυφερή ηλικία των 6 μηνών το παιδί ξεκινά και αναπτύσσει έντονα την αίσθηση της αφής. Χρησιμοποιώντας περισσότερο τα ακροδάχτυλα και τις παλάμες του, η αίσθηση της τσόχας διεγείρει την περιέργειά του και κεντρίζει το ενδιαφέρον του ώστε να πετύχουμε τη δέσμευση του παιδιού ως κοινωνό καθ' όλη τη διάρκεια του μαθήματος.

Οι υπόλοιπες φιγούρες που πλαισιώνουν τη βασική αξία του προγράμματος, την «Αγάπη», είναι η Γατούλα η Τιτή, η Κουκουβάγια η Σοφία, το Αρκουδάκι η Ευτυχία και το Πουλάκι η Ελευθερία. Η κάθε μία φιγούρα, είναι ο βασικός άξονας του εκάστοτε εποπτικού υλικού και αναφέρεται σε συγκεκριμένη ηλικία του παιδιού και συγκεκριμένο στάδιο του προγράμματος. Το κάθε «ζωάκι» το καλωσορίζουμε με το δικό του χαρακτηριστικό τραγούδι και έτσι πετυχαίνουμε τη διέγερση τριών ταυτόχρονα αισθήσεων (όραση, αφή, ακοή) του παιδιού. Η συγκεκριμένη τεχνική προέκυψε ως απάντηση στην ανάγκη για διατήρηση της προσοχής των παιδιών σε μία ηλικία που όλα τους είναι καινούρια και αποσπώνται συνεχώς.

Ηλικιακή Δομή Προγράμματος «Αγάπη»

- Βρεφικό Τμήμα (Αγαπημένοι)

Το βρεφικό τμήμα αποτελείται από μωρά 6 έως 18 μηνών. Η ονομασία του τμήματος είναι «Οι Αγαπημένοι». Δίνοντας όνομα στα τμήματα, δημιουργούμε τόσο στους γονείς όσο και στα παιδιά την πραγματική αίσθηση ότι ανήκουν σε μία ομάδα και με αυτό το όνομα αναφερόμαστε σε αυτούς καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Όταν για παράδειγμα προγραμματίζεται μία δραστηριότητα για το συγκεκριμένο τμήμα, η ανακοίνωση του σταθμού συντάσσεται ως εξής: « Οι Αγαπημένοι θα συμμετέχουν σε εκδήλωση για τη Γιορτή της Μητέρας». Όπως προαναφέραμε, το ζωάκι αυτής της

ηλικίας είναι το κουνελάκι και το τραγούδι με το οποίο ξεκινά κάθε συνάντηση/ μάθημα στην τάξη είναι το ακόλουθο.

Αγάπη

Είμαι ένα κουνελάκι όμορφο μικρό
Το σπίτι μου είναι μέσα σε ό,τι αγαπώ
Αγάπη τ΄ όνομα μου και χαίρομαι για αυτό
Γιατί έχω συντροφιά μου παιδάκια ένα σωρό
Γιατί έχω συντροφιά μου παιδάκια ένα σωρό

Τιτή και Ευτυχία, Σοφία, Ελευθερία
Είναι τα ζωάκια που λέμε τραγουδάκια.
Με εγώ είμαι η Αγάπη και σας τραγουδώ
Φιλάκια εγώ σας στέλνω και σας χαιρετώ
Φιλάκια εγώ σας στέλνω και σας χαιρετώ.

Το τραγούδι ξεκινά με τη χρήση ενός μεγάλου κυκλικού πανιού με τη φιγούρα της Αγάπης, έτσι ώστε να είναι ξεκάθαρη η ονομασία της ομάδας και η οριοθέτηση του κύκλου στα παιδιά. Ο κύκλος χρησιμοποιείται για να μπορούν όλοι να έχουν οπτική επαφή με όλους και ενισχύει το αίσθημα της ασφάλειας και της ομαδικότητας. Σε αυτή τη φάση είναι πολύ σημαντικό να κερδίσουμε την προσοχή των παιδιών και για αυτό το λόγο χρησιμοποιώ τινάγματα του μεταξωτού πανιού με αποτέλεσμα να δημιουργούνται όμορφες αντανακλάσεις αλλά και ένα όμορφο αεράκι στα πρόσωπα των παιδιών. Έμπνευση για αυτό ήταν το χαμόγελο ευχαρίστησης των βρεφών όταν φυσούμε ελαφρά στο πρόσωπο τους. Το εποπτικό υλικό που χρησιμοποιείται επιπλέον είναι, μεταξωτά μαντήλια, baby κρουστά οργανάκια, μπάλες μικρές και μεγάλες, σαπουνόφουσκες, quiet books και μαξιλάρια.

Εικόνα 2.Χρήση κυκλικού πανιού στην τάξη

Εικόνα 3. Χρήση Quiet Book στο Βρεφικό Τμήμα

Η ύλη αφορά στην καθημερινότητα των παιδιών και αναφέρεται σε δραστηριότητες όπως το μπάνιο, το παιχνίδι, το φαγητό και οι αγκαλιές με τους γονείς. Κατά τη διάρκεια του

μαθήματος γίνονται συνεχείς εναλλαγές δραστηριοτήτων ανά 2 λεπτά. Το μάθημα είναι καθημερινό για να απολαύσουν τα παιδιά τις ωφέλειες της επανάληψης και η διάρκεια του δεν υπερβαίνει τα είκοσι λεπτά. Διδάσκουσα του μαθήματος είναι η βρεφοκόμος- νηπιαγωγός του τμήματος και όχι κάποια ειδικότητα η οποία εκπαιδεύεται για το πρόγραμμα. Η μη εναλλαγή προσώπων συμβάλλει στη καλλιέργεια συναισθηματικού δεσμού μεταξύ του βρέφους και της δασκάλας του.

- Προπαιδικό Τμήμα (Περίεργοι)

Το προπαιδικό τμήμα αποτελείται από παιδιά 18 μηνών έως και 3 ετών. Η ονομασία του τμήματος είναι «Οι Περίεργοι» και το ζωάκι που τους συντροφεύει είναι η Γατούλα η Τιτή. Το όνομα του τμήματος, προκύπτει από τη ροπή που έχουν τα παιδιά αυτής της ηλικίας για την ανακάλυψη, που συνοδεύεται με συνεχείς ερωτήσεις. Χρησιμοποιείται το κυκλικό πανί με τη φιγούρα της Γατούλας της Τιτής, για τους ίδιους λόγους που αναφέρθηκαν νωρίτερα, και το μάθημα/ συνάντηση ξεκινά με το εξής τραγούδι.

Τιτή

Γεια σας, είμαι η Γάτα η Τιτή
Γάτα, όμορφη περίεργη
Θέλω να ρωτάω το γιατί
Κι' όλα να τα μάθω στη στιγμή

Νιαουρίζω και ρωτάω
Μου απαντάς και σ' αγαπάω

Έχω δυο ματάκια ζωηρά
Έχω δυο τεντωμένα αυτιά
Όλα πάντα τα παρατηρώ
Και άμα δεν ξέρω κάτι σας ρωτώ

Νιαουρίζω και ρωτάω
Μου απαντάς και σ' αγαπάω

Το εποπτικό υλικό παραμένει σχεδόν ίδιο με το προηγούμενο τμήμα, με την αντικατάσταση των baby μουσικών οργάνων από κανονικά κρουστά όργανα όπως οι μαράκες, ταμπουρίνα, κουδουνάκια, ξύστρες, καστανιέτες και κλάβες. Δίνεται μεγάλη έμφαση στο ρυθμό και στην αρχική σύνδεση του με την κίνηση, κάτι που επιδιώκεται σε όλα τα στάδια του προγράμματος αλλά με την ανάλογη δυσκολία. Στο προπαιδικό τμήμα ξεκινούν οι δραστηριότητες που τα παιδιά είναι πλέον όρθια στον κύκλο εν αντιθέσει με τα βρέφη που είναι πιο στατικές. Επιπλέον, στο τμήμα αυτό γίνεται μία ομαλή ένταξη στον κόσμο των πνευστών με τη χρήση φλογέρας. Η φλογέρα, λόγω της οξύτητας του ήχου της, βοηθά στην συγκέντρωση των παιδιών ενώ αποτελεί και την πρώτη τους επαφή με την δημιουργία της μελωδικής γραμμής των τραγουδιών σε πραγματικό χρόνο. Η εμπειρία έχει δείξει, ότι η παραγωγή μελωδίας από την φλογέρα αντιμετωπίζεται από τα παιδιά με δέος τις πρώτες φορές και όλα επιδιώκουν επαφή με το όργανο. Το βάρος και το μέγεθος της φλογέρας δίνει την δυνατότητα στη μουσικοπαιδαγωγό να πλησιάσει όλα τα παιδιά ένα-ένα κατά τη διάρκεια του μαθήματος, γεγονός που ενδυναμώνει τη συμμετοχή τους. Αρκετές φορές έχει παρατηρηθεί παιδιά να συγκινούνται από τον συγκεκριμένο ήχο. Η ύλη συνδέεται πλέον με τη θεματική που ακολουθείται από την παιδαγωγό του τμήματος. Η εναλλαγή δραστηριοτήτων γίνεται κάθε 3 λεπτά, το μάθημα είναι καθημερινό και η διάρκεια του δεν ξεπερνά τα 30 λεπτά. Διδάσκουσα του μαθήματος παραμένει η δασκάλα της τάξης, η οποία αν γνωρίζει την τέχνη της φλογέρας δεν χρειάζεται την μουσικό. Αν παρ' όλα αυτά δεν την γνωρίζει, τότε η μουσικός μπορεί να βρεθεί στο τμήμα το πολύ μία φορά την εβδομάδα με την ταυτόχρονη παρουσία της δασκάλας για συναισθηματικούς λόγους. Να τονίσω ότι στο προπαιδικό τμήμα κάθε μάθημα ολοκληρώνεται με την παρουσίαση ενός μουσικού παραμυθιού. Σε αυτή την ηλικία τα παιδιά έρχονται σε επαφή με τον έμμετρο λόγο, χρησιμοποιώντας γαντόκουκλες και δαχτυλόκουκλες. Ως

Εικόνα 4. Χρήση φλογέρας στην τάξη

μουσικό παραμύθι ορίζουμε ένα παραμύθι το οποίο τραγουδιέται, η ιστορία είναι σε τετράστιχα για την καλύτερη αφομοίωση και συνοδεύεται με τσόχινο εποπτικό υλικό.

- Παιδικό Τμήμα (Σοφοί)

Το παιδικό τμήμα αποτελείται από παιδιά ηλικίας 3 έως 4 ετών. Η ονομασία του τμήματος είναι «Οι Σοφοί» και το ζωάκι που τους συντροφεύει είναι η Σοφία η Κουκουβάγια. Το όνομα του τμήματος προκύπτει από το γεγονός ότι σε αυτή την ηλικία το παιδί ξεκινά να κατακτά τη γνώση, να κρατά μολύβι και να ετοιμάζεται για προγραφή. Τα παιδιά πιο έμπειρα , με περισσότερη αυτοπεποίθηση, χρησιμοποιούν καθημερινά τα κρουστά όργανα ενώ εξακολουθεί η χρήση του κυκλικού πανιού με τη φιγούρα της Σοφίας και κάθε μάθημα/ συνάντηση ξεκινά με το εξής τραγούδι.

Εικόνα 5.Χρήση τσόχινου εποπτικού υλικού (ποδιά)

<u>Σοφία</u>

Βγαίνω τη νύχτα που είναι όλα σιωπηλά
Μια κουκουβάγια μένει πάντα στη σκιά
Είμαι σοφή και όλη τη γνώμη μου ζητούν

Και με ρωτούν πώς το δρόμο θα βρουν
Αν στο δάσος χαθούν

Έχω φτερά μα πιο πολύ πετάει ο νους
Μας ταξιδεύει σε άλλους κόσμους μαγικούς
Μα πιο πολύ από παντού μου αρέσει εδώ
Για αυτό και εγώ ζω μέσα σε ότι αγαπώ

Τα παιδιά ασχολούνται με πιο απαιτητικές μουσικοκινητικές δραστηριότητες και σιγά σιγά διδάσκονται την αξία της ακρόασης που είναι η βάση της μουσικής εκτίμησης. Στο τμήμα αυτό εισάγεται για πρώτη φορά η δραματοποίηση και οι μουσικοθεατρικές ασκήσεις όπως παντομίμα, ηχοιστορίες κ.α. Έχοντας κατακτήσει όσο το δυνατόν καλύτερα τον προφορικό λόγο μέσω του τραγουδιού, ενθαρρύνουμε τα παιδιά να υποδυθούν ένα διαφορετικό ήρωα κάθε φορά ,φτιάχνοντας έτσι και τη σκηνική τους παρουσία. Όλα αυτά γίνονται με φυσικό και παιδικό τρόπο μέσα από την καθημερινότητα τους πλέον, αποφεύγοντας έτσι τη δημιουργία άγχους και πίεσης στα παιδιά. Αυτό επιτυγχάνεται με δύο τρόπους ταυτόχρονα. Αφενός μεν δουλεύουμε στην ψυχολογία του παιδιού ως μονάδα αλλά ταυτόχρονα και ως μέρους του συνόλου όταν είναι στη θέση του ακροατή. Επιτυγχάνουμε δηλαδή τη φυσικότητα κατά την ερμηνεία του αλλά και την αποδοχή της φυσικότητας των άλλων κατά την ερμηνεία τους. Με απλά λόγια εξαλείφουμε την κακόβουλη κριτική μεταξύ των παιδιών. Για αυτό, και από αυτήν την ηλικία τα παιδιά ξεκινούν να συμμετέχουν σε παιδικά μιούζικαλ κάνοντας ένα μουσικοκινητικό πέρασμα στη σκηνή και λέγοντας ένα τραγούδι υποδυόμενοι πάντα ένα συνολικό ρόλο στο σενάριο του έργου. Για παράδειγμα ως αστέρια, χιονονιφάδες, όνειρα κ.ο.κ. Ο λόγος που ακόμα συμμετέχουν στη σκηνή ως σύνολο και όχι ως διακριτοί ρόλοι θα αναλυθεί μεταγενέστερα. Το μάθημα διαρκεί έως 35 λεπτά ημερησίως. Σε αυτή την ηλικία πραγματοποιείται καθημερινά εκμάθηση ποιήματος. Διδάσκουσα του μαθήματος παραμένει η τακτική δασκάλα της τάξης.

- Προνηπιακό Τμήμα (Ευτυχισμένοι)

Το τμήμα αποτελείται από παιδιά ηλικίας 4 έως 5 ετών. Η ονομασία του τμήματος είναι «Οι Ευτυχισμένοι» και το ζωάκι που τους συντροφεύει το αρκουδάκι η

Ευτυχία. Το όνομα του τμήματος προκύπτει από το ότι τα παιδιά αυτής της ηλικίας αναπτύσσουν συνειδητά τη συναισθηματική νοημοσύνη τους μαθαίνοντας να διαχειρίζονται τα συναισθήματά τους. Η χρήση του κυκλικού πανιού είναι καθημερινή με τη φιγούρα της Ευτυχίας και κάθε μάθημα/ συνάντηση ξεκινά με το εξής τραγούδι:

Ευτυχία

Μπροστά στα δυο σας μάτια
Ξεκίνησε ένα θαύμα
Και ένα αρκουδάκι έχει ζωή.

Το λένε ευτυχία
Το βάφτισε η μαγεία
Αφού ένα δάκρυ του έδωσε πνοή.

Μα σας ευχαριστώ
Απ΄ την χαρά σας ζω
Με όλο τον κόσμο θα το μοιραστώ

Παντού θα το φωνάζω
Τον κόσμο θα αλλάζω
Με το να λέω σε όλους σ' αγαπώ

Και αν μια στιγμή ξεχάσεις
Τι έχεις τι θα χάσεις
Αν μοιραστείς θα το έχετε και οι δυο

Μοιράσου και θα δεις
Πως όλα τα μπορείς
Η ευτυχία θα έρθει πιο νωρίς

Το πρόγραμμα, λειτουργεί διαθεματικά και ακολουθεί το αναλυτικό πρόγραμμα του υπουργείου παιδείας καθώς από το 2019 η τάξη των προνηπίων υπάγεται πλέον στην υποχρεωτική εκπαίδευση. Συνεπώς τα παιδιά εισάγονται στη γνώση των γραμμάτων, των αριθμών, των εποχών και άλλων, μέσω τραγουδιών,

ηχοϊστοριών, μουσικών παραμυθιών και μουσικοκινητικών δραστηριοτήτων. Για αυτό και στις ηλικίες αυτές το πρόγραμμα αγγίζει τα 50 λεπτά, τέσσερις φορές την εβδομάδα. Η Ευτυχία βοηθά τα παιδιά πριν φτάσουν στην προγραφή να έχουν δημιουργήσει γράμματα με τη χρήση του σώματός τους, να έχουν τραγουδήσει τους αριθμούς και να έχουν φτιάξει σχήματα με υλικά από το άμεσο και καθημερινό τους περιβάλλον. Μία με δύο φορές την εβδομάδα χρησιμοποιούνται και τα κρουστά μουσικά οργανάκια. Οι μουσικοθεατρικές ασκήσεις έχουν μεγαλύτερο επίπεδο δυσκολίας και πλέον οι δραματοποιήσεις των παραμυθιών παρουσιάζονται σε πεζό λόγο. Σε αυτήν την ηλικία εισάγονται εργαλεία ρυθμικής γυμναστικής όπως κορδέλες, στεφάνια και μπάλες και γίνεται η αρχική γνωριμία των παιδιών με την έννοια της χορογραφίας. Επιπλέον τα παιδιά έχοντας ήδη γνωρίσει την έμμετρη ποίηση, τους δίνεται πλέον η δυνατότητα να την μελοποιήσουν με όποιον τρόπο θέλουν και αισθάνονται άνετα. Η ομάδα αυτή παίρνει μέρος κάθε χρόνο στην παγκόσμια ημέρα παιδικού βιβλίου (2 Απριλίου) παρουσιάζοντας και δραματοποιώντας παραμύθια. Στη θεατρική τους εξέλιξη , αυτό το στάδιο είναι πολύ σημαντικό καθώς η συμμετοχή τους στα παιδικά μιούζικαλ ξεκινά να ξεφεύγει από συνολικούς ρόλους καθώς αποδίδονται πλέον και ατομικοί. Η επιλογή των παιδιών που θα έχουν ατομικούς ρόλους γίνεται φυσικά μέσα από την καθημερινότητα των μαθημάτων, χωρίς να προσδίδεται ανταγωνιστικός χαρακτήρας στο ποιο παιδί θα επιλεγεί.

- Νηπιακό Τμήμα (Ελεύθεροι)

Το τμήμα αποτελείται από παιδιά ηλικίας 5 έως 6 ετών. Η ονομασία του τμήματος είναι «Οι Ελεύθεροι» και το ζωάκι που τους συντροφεύει το πουλάκι η Ελευθερία. Το όνομα του τμήματος προκύπτει από το ότι τα παιδιά διανύουν το τελευταίο έτος της προσχολικής εκπαίδευσης και ετοιμάζονται να μεταπηδήσουν στη σχολική κοινότητα του Δημοτικού. Αυτό το μεταφέρουμε στα παιδιά χρησιμοποιώντας την έννοια της ελευθερίας όχι όμως με το να θεωρούν ότι ήταν φυλακισμένα αλλά ότι το πιο όμορφα είναι μπροστά τους. Συναισθηματικά είναι το πιο απαιτητικό τμήμα, καθώς το παιδί προέρχεται από μία δομημένη συναισθηματικά εκπαιδευτική προσέγγιση για 4 έτη και η μετάβαση του στο νέο περιβάλλον πρέπει να γίνει με προσδοκία και όχι με φόβο. Η χρήση του κυκλικού πανιού με τη φιγούρα της Ελευθερίας γίνεται τρείς φορές την εβδομάδα, καθώς πλέον αυτή είναι η συχνότητα του μαθήματος λόγω αυξημένων γνωσιακών απαιτήσεων του Νηπιαγωγείου.

Επιπροσθέτως, σε αυτή την τάξη συμμετέχουμε σε διαγωνισμούς, με τον πιο πρόσφατο να είναι ο διαγωνισμός τραγουδιού του European School Radio " Κάν' το ν' ακουστεί», όπου το νηπιακό τμήμα του «Ό,τι Αγαπώ» έλαβε το πρώτο βραβείο με το κομμάτι «Φιλί Ζωής». Το κομμάτι αφορά την ανακύκλωση και αποτελεί δική μου έμπνευση και δημιουργία. Κάθε μάθημα/συνάντηση ξεκινά με το εξής τραγούδι:

Ελευθερία

Μικρά παιδάκια ήρθαμε
Και στο ταξίδι αυτό
Για την αγάπη μάθαμε
Σ' αγαπώ

Και ύστερα ρωτούσαμε
όλο και πιο πολύ
Περίεργοι σας μάθαμε
Τι θα πει

Μαζί για μια ζωή

Σαν ελεύθερα πουλιά
Σαν ελεύθερα παιδιά
Θα πετάμε μακριά
Και θα φτάνουμε ψηλά

Με Σοφία και Αρετή
Στο μυαλό και στην ψυχή
Θα πετώ

Έχει φτάσει η στιγμή
Που θα ανοίξουμε φτερά
Και ότι ζήσαμε εδώ
θα κρατάμε συντροφιά

Η αρχή σημαντική
Και την κάναμε εδώ
Που;
Στο πιο όμορφο σχολειό!

Και όσο μεγαλώναμε
Όλο και πιο σοφοί
Να έρθουμε περιμέναμε
Το πρωί

Μα πάνω από όλα νιώσαμε
Αγάπη ζεστασιά
Και η Ευτυχία φώλιασε
Στην καρδιά
Μας έδωσε φτερά
Σαν ελεύθερα πουλιά
Σαν ελεύθερα παιδιά
Θα πετάμε μακριά
Και θα φτάνουμε η ψηλά

Με Σοφία και Αρετή
Στο μυαλό και στην ψυχή
Θα πετώ

Έχει φτάσει η στιγμή
Που θα ανοίξουμε φτερά
Και ότι ζήσαμε εδώ
θα κρατάμε συντροφιά

Η αρχή σημαντική
Και την κάναμε εδώ
Που;
Στο πιο όμορφο σχολειό!

Το πρόγραμμα εδώ εξακολουθεί να λειτουργεί διαθεματικά και να ακολουθεί το αναλυτικό πρόγραμμα του υπουργείου παιδείας. Σε αυτή την ηλικία εξελίσσονται οι μουσικοκινητικές δραστηριότητες με τρόπο που να μπορεί αβίαστα να στηρίξει τα δύο παιδικά μιούζικαλ στα οποία θα πρωταγωνιστήσουν τα παιδιά του νηπιαγωγείου. Το ένα μιούζικαλ γίνεται την περίοδο των Χριστουγέννων και συνδυάζεται πάντα θεματικά με τις γιορτές αυτές, ενώ το δεύτερο γίνεται στο τέλος του σχολικού έτους και συνδυάζεται με την αποφοίτηση των μαθητών του νηπιαγωγείου.

Εικόνα 6. Αποφοίτηση στο τέλος του Μιούζικαλ "Το πιο όμορφο Ταξίδι"

Σε αυτά το μιούζικαλ τα παιδιά του νηπιαγωγείου έχουν περισσότερα διαλογικά μέρη και περισσότερη ελευθερία κίνησης στη σκηνή. Πλέον τα παιδιά είναι έτοιμα να κινηθούν στη σκηνή ακόμα πιο θεατρικά και πλέον σκηνοθετούνται στο πως θα σταθούν αλλά και στο πως θα μπουν στη σκηνή και θα βγουν από αυτή. Για αυτούς τους λόγους στη τάξη των Ελεύθερων, υπάρχει πιο έντονα το θεατρικό παιχνίδι και η αποστήθιση πεζού λόγου ώστε να αισθάνονται τη συμμετοχή τους στα μιούζικαλ ως φυσική εξέλιξη της καθημερινής τους μάθησης και να αποτάσσουν το άγχος της σκηνής αντικαθιστώντας το με την προσμονή της.

Στόχοι προγράμματος «Αγάπη»

Σχετικά με το πως το μουσικοπαιδαγωγικό πρόγραμμα της «Αγάπης» υποστηρίζει το παιδικό μιούζικαλ και προετοιμάζει τα παιδιά για αυτό θα ήθελα να αναφερθώ στα εξής.

Το παιδί αναπτύσσει δεξιότητες με γρήγορους ρυθμούς καθώς το πρόγραμμα αποτελεί την καθημερινότητά του. Μέσω του τραγουδιού το παιδί καλλιεργεί τις γλωσσικές του δεξιότητες, αναπτύσσεται πιο ορθά ο λόγος του, ενισχύεται το λεξιλόγιο του και βελτιώνει την επικοινωνία με τους συμμαθητές, τη δασκάλα και τους γονείς του. Μέσω των μουσικοκινητικών δραστηριοτήτων καλλιεργείται η κίνηση του σώματος και βελτιώνεται ο συντονισμός του παιδιού σε κίνηση, μουσική και λόγο.

Επιπλέον εκφράζει πιο εύκολα το συναισθηματικό του κόσμο, μαθαίνει να είναι μέλος μιας ομάδας και να σέβεται τόσο τον εαυτό του όσο και τους άλλους. Αισθάνεται την ευχαρίστηση της τέχνης και την βιώνει μέσα από τις δραστηριότητες. Με τη χρήση των μουσικών παραμυθιών τα παιδιά τραγουδούν και ταυτόχρονα δημιουργούν εικόνες, υποδύονται ρόλους ενώ γίνονται σε ένα προστατευμένο περιβάλλον τόσο θεατές όσο και ηθοποιοί. Αποτέλεσμα είναι να καλλιεργείται η φαντασία τους ταυτόχρονα με την ενσυναίσθηση. Ένας ακόμα στόχος του προγράμματος είναι η ενθάρρυνση της δημιουργικότητας. Η προτροπή των παιδιών να δοκιμάζουν τις τέχνες και να παίζουν με αυτές καθ' όλη τη πενταετή διάρκεια του προγράμματος, τους βοηθά να αποκτήσουν την απαραίτητη αυτοπεποίθηση ώστε να ολοκληρώσουν την πορεία τους αυτή μέσω του μουσικού θεάτρου για παιδιά.

Απαραίτητη προϋπόθεση για τα ανωτέρω, είναι η δασκάλα να λειτουργεί ως εμψυχώτρια. Μία από τις βασικές καινοτομίες του προγράμματος, είναι ότι δεν απαιτείται η μόνιμη παρουσία μουσικού ώστε να εφαρμοστεί. Αντ' αυτού η σωστή εκπαίδευση της δασκάλας της τάξης είναι αρκετή ώστε να εφαρμοστεί σωστά το πρόγραμμα και να επιτευχθούν οι παιδαγωγικοί του στόχοι. Μια δεύτερη βασική καινοτομία είναι η παρουσία του γονέα απογευματινή ώρα, μία φορά τον μήνα στην τάξη των παιδιών του. Εκεί ο γονιός καλείται να γίνει και αυτός παιδί, να συνεργαστεί με τους υπόλοιπους γονείς και παιδιά σε όποιο επίπεδο του ζητηθεί και να βιώσει και αυτός μία μουσικοπαιδαγωγική εμπειρία. Έτσι επιτυγχάνονται δύο στόχοι. Να αντιληφθεί ο γονιός τη γνώση που έχει αποκτήσει το παιδί του μέσω του προγράμματος και να γευτεί και ο ίδιος την ευεργετική επίδραση της μουσικής ως τέχνη. Σε αυτά τα μαθήματα γονέων-παιδιών, διδάσκω πάντα φορώντας θεατρικό κουστούμι για να ενισχύσω την αίσθηση συμμετοχής σε μία θεατρική προεργασία.

Εικόνα 7.Μάθημα Γονέων- Παιδιών

Κλείνοντας αυτό το κομμάτι, σχετικά με το πως προετοιμάζονται τα παιδιά για το παιδικό μιούζικαλ, αρκεί να σκεφτούμε ότι πριν ανεβεί ως μιούζικαλ στη σκηνή θα έχει περάσει από την τάξη σαν παραμύθι, σαν τραγούδι, σαν ηχοϊστορία και σαν

δραματικό παιχνίδι. Και οι γονείς θα είναι μέρος αυτής της διαδικασίας ως συμμέτοχοι αλλά και τελικά ως θεατές.

Ο ρόλος του δραματικού παιχνιδιού ως γέφυρα

Ανέφερα νωρίτερα, πως για να μπορέσεις να κάνεις θέατρο για παιδιά πρέπει πρώτα να γνωρίσεις τα παιδιά. Και αυτό ίσως είναι το πιο δύσκολο κομμάτι καθώς το παιδί βρίσκεται από την ηλικία των πέντε ετών μέχρι την ηλικία των δώδεκα ετών σε δύο κόσμους ταυτόχρονα. Τον πραγματικό και το φανταστικό. Και αυτό σημαίνει ότι η αντιληπτική του ικανότητα συναισθηματικά υπερβαίνει αυτή ενός ενήλικα. Ενώ λοιπόν για τόσα χρόνια πιστεύαμε πως ο ενήλικας πρέπει να κάνει εκπτώσεις για να γίνει αντιληπτός από τα παιδιά, η δική μου θέση είναι ότι πρέπει να κάνει υπερβάσεις. Για αυτόν ακριβώς το λόγο απαιτείται ένας εκπαιδευτικός με υπομονή που θα είναι ταυτόχρονα και ένας καλλιτέχνης με εμπειρία. Διότι μόνο ο παιδαγωγός καλλιτέχνης μπορεί να βαδίζει ως ενήλικας και στους δύο αυτούς κόσμους, χέρι – χέρι με τα παιδιά ώστε να αποκτήσει η σχέση των παιδιών με το θέατρο την αμοιβαιότητα που θα της χαρίσει τη διάρκεια.

Οι ορισμοί του δραματικού παιχνιδιού είναι πολλοί και διαφέρουν ανάλογα με το πότε διατυπώθηκαν, με το αν διατυπώθηκαν από παιδαγωγούς ή καλλιτέχνες. Από αυστηρούς ορισμούς του Chancerel[5] μέχρι ρομαντικούς του Winnicot[6]. Ένας συμβιβαστικός ορισμός που με καλύπτει είναι: ότι δραματικό παιχνίδι είναι ένα παιχνίδι/δραστηριότητα που ετοιμάζεται από μία ομάδα παιδιών, παρουσιάζεται καθαρά ερασιτεχνικά χωρίς θεατρικά μέσα, είναι βασισμένο πάνω σε κάποια ιστορία (σενάριο) ή πάνω στον αυτοσχεδιασμό, απαιτεί την αλληλεπίδραση των παιδιών και τα ωθεί με κινήσεις, λόγια και εκφράσεις να υποδυθούν χαρακτήρες έξω από αυτά.

Το δραματικό παιχνίδι δεν είναι παιχνίδι. Το δραματικό παιχνίδι δεν είναι θέατρο. Είναι μία πρακτική παιχνιδιού που μπορεί να γίνει πρακτική θεάτρου. Τα βήματα που ακολουθώ από τα παιδιά 6 μηνών που ξεκινούν στο μουσικοπαιδαγωγικό μου πρόγραμμα έως και τα παιδιά 12 ετών που συμμετέχουν στα θεατρικά μου εργαστήρια έχουν μία αποκρυσταλλωμένη φιλοσοφικά δομή. Από το παιχνίδι στο

[5] Leon Chancerel, Joly Helene Charbonnier and Anne Marie Sausoy- Husenot, Jeux Dramatique dans l'education, introduction a une method (Paris: Librairie Theatrale, 1953), 5.
[6] Donald Woods Winnicot, Jeu et realite, l'espace potentiel. (Paris: Gallimard ,1975), 70-73.

δραματικό παιχνίδι, από το δραματικό παιχνίδι στην δραματική έκφραση και από τη δραματική έκφραση στο θέατρο. Τα στάδια αυτά δεν είναι καθαρά ηλικιακά. Σχεδόν ποτέ ένα μάθημα δεν είναι μόνο παιχνίδι ή μόνο δραματικό παιχνίδι. Κατά τη διάρκεια ενός μαθήματος θα περάσουν τα παιδιά έστω και λίγο από το καθένα. Αυτό που αλλάζει είναι η ποσόστωση που αναλογεί σε κάθε βήμα μέσα στο μάθημα, ανάλογα με το βαθμό εξοικείωσης των παιδιών. Ξεκινάμε με το παιχνίδι καθώς αυτή είναι η κατεξοχήν φυσική δραστηριότητα των παιδιών.

- Παιχνίδι

Ο πρώτος και ίσως ο μόνος γνωστός τρόπος σε ένα παιδί να αισθανθεί δημιουργικό είναι το παιχνίδι. Ο λόγος εκφράζει τα θέλω του, οι εκφράσεις του εκφράζουν τα συναισθήματα του αλλά το παιχνίδι εκφράζει τον ψυχικό του κόσμο. Ένα κόσμο διττό όπως προαναφέραμε. Τίποτα δεν είναι πιο ενδιαφέρον για ένα παιδί από το παιχνίδι. Δεσμεύει την προσοχή του και του επιτρέπει να επικοινωνήσει πρώτα με τον εαυτό του και μετά με το σύνολο. Είναι μέσο κοινωνικοποίησης και αυτογνωσίας. Ανακαλύπτει όρια και κανόνες. Ανακαλύπτει τη μυθοπλασία. Την αλληλεπίδραση. Αυτό το πρώτο στάδιο πρέπει να παραμείνει ζωντανό στην καθημερινότητα ενός παιδιού και για αυτό πάντα ξεκινάμε διασφαλίζοντας ότι αντιλαμβάνεται ακόμα και τη θεατροποίηση- που είναι ο τελικός μου στόχος- ως παιχνίδι.

Στην Γαλλική γλώσσα, ως κατεξοχήν γλώσσα που αποδόθηκαν οι ορισμοί για το παιδικό θέατρο, το ρήμα "jeu" έχει δύο έννοιες. Σημαίνει παίζω για τα παιδιά και ταυτόχρονα υποδύομαι για τους ηθοποιούς. Λίγο πολύ σαν το δικό μας παίζω με το παιχνίδι μου και παίζω ένα ρόλο. Πριν αποδώσουμε λοιπόν ρόλους και διαλόγους σε μία θεατρική ομάδα παιδιών, πρέπει να ενθαρρύνουμε τα παιδιά να παίξουν. Αυτό γίνεται με εποπτικό υλικό όπως τσόχινες μαρότες, κυκλικά πανιά, μαντήλια, μουσικά οργανάκια, μπάλες που χρησιμοποιούνται στη δραματοποίηση παραμυθιών και σε μουσικά παιχνίδια. Ο βασικός στόχος εδώ είναι το παιδί να αισθανθεί ελεύθερο, χαρούμενο και μέλος μίας ομάδας. Να αναγνωρίσει την εμψυχώτρια ως καθοδηγητή και τα υπόλοιπα παιδιά ως ομοίους του. Μόλις αυτό επιτευχθεί και κερδίσουμε τη δέσμευση του παιδιού, προχωράμε στο επόμενο βήμα.

- Δραματικό παιχνίδι

Πρώτα ξεκινάμε με παιχνίδια που περιστρέφονται γύρω από τον εαυτό του. Χρησιμοποιώντας φράσεις «Ας κάνουμε ότι…», «Ας προσποιηθούμε ότι…»,«Ας

φανταστούμε ότι ξαφνικά…». Εδώ το παιδί καλείται με τη βοήθεια της παιδαγωγού-καλλιτέχνη να αγγίξει περισσότερο το φαντασιακό. Για παράδειγμα : «Ας φανταστούμε ότι ξαφνικά ξεκινάει μια δυνατή βροχή! Ανοίξτε τις ομπρέλες σας! Και ξαφνικά φυσάει ένας δυνατός κρύος άνεμος και κρυώνετε πολύ! Για δείξτε μου πως κρυώνετε!» Το να προκαλέσεις αυτές στις κινήσεις είναι θεμελιώδους σημασίας. Χωρίς αυτές η διαδικασία της θεατροποίησης θα έμενε σε λογοτεχνικό επίπεδο και στην καλύτερη περίπτωση θα βοηθούσε τα παιδιά να γίνουν αισθαντικοί αφηγητές. Επίσης το όφελος σε μία τάξη είναι διπλό. Ενώ το παιδί βρίσκει τον τρόπο να προσποιηθεί πως κάτι του συμβαίνει και πρέπει να αντιδράσει ανάλογα, βλέπει πως αντιδρούν στο ίδιο ερέθισμα και τα υπόλοιπα παιδιά. Αναγνωρίζει λοιπόν πιθανώς διαφορετικές αντιδράσεις που προέκυψαν όμως από την ίδια κατάσταση. Το παιδί λοιπόν αποκτά την πρώτη του επαφή με την ενσυναίσθηση. Το ότι δεν αντιδρούν όλοι το ίδιο δε σημαίνει ότι δεν αισθάνονται το ίδιο. Ο κρύος αέρας φυσάει για όλους, όλοι κρυώνουν ,αλλά ένα παιδί θα τριφτεί με τα χέρια του, άλλο θα κάνει ότι τρέμει, άλλο θα ζεστάνει με την ανάσα τις παλάμες του κ.ο.κ. Αν παραμείνουμε όμως εδώ το φαντασιακό κάποια στιγμή θα εξαντληθεί και το παιχνίδι που περιστρέφεται γύρω από τον εαυτό του θα πάψει να το ενδιαφέρει.

Τότε είναι που ξεκινάμε τις δραστηριότητες δραματοποίησης. Ξεκινά η αλληλεπίδραση με τα άλλα παιδιά πάντα υπό ένα συγκεκριμένο σενάριο. Για παράδειγμα: «Είστε στο τραπέζι και τρώτε και τότε ξαφνικά ένα παιδί χτυπάει την πόρτα και φαίνεται κουρασμένο και πεινασμένο. Εσείς το ρωτάτε πως βρέθηκε εδώ μόνο του. Σας απαντάει ότι χάθηκε στο δάσος και φοβάται. Εσείς μετά το προσκαλείτε στο τραπέζι σας για να φάει. Ένας σηκώνεται να του φέρει πιάτο, ένας σερβίρει φαγητό και ένας του βάζει ένα ποτήρι με νερό». Όσο απλοϊκό και να φαίνεται αυτό, είναι η πρώτη κοινή προσπάθεια των παιδιών να ανταποκριθούν σε ένα φαντασιακό σκηνικό, χωρίς κανένα διάκοσμο σε μία φαντασιακή κατάσταση. Και όλοι πρέπει να λειτουργήσουν σαν να την βιώνουν. Διότι διαφορετικά, οι πράξεις των παιδιών ξεχωριστά θα στερούνται νοήματος. Κάποιες από τις ιστορίες και τους ρόλους που καλούνται τα παιδιά να υποδυθούν, είναι προετοιμασία για το θεατρικό έργο στο οποίο θα συμμετάσχουν. Σε αυτό το στάδιο δεν γνωρίζουν ότι προετοιμάζονται για μία σκηνή διότι έτσι θα περιοριζόταν οι αντιδράσεις τους ακριβώς σε αυτό που περιμένω από αυτά ως δημιουργός του έργου. Και θα περίμεναν να τους πω τι να αλλάξουν. Αντί αυτού, επιδιώκω να γνωριστούν με την κατάσταση, πριν ακολουθήσουν οδηγίες για το πως ακριβώς θα κινηθούν βάσει αυτής. Δεν υπάρχει ακόμα σκηνογραφία. Δεν έχουν

αποδοθεί ρόλοι σε συγκεκριμένα παιδιά. Την ίδια ιστορία μπορούμε να την επαναλάβουμε αρκετές φορές μέχρι να προκύψει αβίαστα ποιο παιδί αισθάνεται καλά με ποιο ρόλο και που αποδίδει καλύτερα. Σε αυτές τις ηλικίες δεν έχει παιδαγωγικό νόημα να εξυμνούμε τον καλύτερο. Όλοι θα βρουν τον ρόλο τους και θα είναι αυτός που θα προσφέρει περισσότερο στο σύνολο ανάλογα με τις δεξιότητες, τα χαρακτηριστικά και τον ψυχικό κόσμο του κάθε παιδιού. Κατά συνέπεια, δομημένη ιστορία ναι. Ανάληψη συγκεκριμένων ενεργειών ναι. Αλλά το πως θα τις αναλάβουν, επαφίεται και στα παιδιά.

- Δραματική έκφραση

Τα παιδιά έχουν δικαίωμα στο λόγο. Είναι σκεπτόμενα όντα και έτσι πρέπει να τα αντιμετωπίζουμε στη ζωή. Πόσο μάλλον στο θέατρο που είναι αναπαράσταση της ζωής. Πολλές φορές η απαραίτητη εμπλοκή ενηλίκων σε αυτό το εγχείρημα λειτουργεί ανασταλτικά. Προβάλλουν τα πιστεύω και τις αξίες τους πάνω στον τρόπο που μιλάει και στο τι λέει ένα παιδί και έτσι φαλκιδεύουν το ίδιο τους το έργο[7]. Οι μόνοι τρόποι να ενστερνιστεί ένα παιδί αξίες, είναι μέσω της παρατήρησης και μέσω της συμμετοχής. Για αυτό πρέπει οι πράξεις του παιδαγωγού καλλιτέχνη να είναι συνεπείς με το λόγια του και το παιδί να βρει τον δικό του τρόπο να τις κάνει πράξη. Οι παλιές πρακτικές του δημιουργού καλλιτέχνη που επιθυμεί την απόδοση του έργου του ακριβώς όπως το έγραψε και με κινήσεις όπως τις φαντάστηκε δεν έχουν πια πολλούς οπαδούς. Εκεί βρίσκεται ο κίνδυνος της σχολειοποίησης ή της κοινωνικής επίδειξης των τεχνών. Στα αριστοκρατικά σαλόνια περασμένων δεκαετιών, τα παιδιά του οικοδεσπότη έπρεπε να παίξουν ένα κομμάτι στο πιάνο ή να απαγγείλουν κάποιο ποίημα προς τέρψη των καλεσμένων. Αλλάξτε το κοινό από καλεσμένους σε γονείς και έχετε μια ίδια εικόνα σε σχολική εορτή. Παρότι ακόμα και αυτή η πρακτική δίνει μία γεύση στα παιδιά από την τέχνη , δεν τα κάνει κοινωνούς. Τα γεμίζει με το άγχος της απόδοσης και της ικανοποίησης του εγωισμού αυτών που τα εκθέτουν σε κοινό. Πόσο καλός δάσκαλος είμαι που κατάφερα να κάνουν αυτή τη γιορτή. Πόσο καλός γονιός είμαι που τα παιδιά μου απαγγέλουν Σαίξπηρ στα δέκα τους χρόνια[8]. Καθώς αντιτίθεμαι πλήρως σε αυτή την κατεύθυνση, επιλέγω να ενθαρρύνω τον αυτοσχεδιασμό.

[7] Claude- Pierre Chavanon, Le theatre pour enfants, des artisans face aux problemes de la creation, (Lausane, La Cite-L'Age-d'Homme, 1974) : 40.
[8] Helene Beauchamp, Les enfants et le jeu dramatique , (Bruxelles: De Boeck, 1981) : 33-34

Περιγράφουμε μία κατάσταση αλλά το πως θα την χειριστούν τα παιδιά θα προκύψει από τη φαντασία τους. Για να το υποστηρίξουν αυτό θα πρέπει να αρθρώσουν τον δικό τους λόγο, χωρίς να αποστηθίσουν κείμενα και οι κινήσεις τους να υποστηρίξουν την αντίδρασή τους. Για παράδειγμα: «Είστε στο τραπέζι και τρώτε. Ξαφνικά χτυπά η πόρτα. Τι κάνετε;» Και αφήνω να εκτυλιχτεί η ιστορία όπως ορίζει η φαντασία των παιδιών. Αυτό θα γίνει αρκετές φορές και στο τέλος θα επικρατήσει μία εκδοχή που θα ενθουσιάσει περισσότερο τόσο τα παιδιά όσο και εμένα. Προφανώς στα θεατρικά έργα μου, υπάρχει μία υπόθεση, ρόλοι, διάλογοι και ένα δίδαγμα. Αυτά προϋπάρχουν όταν ξεκινά το ταξίδι με τα παιδιά προς την παράσταση. Αλλά δεν είναι αποκρυσταλλωμένα. Αρκετές φορές χρειάστηκε να προσαρμόσω διαλόγους ακόμα και ολόκληρες σκηνές κατά το στάδιο της δραματικής έκφρασης των μαθητών μου. Παρά το γεγονός ότι δεν προετοιμάζονται για ένα θεατρικό το χρόνο, αλλά καλλιεργούν τη σχέση τους με το θέατρο μέσω της παιδαγωγικής με θέατρο, αυτές οι σκηνές που θα κληθούν να αποδώσουν στην παράσταση είναι πάντα υπό αξιολόγηση. Η κατοχή της μοναδικής αλήθειας από τον καλλιτέχνη- δημιουργό είναι η καταδίκη του σε ότι αφορά το μουσικό θέατρο από παιδιά για παιδιά. Αυτός ο τρόπος είναι σίγουρα πιο κουραστικός και ψυχικά απαιτητικός για τον δημιουργό αλλά από την εμπειρία μου είναι ο μόνος που υπηρετεί πιστά τον διπλό μου ρόλο ως μουσικοθεατρικό παιδαγωγό και δημιουργό. Τα παιδιά όντως εκφράζονται ως παιδιά, γίνονται κοινωνοί στο θέατρο για παιδιά , αγαπούν το θέατρο και τελικώς το αποδίδουν εξαιρετικά επι σκηνής.

Εικόνα 8. Δραματικό παιχνίδι στην τάξη

- Θεατροποίηση

Όλη αυτή η διαδικασία δεν θα είχε νόημα αν δεν συμπληρωνόταν με τα υπόλοιπα κομμάτια που μετατρέπουν ένα δραματικό παιχνίδι σε θέατρο. Τα

κουστούμια, τα σκηνικά, τα φώτα, τις μουσικές. Την παρουσίαση ενός έργου από ένα οργανωμένο και δομημένο σύνολο στη σκηνή. Εδώ λοιπόν, στο φυσικό χώρο του θεάτρου, το παιδί καλείται να μιλήσει , να κινηθεί, να αποδώσει συναισθήματα. Η θεατροποίηση δεν εξαντλείται στην παράσταση αυτή καθαυτή, αλλά την εμπεριέχει. Η λογική ότι το παιδί έρχεται αντιμέτωπο με το κοινό με βρίσκει κάθετα αντίθετη. Πάντοτε σαν καλλιτέχνης αλλά και τώρα ακόμα περισσότερο ως δημιουργός, ηθοποιός και παιδαγωγός πρεσβεύω τη συμπόρευση με το κοινό. Ενθαρρύνω την αλληλεπίδραση με τρόπους που θα αναφέρω παρακάτω. Τα παιδιά έρχονται σε επαφή με το χώρο μία ημέρα πριν την παράσταση ώστε να εξοικειωθούν κάνοντας την τελική πρόβα. Με φώτα, μουσικές και όταν είναι δυνατό με σκηνικά. Ποτέ όμως με τα κουστούμια τους. Αυτά τα φοράνε μόνο στην παράσταση για να βιώσουν την χαρά και τον ενθουσιασμό της φυσικής μεταμόρφωσης.

Λίγο πριν αναλύσω τη φιλοσοφία μου πίσω από την τριλογία των παραστάσεων με θεματικό άξονα το χρόνο, θα ήθελα να τονίσω μία ακόμα πλευρά της παράστασης που δεν αναφέρεται συχνά στον απολογισμό. Η παράσταση μπορεί να είναι καλή, κακή μέτρια. Οφείλει σίγουρα όμως να αποτελεί ανατροφοδότηση. Όχι μονοδιάστατα ως κριτική. Το κοινό μπορεί να ενθουσιαστεί. Τα παιδιά ως ηθοποιοί το ίδιο. Στο τέλος όμως αυτό που με απασχολεί περισσότερο είναι το τι αποκόμισαν όλες οι πλευρές. Κυρίως σε επίπεδο μνήμης.

Δεν είναι πολλές οι ασκήσεις που μπορούν να εξασκήσουν τη μνήμη μας περισσότερο από το θέατρο. Εμπεριέχει λόγο, κινήσεις, συναισθήματα, συμπεριφορές. Δεν υπάρχουν όμως και πολλά γεγονότα που χαράσσονται έντονα στη μνήμη των παιδιών όσο η συμμετοχή τους σε θεατρικές παραστάσεις. Ακόμα και σε αυτές που ετοιμάστηκαν πρόχειρα χωρίς κάποιο συμπαγές παιδαγωγικό υπόβαθρο. Σκοπός μου λοιπόν, είναι αυτές τις μνήμες να τις μπολιάσω με αξίες. Όχι ηθικοπλαστικά, καθώς όπως προανέφερα τα τελικά διδάγματα τελούν πάντα υπό την κρίση των ίδιων των παιδιών που συμμετέχουν. Ουσιαστικά. Να αναγνωρίσουν το δικαίωμα στο λόγο πρώτα από όλα στους εαυτούς τους και στον περίγυρο τους. Να μην αποδέχονται μόνο το όμοιο ως σωστό. Να μάθουν να εκφράζονται. Ειλικρινά , όχι απαραίτητα ορθά. Να συζητούν με κριτική σκέψη αλλά χωρίς να κρίνουν. Να είναι μέρος του συνόλου αναδεικνύοντας τις ατομικές τους αρετές.

Ξεκίνησα τις πρώτες μου μουσικές θεατρικές παραστάσεις με παιδιά πριν από 12 χρόνια. Πολλά χρόνια αργότερα με πλησίασε στο δρόμο μια δεσποινίδα και μου είπε πως πρόσφατα ονειρεύτηκε ότι είμαστε μαζί στη σκηνή. Συγκινήθηκα πολύ. Όχι

επειδή με θυμόταν μετά από τόσα χρόνια. Αλλά επειδή θυμόταν τον εαυτό της παιδί πάνω στη σκηνή. Σε ένα μεγάλο μυθοπλαστικό καμβά. Εκεί που έζησε κάτι τόσο έντονο και ωραίο. Εκεί μου έκανε την τιμή μου να βρίσκομαι έστω και σε μια μικρή γωνιά της μνήμης. Κάθε παράσταση λοιπόν πρέπει να έχει ως ζητούμενο τη διέγερση όλων των αισθήσεων και των συναισθημάτων. Για να κάνει το θέατρο μία συνεχή πρόκληση στα αυτονόητα. Γιατί το θέατρο για παιδιά, είναι πρώτα από όλα θέατρο.

Φιλοσοφία και αισθητική της τριλογίας

Ως δημιουργός, έπρεπε πριν από όλα να αποφασίσω τι είδους θέατρο ήθελα να κάνω με τα παιδιά. Σε μία τόσο πολυεπίπεδη και πολυσήμαντη τέχνη δεν είναι εύκολο να θέσεις σαφή όρια στο που σταματάει ή ξεκινά ο ορισμός του θεάτρου που επιδιώκεις. Η κατηγοριοποίηση μπορεί να γίνει χαοτική. Τόσο δυσνόητη που να αυτοαναιρεθεί. Η πραγματικότητα είναι πως όταν ξεκίνησα να γράφω, δεν είχα στο μυαλό μου έναν ορισμό του τι επιδιώκω. Ο ορισμός, οριακά ασαφής, προέκυψε όταν διέκρινα συγκεκριμένα μοτίβα στο τι επιθυμώ να αποκομίσει το κοινό και οι μικροί ηθοποιοί από το έργο. Συνεπώς πριν κατατάξω τα έργα μου, σε μία κατηγορία θα ήθελα να αναφέρω την ακόλουθη τυπολογία όπως προκρίνεται από τον Roger Deldime στο έργο του *Θέατρο για την Παιδική και Νεανική Ηλικία* του 1981[9], βάσει του στόχου που θέλει να επιτύχει παιδαγωγικά μία παράσταση. Θα αναφέρω λίγα λόγια για το κάθε είδος ώστε να γίνει αντιληπτή η πρόθεσή μου.

- Το διδακτικό θέατρο. Εδώ ο δημιουργός θέλει να αποδώσει συνήθως γεγονότα ιστορικής σημασίας. Επικεντρώνεται στο περιεχόμενο και στη γνώση που θα αποκομίσει ο θεατής.
- Το ηθοπλαστικό θέατρο. Προσπαθεί να θέσει ρεαλιστικούς προβληματισμούς ενηλίκων στα παιδιά. Επιδιώκει ακριβώς αυτό που υποδηλώνει ο τίτλος του και εκεί βασίστηκε ιστορικά η προσπάθεια διαπαιδαγώγησης καθώς πρέπει νέων. Το πρόβλημα είναι ότι δεν εμπεριέχονται πουθενά οι προβληματισμοί του ίδιου του παιδιού.

[9] Roger Deldime, Theatres et jeunes public, (Bruxelles, JEB, 1981) : 335.

- Το πολιτικό θέατρο. Βαθιά ρεαλιστικό. Επικαλείται τη λογική και τη χρησιμότητα. Χρησιμοποιήθηκε κατά κόρον στη «διαπαιδαγώγηση» των νέων από πολλά καθεστώτα.
- Το ποιητικό θέατρο. Είναι κατά βάση φαντασιακό. Επιδιώκει τη φυγή από την πραγματικότητα ως αντίποδας του πολιτικού θεάτρου.
- Το θέατρο παιχνίδι. Βασικός του γνώμονας είναι η απελευθέρωση και η έκφραση. Εμπεριέχει αξίες και ηθική αλλά με τρόπο που η μυθοπλασία κινείται ελεύθερα ανάμεσα σε φαντασία και ρεαλισμό και καλεί το παιδί να αναγνωρίσει τον εαυτό του μέσα στο έργο.

Η τριλογία των έργων μου, «Το παραμύθι της Ζωής» , «Το παιδί που άλλαξε τον κόσμο» και «Το πιο όμορφο Ταξίδι» εντάσσονται βάσει σκοπού κάπου ανάμεσα στο ποιητικό θέατρο και το θέατρο παιχνίδι. Ακριβώς όπως συμβαίνει στην πραγματική ζωή τα έργα στοχεύουν σε πολλά επίπεδα όχι απαραίτητα παράλληλα μεταξύ τους. Είναι ποιητικά υπό την έννοια του ότι μία φανταστική φιγούρα που παρουσιάζεται ως νεράιδα έχει την μαγική ικανότητα να ταξιδεύει στο παρελθόν και το μέλλον αλλά ταυτόχρονα να ερμηνεύει και το παρόν. Σε αυτά της τα ταξίδια πάντα παίρνει μαζί έναν κεντρικό ήρωα, ο οποίος αναγνωρίζει ότι κάτι του λείπει χωρίς να μπορεί να το προσδιορίσει. Σε ένα σύμπαν παράλληλο με το πραγματικό. Στη βάση τους όμως ακολουθούν τη φιλοσοφία του θεάτρου παιχνιδιού, καθώς από την αναβίωση σκηνών ή την προοικονομία τους το ίδιο το παιδί βγάζει συμπεράσματα και αποκτά αξίες μέσα από βιωματικές ψευδαισθήσεις (;) που με μία τεχνητή αντιπαράθεση το απελευθερώνουν. Επειδή οι καταστάσεις αφορούν έντονα την παρουσία των παιδιών στον κόσμο των ενηλίκων κάποιοι θα μπορούσαν να δουν μία ηθοπλαστική πλευρά. Εδώ όμως δεν πραγματευόμαστε το καλό και το κακό. Αλλά το λυτρωτικό.

Ο κόσμος των ενηλίκων αποτελεί έναν άγνωστο κόσμο για τα παιδιά και στα μάτια τους πάντα καλύπτεται από ένα πέπλο μυστηρίου. Αυτός είναι κατά την άποψη μου και ο λόγος που αρκετά παιδιά «βιάζονται» να μεγαλώσουν. Επιθυμούν κάποια δικαιώματα που έχουν οι ενήλικες , όπως το να μην έχουν διάβασμα, το να μένουν ξύπνιοι μέχρι αργά χωρίς όμως να αντιλαμβάνονται τις υποχρεώσεις που ρεαλιστικά υπάρχουν και πολλές φορές δημιουργούν «θόρυβο» στην επικοινωνία τους με το παιδί. Οι πολλές ώρες εργασίας είναι πολύ λογικό να εξουθενώνουν έναν

γονέα και να μη μπορεί να παίξει με το παιδί αλλά στα μάτια του παιδιού δεν υπάρχει δικαιολογία. Αναγνωρίζει απλά την άρνηση.

Στο έργο «Το παιδί που άλλαξε τον κόσμο» υπάρχει ο διάλογος ανάμεσα σε παιδί και γονέα, που το παιδί καλεί τον γονιό να παίξουνε αλλά ο γονιός είναι πολύ κουρασμένος. Βαθύτατα ρεαλιστικό. Ο ήρωας όμως της υπόθεσης, που έχει τη φανταστική ικανότητα να ταξιδεύει στο χρόνο μαζί με τη νεράιδα σε έναν κόσμο που ο χρόνος έχει παγώσει, βρίσκεται ως παρατηρητής της σκηνής πλησιάζει τον γονιό και ακολουθεί ο εξής διάλογος :

-Γεια σας.

-Γεια σου κοριτσάκι μου τι θα ήθελες;

-Ήθελα να σας πω, ότι ξέρω με σιγουριά πως απόψε δε θα βραδιάσει για να περιμένεις να πεις το παραμύθι και επιπλέον μανούλα, πως συνέχεια θα υπάρχει μία δουλειά για να κάνεις.

-Και εσύ πως το ξέρεις αυτό;

-Απλά το ξέρω...Επίσης ξέρω πως κάποια μέρα το παιδί σας θα είναι πολύ μεγάλο για να μπορείτε να το σηκώσετε να το κάνετε αεροπλανάκι και το κοριτσάκι σας δε θα θέλει πλέον να του διαβάζετε παραμύθια . Θα μπορεί να τα διαβάζει μόνο του και να πηγαίνει για ύπνο χωρίς να ζητάει την αγκαλιά σας.

Η μαμά κοίταξε το παιδάκι της και αμέσως το πήρε αγκαλιά και ξεκίνησαν να παίζουν.

Παρατηρούμε εδώ, ότι το δίδαγμα έρχεται μέσα από μία ρεαλιστική κατάσταση. Το φαντασιακό κρύβεται στη σοφία ενός παιδιού. Το δίδαγμα δεν αφορά μόνο τα παιδιά. Δίνεται από τα παιδιά, τόσο σε παιδιά όσο και σε ενήλικες. Έτσι το κοινό γίνεται συμμέτοχο και συνένοχο. Αναγνωρίζει τον εαυτό του στους ήρωες της σκηνής. Έχω παρατηρήσει ότι σε τέτοιου είδους διαλόγους, οι ενήλικες συγκινούνται. Από τις αυθεντικές ερμηνείες των παιδιών. Από την επίκληση στο συναίσθημα. Χωρίς να την εκβιάζουν οι μικροί ηθοποιοί.

Στο επίπεδο του καθαρά φαντασιακού βρίσκουμε στο ίδιο έργο την τυχαία συνάντηση σε ένα παγκάκι του Χρόνου με τη Στιγμή. Ο Χρόνος βρίσκει το πρόσωπο του σε έναν ηλικιωμένο άντρα κουρασμένο και απογοητευμένο. Η Στιγμή στο πρόσωπο ενός κεφάτου κοριτσιού με όρεξη για ζωή. Και ακολουθεί ο εξής διάλογος:

-Γειά σας. Τι κάνετε μόνος σας παραμονή πρωτοχρονιάς στο κρύο και το χιόνι; Θέλετε

να σας βοηθήσω σε κάτι?

-Γεια σου κοριτσάκι μου. Καλά είμαι. Απλά πολύ κουρασμένος...Για αυτό σταμάτησα εδώ...είπε και κάθισε σε ένα παγκάκι. Κάτι όμως μου θυμίζεις...Νομίζω πως έχουμε γνωριστεί...

-Μπορεί. Το όνομα μου είναι Στιγμή.

-Χα...χαμογέλασε ο παππούς...Γειά σου Στιγμή...Εγώ είμαι ο Χρόνος...

-Εσύ; Σε έψαχνα! Ήθελα να σου μιλήσω! Γιατί σταμάτησες;

-Σου είπα...Είμαι κουρασμένος...

-Γιατί; Τόσο καιρό πως προχωρούσες;

-Επειδή τόσο καιρό μοιραζόμασταν το βάρος Στιγμή. Οι άνθρωποι ζούσαν εσένα και εγώ απλά τους πήγαινα παρακάτω...Και ήταν τόσο ανάλαφροι γιατί οι καρδιές τους πετούσαν και δε με κούραζαν. Τώρα όμως Στιγμή, κρατιούνται όλοι πάνω μου και περιμένουν να περάσω...

-Σήμερα συνάντησα πολλούς ανθρώπους που δε σκέφτονται πια έτσι. Αλήθεια σου λέω. Σε παρακαλώ μην σταματάς.

-Πρέπει να αλλάξει ο κόσμος Στιγμή. Αλλιώς δε μπορώ να προσπαθήσω άλλο...

-Σε παρακαλώ παππού μη φεύγεις. Σήμερα συνάντησα ανθρώπους που δε σκέφτονται πια έτσι. Να τώρα θα περάσουν από μπροστά σου, οι πιο όμορφες και ξεχωριστές στιγμές. Μείνε να τις συναντήσεις.

Εικόνα 9. Συνάντηση Χρόνου και Στιγμής

Δίνουμε σε δύο πολύ σύνθετες έννοιες πρόσωπο, με σκοπό να οπτικοποιήσουμε το φαντασιακό. Συνδέουμε την αίσθηση της όρασης με βαθιές έννοιες ώστε να τις εντάξουμε στο δυνητικά πραγματικό. Για τα παιδιά λοιπόν ο χρόνος βγάζει τη ζεστασιά ενός γλυκού παππού που πρέπει να του φερόμαστε ευγενικά και να τον βοηθήσουμε να ξεκουραστεί. Πολλά παιδιά βλέπουν στο πρόσωπο του Χρόνου, τους παππούδες τους και έτσι αισθάνονται οικειότητα. Ταυτόχρονα οι ενήλικες βλέπουν στο πρόσωπο της Στιγμής τα ίδια τους τα παιδιά και τους υπενθυμίζουμε την αξία της στιγμής στην καθημερινότητα. Φαντασία και πραγματικότητα έστω και για λίγο μπορεί να είναι αγκαλιά. Όπως ακριβώς το αντιλαμβάνεται στην καθημερινότητα του ένα παιδί.

Δραματουργική πλοκή

Οι θεατρικές παραστάσεις, για παιδιά όπως και όλες οι θεατρικές παραστάσεις, απαιτούν περιεχόμενο. Ανάλογα με το από που πηγάζει αυτό το περιεχόμενο μπορούμε να μιλήσουμε για θέατρο της διασκευής, θέατρο της δημιουργίας, θέατρο της εμψύχωσης και θέατρο του αυτοσχεδιασμού[10]. Είναι προφανές, ότι όλα αυτά τα διαφορετικά είδη δραματουργίας υπηρετούν την θεατρική τέχνη από μία διαφορετική σκοπιά.

Το θέατρο της διασκευής φέρνει τους ηθοποιούς και το κοινό σε επαφή με σπουδαία προϋπάρχοντα έργα και το διακύβευμα είναι τόσο στην επιλογή του αρχικού έργου όσο και στη θεατρική του μεταφορά. Βοηθά στο να γίνει ένα έργο ακόμα ευρύτερο γνωστό και να δοθεί με τρόπο εύκολα αντιληπτό σε ένα κοινό που μπορεί διαφορετικά να μην τον γνώριζε ποτέ. Διατηρώντας τις αρετές του θεάτρου, μεταλαμπαδεύει ένα ήδη καταξιωμένο έργο.

Το θέατρο της δημιουργίας απαιτεί την εκ βάθρων συγγραφή ενός έργου είτε ατομικά είτε συλλογικά. Εδώ ελλοχεύει ο κίνδυνος μίας ποιοτικής έκπτωσης έναντι μίας «δοκιμασμένης συνταγής». Ως δημιουργός μουσικού θεάτρου για παιδιά εκτός από την απόδοση της ιστορίας αξιολογείσαι και για το περιεχόμενο της. Ίσως για αυτό τον λόγο παρατηρείται μία σχετική ένδεια σε νέα θεατρικά για παιδιά σε σχέση με την πληθώρα των θεατρικών έργων για ενήλικες. Διότι δεν πρέπει να αφήσουμε την

[10] Roger Deldime, Le theatre pour enfants. Approches psychopedagogique, semantique et semiologique, (Bruxelles, De Boeck (coll. Univers des Scinenes Humaines)1976) :199.

απόδοση του έργου από παιδιά και την παρακολούθηση του από παιδιά να αποτελέσει άλλοθι για προχειρότητα. Κατά τη δημιουργία λοιπόν ενός νέου θεατρικού έργου, ειδικά για παιδιά, ο δημιουργός του έργου κατά την συγγραφή του ταυτόχρονα νοητά το σκηνοθετεί. Φανταστείτε κατά αναλογία τον συγγραφέα ενός μυθιστορήματος που το έργο του προορίζεται να γίνει ταινία. Οι σκηνοθετικές απόψεις μπολιάζουν το περιεχόμενο και πολλές φορές οδηγούν στην αναπροσαρμογή του.

Το θέατρο της εμψύχωσης είναι κατά βάση συλλογικό. Ενθαρρύνει σε τέτοιο βαθμό τον λόγο των παιδιών που ενδέχεται να παρακάμψουν ακόμα και τη βασική ιδέα. Για αυτό το λόγο ο δημιουργός συνεχώς ακροβατεί ανάμεσα στη δημιουργικότητα των παιδιών και στην καθοδήγηση της δημιουργίας αυτής από τον ενήλικα με κίνδυνο να τα αποθαρρύνει απορρίπτοντάς τις προτάσεις τους. Έχει παρατηρηθεί ιστορικά ότι αυτή η πολύπλοκη μορφή δραματουργικής πλοκής οδηγεί σε επίπονους αέναους κύκλους που παραβιάζουν βασικά χωροχρονικά στοιχεία του θεάτρου όπως να υπάρχει πρόλογος, σκηνές, επίλογος και ομαλές συναισθηματικές μεταβάσεις. Όσοι επιχείρησαν να συστηματοποιήσουν αυτού του είδους τη δραματική πλοκή, εγκατέλειψαν το εγχείρημα.

Το θέατρο του αυτοσχεδιασμού δανείζεται στοιχεία και από τη δημιουργία και από την εμψύχωση. Έχει τις ρίζες του στο δραματικό παιχνίδι όπως ακριβώς το αναλύσαμε σε προηγούμενη ενότητα. Για την ακρίβεια είναι ένα δραματικό παιχνίδι βασισμένο σε μία γενική ιδέα και πλαισιωμένο με όλα τα θεατρικά εργαλεία. Σκηνικά, μουσική, κουστούμια.

Βάσει των δραματουργικών πλοκών της τριλογίας των έργων μου, θα τα ενέτασσα στο θέατρο της δημιουργίας, και μάλιστα σε ένα βαθμό συλλογικά. Πάντοτε όμως ενθαρρύνω τον αυτοσχεδιασμό και επι σκηνής εμπλέκοντας ακόμα και το κοινό με διαδραστικά μέρη.

Και τα τρία έργα διακρίνονται από έναν ρυθμό που καθορίζεται χρονικά στις εξής περιόδους:

- **Εισαγωγή αυτοδιηγητικού αφηγητή**
- **Πρόλογος**
- **Σκηνές/ Πράξεις**
    - Μουσική σκηνή
    - Σκηνή Διαλόγων
    - Μουσικοκινητικό δρώμενο

- Τραγούδι

- **Επίλογος**
- **Μουσικός επίλογος**

Η δομή αυτή διαφοροποιείται από την συνήθη, ως προς την ύπαρξη τόσο εισαγωγής όσο και προλόγου, εξυπηρετώντας διαφορετικούς σκοπούς όπως θα εξηγήσω παρακάτω, όσο και από τον διαμοιρασμό της κάθε πράξης σε υποενότητες. Συνδυάζει με τη δομή ενός μιούζικαλ, με αυτή ενός τυπικού θεατρικού έργου και δίνει τον απαραίτητο ρυθμό ώστε να κρατήσει τους θεατές, και κυρίως τους μικρότερους σε ηλικία, σε εγρήγορση.

Εικόνα 10. Ξετυλίγοντας το κουβάρι των αναμνήσεων

- Εισαγωγή αυτοδιηγητικού αφηγητή

Και στα τρία μέρη της τριλογίας η εισαγωγή του αφηγητή είναι σχεδόν πανομοιότυπη. Ξεκαθαρίζει ότι η έννοια του χρόνου είναι ο βασικός άξονας γύρω από τον οποίο θα κινηθεί η υπόθεση. Θέτει έναν προβληματισμό και εισάγει τη μνήμη ως καταλύτη εξελίξεων. Τη μνήμη, ως κουβάρι που ετοιμαζόμαστε να ξετυλίξουμε. Το γεγονός ότι η εισαγωγή είναι κοινή και στα τρία έργα δεν προϋποθέτει την παρακολούθηση και των τριών παραστάσεων για να αποκτήσει ο θεατής ή οι ηθοποιοί την αίσθηση του όλου. Η κάθε παράσταση είναι αυτοτελής και διηγείται μία τελείως διαφορετική ιστορία. Ο πραγματικός σκοπός της είναι, μετά την παρακολούθηση αυτής της τριλογίας ή τη συμμετοχή σε αυτή ,να γίνει αντιληπτό πως ο διαχωρισμός του χρόνου μπορεί να αποτελέσει - και αποτελεί- το κλειδί που ανοίγει την πόρτα στην κατανόηση του ως πραγματική μεταβλητή στις ζωές μας. Σαν πεπερασμένη πρώτη ύλη προς συναισθηματική αξιοποίηση.

- Πρόλογος

Εδώ τίθεται το φαντασιακό πλαίσιο στο οποίο θα κινηθούμε, εμποτισμένο με στοιχεία καθημερινού ρεαλισμού προσιτού στα παιδιά και στους ενήλικες.

Ταυτόχρονα, αποσαφηνίζονται οι δύο κύριοι πρωταγωνιστές της παράστασης. Ο αφηγητής που θα είναι ο οδηγός και το παιδί που θα είναι ο συνεπιβάτης αυτού του ταξιδιού. Η επιλογή του ταξιδιού δεν είναι τυχαία. Το ταξίδι είναι κάτι που συναρπάζει τα παιδιά, ειδικά αν δεν γνωρίζουν τον τελικό προορισμό. Δίνει την αίσθηση του εξελίξιμου από την αρχή , ώστε να επιτρέψει στα παιδιά μέσω της δραματουργίας της ψευδαίσθησης, να αφήσουν στην άκρη τη λύση της πλοκής, αυτό που θα συμβεί, για να επικεντρωθούν σε αυτό που συμβαίνει. Με το αφήγημα του ταξιδιού λοιπόν, θεωρείται δεδομένο ότι θα προχωρήσει η πλοκή, προεξοφλεί ότι η ιστορία έχει τεθεί σε κίνηση και αφήνει τον απαραίτητο χώρο στους θεατές να αναγνωρίσουν τον εαυτό τους στις σκηνές καθώς δεν αναλώνονται στο τι θα γίνει μετά.

Με το τέλος της εισαγωγής και πριν την πρώτη σκηνή παρεμβάλλεται ένα τραγούδι ως στοιχείο μιούζικαλ, συνήθως από τον αυτοδιηγητικό αφηγητή. Οι στίχοι του τραγουδιού, όπως και στα μιούζικαλ, προωθούν την εξέλιξη της ιστορίας και βοηθά το παιδικό κοινό να αντιληφθεί τις προθέσεις του ενήλικα πρωταγωνιστή. Ο αποσαφηνισμός των προθέσεων είναι σημαντικός καθώς οι πρώτες σκηνές της τριλογίας αφορούν τη γνωριμία του παιδιού με έναν άγνωστο ενήλικα. Ακόμα και στη σφαίρα του φανταστικού, θεωρώ σημαντικό τα παιδιά να αναρωτιούνται για τις προθέσεις των άλλων. Αντιμετωπίζονται ως σκεπτόμενα όντα και θέλουμε να διατηρούν πάντα κριτική στάση στις συναναστροφές τους.

- Πράξεις

Κάθε σκηνή που προωθεί την ιστορία μοιράζεται στις προαναφερθείσες υποενότητες. Μουσική σκηνή, διάλογοι, μουσικοκινητικό δρώμενο και τραγούδι. Στα μουσικοκινητικά δρώμενα και στα τραγούδια τον λόγο έχουν τα παιδιά κάτω των πέντε ετών, που έχουν πάντα συλλογικούς ρόλους.

Εικόνα 11.Συλλογικός ρόλος Αστεριών από παιδιά τεσσάρων ετών

Άλλες φορές ως αστέρια, άλλες ως ελπίδες, φόβοι ή αναμνήσεις, τα παιδιά μικρότερης ηλικίας, κάνουν το πέρασμα τους στη σκηνή προωθώντας την εξέλιξη της ιστορίας με ουσιαστικό τρόπο. Πάντα οι συλλογικού αυτοί ρόλοι έρχονται να

υποστηρίξουν τα λεγόμενα του ενήλικα πρωταγωνιστή και να προσδώσουν μία παιδικότητα στην επικοινωνία του με τον ηθοποιό παιδί. Από παιδαγωγικής άποψης τα μικρότερα παιδιά αποκτούν με αυτόν τον τρόπο την πρώτη τους επαφή με τη σκηνή χωρίς να κουράζουν το κοινό και προετοιμάζονται μεγαλώνοντας να αναλάβουν και ατομικούς ρόλους. Ταυτόχρονα δίνουμε την δυνατότητα και στους πιο μικρούς θεατές του κοινού να φανταστούν τον εαυτό τους στη σκηνή και να τους διατηρήσουμε προσηλωμένους.

Σε συνέχεια της μουσικής εισαγωγής, η πρώτη σκηνή πάντα αφορά στη γνωριμία του αφηγητή με τον πρωταγωνιστή. Η αφηγήτρια παρουσιάζεται ως νεράιδα. Έτσι γίνεται επίκληση στη μνήμη του παιδικού κοινού και αμέσως αισθάνονται την οικειότητα των παιδικών παραμυθιών. Εκεί λαμβάνει χώρα στιχομυθία που αποσκοπεί στο να εμπεδωθεί η εμπιστοσύνη του πρωταγωνιστή στον αφηγητή με σκοπό να φανερώσει το παιδί τους προβληματισμούς του. Οι προβληματισμοί της τριλογίας αφορούν στα συναισθήματα και στις δυνατότητες παιδιών που έχουν πάψει να νιώθουν ευτυχισμένα, που συνειδητοποιούν ότι κανένας γύρω τους δεν αντιλαμβάνεται την αξία της στιγμής και στα παιδιά που αντιμετωπίζουν το μέλλον με φόβο αντί για αισιοδοξία.

Οι σκηνές που ακολουθούν, μεταφέρουν τους δύο πρωταγωνιστές σε διαφορετικούς χρόνους ή σε διαφορετικά μέρη κάποιες φορές ως παρατηρητές και κάποιες άλλες ως συμμέτοχους. Στα Χριστούγεννα της Ζωής, όπου το παιδί αδυνατεί να αντλήσει χαρά, μεταφέρονται ως παρατηρητές σε σκηνή του παρελθόντος τη στιγμή που ανοίγει τα δώρα του μαζί με τους γονείς του μπροστά στο Χριστουγεννιάτικο δέντρο. Βλέποντας τον εαυτό του σαν εξωτερικός παρατηρητής του, έχει τη δυνατότητα να εκτιμήσει το τι συνέβαινε τότε έχοντας τη γνώση του τώρα. Ερμηνεύει τον εαυτό του και τα συναισθήματα του. Οι αναδρομές στο παρελθόν, δοσμένες με αυτό τον τρόπο, εμπλέκουν το κοινό συναισθηματικά επικαλούμενο τόσο τη μνήμη του ενήλικου κοινού και ταυτόχρονα τους οδηγεί σε μία επαναξιολόγηση της στάσης τους απέναντι στα παιδιά ως συνδιαμορφωτές των εμπειριών τους.

Στην παράσταση «Το παιδί που άλλαξε τον κόσμο» η νεράιδα και ο πρωταγωνιστής μεταφέρονται σε διάφορες καταστάσεις που λαμβάνουν χώρα στο παρόν και ο πρωταγωνιστής συμμετέχει στο διάλογο με τους υπόλοιπους ηθοποιούς. Συνεπώς δεν είναι ένας παρατηρητής του προγενέστερου εαυτού του αλλά ένας διαπραγματευτής σε γεγονότα που αντιμετωπίζει με τη σοφία που του εμπνέουν τα λόγια της νεράιδας. Αναγνωρίζει λοιπόν τις εναλλακτικές σε μία κατάσταση στην οποία δεν αφορά τον ίδιο και προσπαθεί να δώσει λύσεις αναγνωρίζοντας ένα πρόβλημα ανάμεσα σε

συνομήλικούς του. Επιδιώκοντας τη βελτίωση αυτή, αντιλαμβάνεται ότι προέχει η αυτοβελτίωσή του.

Στην παράσταση «Το πιο όμορφο ταξίδι», που είναι και το τρίτο έργο της τριλογίας ο πρωταγωνιστής έρχεται αντιμέτωπος με συναισθήματα. Επειδή η έννοια των συναισθημάτων και η απόδοση τους επι σκηνής υπήρξε μία μεγάλη πρόκληση, εισάγουμε την προσωποποίησή τους ως τέχνασμα. Οι φόβοι, οι ελπίδες κτλ. παρουσιάζονται ως παιδιά της νεράιδας που θέλει να τα γνωρίσει ο μικρός πρωταγωνιστής. Και αφού γνωριστεί με όλα τα συναισθήματα , στο τέλος της γνωρίζει το πιο απρόβλεπτο παιδί της. Το μέλλον. Δραματουργικός σκοπός εδώ είναι το παιδικό κοινό να αντιληφθεί ότι ο μόνος τρόπος να δει το μέλλον του είναι ενστερνιζόμενο τα συναισθήματα του. Το ταξίδι αφορά σε διαφορετικούς χρόνους, αλλά κυρίως συμβαίνει μέσα στην ψυχή του μικρού πρωταγωνιστή. Και ξεδιπλώνεται μέσα από ρεαλιστικές καταστάσεις που βιώνει ένα παιδί όπως ο φόβος της αποδοχής , της μοναξιάς και η ελπίδα της ευτυχίας.

Εικόνα 12. Συμμετοχή Μητροπολίτη Φθιώτιδας στο διαδραστικό μέρος της παράστασης "Το παιδί που άλλαξε τον κόσμο"

Ανάμεσα στις σκηνές παρεμβάλλεται πάντα ένα διαδραστικό μέρος με το κοινό. Για αυτό το κομμάτι πάντα ζητείται η συνδρομή του ενήλικου κοινού. Η διάδραση δεν επηρεάζει την εξέλιξη της ιστορίας αλλά συμβάλει σε αυτή. Για παράδειγμα στο «Παιδί που άλλαξε τον κόσμο» μοιράζονται πανκάρτες ισάριθμες με τους καλεσμένους επι σκηνής, οι οποίοι μπαίνουν σε μία σειρά ώστε να σχηματίζουν μία πρόταση που θα αποτελέσει ένα μήνυμα για όλο το κοινό. Θα ήθελα να τονίσω ότι η εξέλιξη του έργου τους έχει οδηγήσει σε τέτοια συναισθηματική δέσμευση ώστε κανείς δεν έχει αρνηθεί να ανέβει στη σκηνή. Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να κάνω στη συμμετοχή του μητροπολίτη Φθιώτιδας Σεβασμιοτάτου κκ. Συμεών ο οποίος με μεγάλη χαρά ανέβηκε στη σκηνή και συμμετείχε στο διαδραστικό μέρος της παράστασης. Το διαδραστικό μέρος πρέπει να λαμβάνει χώρα με τρόπο που να μην δημιουργεί πρόβλημα στο ρυθμό και να μην αποκόπτει τους θεατές από μία ομαλή ροή. Σε αντίθετη περίπτωση επιτυγχάνουμε το ακριβώς αντίθετο αποτέλεσμα

από το επιδιωκόμενο και το κοινό θα προσπαθεί να θυμηθεί «που είχαμε μείνει». Το δίδαγμα της κάθε σκηνής συνοψίζεται στους στίχους ενός τραγουδιού που εκτός από μία διαφορετικά δοσμένη σύνοψη, επιδιώκει την επανάληψη συνεισφέροντας στη γοητεία του αυτιού.

Πλησιάζοντας στο τέλος της παράστασης, ακολουθεί ο επίλογος. Συνειδητά αποτελεί το πιο συναισθηματικά φορτισμένο μέρος, διότι φανερώνεται το υποβόσκων δίδαγμα. Στα «Χριστούγεννα της Ζωής» το δίδαγμα είναι ότι πρέπει να είμαστε ευτυχισμένοι στη ζωή μας και να το επιδιώκουμε κάτω από οποιεσδήποτε καταστάσεις. Να μάθουμε να είμαστε ευτυχισμένοι με αυτά που έχουμε ήδη και όχι με αυτά που επιθυμούμε. Για το ενήλικο κοινό γίνεται ένα λογοπαίγνιο με το όνομα της πρωταγωνίστριας (Ζωή) και της ζωής μας που έχει ως εξής:

«Ξέρω Ζωή ότι αλλάζεις. Ξέρω ότι κάθε μέρα που ξημερώνει μπορεί να είσαι τελείως διαφορετική. Ξέρω ότι δεν είσαι δεδομένη. Αλλά ξέρω είσαι ότι όμορφη. Είσαι πολύ όμορφη Ζωή! Και μοναδική! Αλλά μη ξεχνάς ότι χωρίς τα συναισθήματα είσαι άδεια. Και χωρίς να τα μοιράζεσαι δεν περνάς καλά. Και ξέρεις...Το πιο ωραίο πράγμα είναι όταν περνάς να σε κοιτούν οι άνθρωποι και να λένε...

«Περνάει η Ζωή... Αλλά περνάει όμορφη και ευτυχισμένη…»

Στο «Παιδί που άλλαξε τον κόσμο» το δίδαγμα είναι να αντιλαμβανόμαστε την αξία της στιγμής. Να μην περιμένουμε πάντα το μετά και το μεγάλο γεγονός, διότι έτσι χάνουμε πολλές μικρές στιγμές ευτυχίας. Ταυτόχρονα δίνεται και η λύση στο όνομα του αυτοδιηγητικού αφηγητή, που δεν το έχει αποκαλύψει παρά τις επίμονες ερωτήσεις της μικρής πρωταγωνίστριας και η λύση στο βασικό πρόβλημα που ήταν ότι πάγωσε ο χρόνος. Ο επίλογος είναι ο εξής:

«Και έτσι ο χρόνος ξεκίνησε πάλι να κυλά...Όλοι όμως πλέον πήραν ένα μεγάλο μάθημα...Πως αν δε ζεις τη στιγμή τίποτα δε έχει νόημα. Κάθε στιγμή που περνάει. Είναι δική σου...Να τη μοιραστείς. Να τη θυμάσαι...Να την αγαπάς...Και όσο για το όνομα μου...Θα πρέπει να το ανακαλύψετε και εσείς μόνοι σας. Και για τον καθέναν σας είναι διαφορετικό. Όσο διαφορετικές είναι και οι ζωές σας. Αλλά φροντίστε να μου δώσετε ένα όνομα όμορφο. Όσο όμορφες είναι και οι ζωές σας. Και εγώ σας εύχομαι Χρόνια Πολλά στην υπέροχη ζωή σας...και πολλή ζωή στα υπέροχα Χρόνια σας...

-Στάσου!!!Νομίζω πως ξέρω το όνομα σου. Είσαι...το νόημα της ζωής! Για αυτό και για τον καθένα μας είσαι και κάτι διαφορετικό...Πάντα διαφορετικό μα πάντοτε σπουδαίο!

-Άραγε μόνον τα μάτια ενός παιδιού μπορούν να δουν πραγματικά ποια είμαι; Νομίζω ότι η δουλειά μου τελείωσε εδώ...Καιρός να πηγαίνω...»

Στο «Πιο όμορφο ταξίδι» κλείνω αναφερόμενη στο πως πρέπει οι γονείς να αντιμετωπίζουν το μέλλον των παιδιών. Σχηματοποιούμε το μέλλον ως ένα βιβλίο γεμάτο άδειες σελίδες και δίνουμε στον πρωταγωνιστή ένα μαγικό στυλό που μόνο με αυτό μπορεί να γράψει στο βιβλίο. Ο επίλογος είναι ο εξής:

«Μπορεί να μη με θυμόσαστε αλλά αυτό τα ταξίδι το έχω κάνει με όλους σας. Όλους σας, σας έχω κρατήσει από το χέρι και όλοι με κοιτάξατε στα μάτια γεμάτοι φόβους και ελπίδες. Με όμορφες και άσχημες αναμνήσεις. Και όλοι γράφετε κάθε μέρα το δικό σας υπέροχο βιβλίο. Και από ότι βλέπω κάνετε πολύ καλή δουλειά. Μόνο μία συμβουλή. Μη μπερδέψετε ποτέ τα βιβλία σας με τα βιβλία των παιδιών σας, γιατί τότε οι ελπίδες και οι φόβοι σας θα μπλεχτούν με τις ελπίδες και τους φόβους των παιδιών σας και το βιβλίο τους δε θα βγάζει κανένα νόημα. Φροντίστε απλά να τους χαρίσετε τις πιο ωραίες αναμνήσεις και τότε, μόνο τότε ,στην πρώτη και την τελευταία σελίδα του βιβλίου τους θα βρείτε το όνομα σας.

Μαμά, μπαμπά, παππού, γιαγιά...

Σ' ευχαριστώ...

Μαμά, μπαμπά, παππού , γιαγιά....

Σ' αγαπώ...»

Εικόνα 13.Μουσικός επίλογος παράστασης

Μετά τον επίλογο όλοι οι μικροί ηθοποιοί, τόσο με ατομικούς όσο και συλλογικούς ρόλους, έρχονται στην σκηνή και τραγουδούν το τελευταίο κομμάτι της παράστασης που συνοψίζει το δίδαγμα. Σε αντίθεση με τη συναισθηματική φόρτιση του επιλόγου, εδώ επιδιώκουμε μία γιορτινή ατμόσφαιρα που θα αφήσει σε όλους ένα γλυκό χαμόγελο.

Σκηνοθεσία,Υποκριτική και Σκηνογραφία

Για να μπορέσω να αναλύσω τον τρόπο που καθοδήγω επι σκηνής τα παιδιά και σκηνοθετώ τις παραστάσεις της τριλογίας, κρίνεται σκόπιμο να καταστήσω απολύτως σαφείς τους ρόλους μου σε αυτές. Λειτουργώ ως παιδαγωγός, μουσικός, δημιουργός, σκηνοθέτης, σκηνογράφος, παραγωγός και ηθοποιός. Οι ρόλοι αυτοί μου δίνουν την δυνατότητα να οριοθετώ το πλαίσιο μέσα στο οποίο θα κινηθώ, αναγνωρίζοντας τους περιορισμούς που υφίστανται σε σχεδόν όλους τους τομείς. Όπως προανέφερα , αυτό μου με οδηγεί ταυτόχρονα με τη συγγραφή του θεατρικού

έργου, να οραματίζομαι την σκηνοθεσία του. Παραθέτω κάποια βασικά νούμερα που ισχύουν στις παραστάσεις μου και τα εξηγώ.

Ο συνήθεις αριθμός των παιδιών που συμετέχουν σε κάθε παράσταση είναι από 60 εώς 80. Από αυτά , τα 20 έχουν ατομικούς ρόλους και είναι ηλικίας από 5 ετών και άνω, ενώ τα υπόλοιπα συμμετέχουν με συλλογικούς ρόλους. Η διάρκεια της κάθε παράστασης δεν ξεπερνά τα 75 με 80 λεπτά χωρίς διάλλειμα, ενώ σε κάθε παράσταση ακούγονται κατά μέσο όρο 9 τραγούδια. Εκτός από την εισαγωγή , τον πρόλογο και τον επίλογο διαδραματίζονται 7 σκηνές με διαλόγους.

Από την εμπειρία μου,η οποία φαίνεται να καταλήγει στο ίδιο συμπέρασμα με την διεθνή βιβλιογραφία, παραστάσεις οι οποίες διαρκούν περισσότερο από 75 με 80 λεπτά γίνονται κουραστικές. Τόσο για το κοινό όσο και για τα παιδιά στα παρασκήνια. Καθόλη τη διάρκεια της παράστασης, η συντριπτική πλειοψηφία των μικρών ηθοποιών βρίσκεται στα παρασκήνια. Όσο αυξάνεται ο χρόνος παραμονής τους εκεί, αυξάνονται οι πιθανότητες να προκύψουν αντικειμενικά προβλήματα. Δίψα, πείνα, γκρίνια, επίσκεψη στο μπάνιο και φυσικά κούραση. Αυτό με τη σειρά του οδηγεί σε αποδιοργάνωση των παρασκηνίων το οποίο θα φανεί με το που βγουν τα παιδιά στην σκηνή. Ένα πολύ σημαντικό κομμάτι σε τόσο πολυπληθείς παραστάσεις, είναι η διαχείριση της αναμονής των παιδιών στα παρασκήνια . Την ίδια στιγμή στο μικτό κοινό ενηλίκων και ανηλίκων θεατών πρέπει να βρεθεί η χρυσή τομή που θα αφήσει χορτασμένα τα παιδιά από θέαμα χωρίς να χαθεί η προσοχή των ενηλίκων. Και αυτή η διάρκεια έχει αποδειχθεί ότι εξυπηρετεί και αυτόν τον σκοπό. Οι αντικειμενικοί περιορισμοί που ισχύουν λοιπόν είναι η διάρκεια, η συμμετοχή όλων των παιδιών και ο ρυθμός, ώστε να μη χαθεί η παιδαγωγική και καλλιτεχνική αξία της παράστασης. Η επιλογή επτά σκηνών δίνει τη δυνατότητα σε όλα τα παιδιά να εμφανιστούν και ακόμα και αν δεν έχουν διαλόγους, όπως συμβαίνει με τα μικρότερης ηλικίας. Τα επτά τραγούδια – ένα για κάθε σκηνή- δίνει σε όλα τα δυνατότητα, να αρθρώσουν λόγο. Τα άλλα δύο τραγούδια αφορούν στον μουσικό πρόλογο και τον μουσικό επίλογο. Όλα αυτά υπάρχουν στο μυαλό μου κατά τη συγγραφή του έργου και έτσι η τελική διάρκεια είναι στα επιθυμητά πλαίσια.

Εικόνα 14. Από την παράσταση "Το παιδί που άλλαξε τον κόσμο"

Είναι προφανές, ότι δεν υπάρχει πανάκεια. Λιγότερα παιδιά, περισσότεροι ατομικοί ρόλοι, περισσότεροι διάλογοι ή λιγότερα τραγούδια, μπορούν να αλλάξουν τις αναλογίες σύμφωνα με τις προθέσεις του κάθε δημιουργού.

Η σκηνοθετική καθοδήγηση ξεκινά στα θεατρικά εργαστήρια που κάνουμε. Τα παιδιά κατά την διάρκεια των μαθημάτων δεν αισθάνονται ότι πρέπει να ακολουθήσουν οδηγίες. Το πως θα αποδώσουν τους ρόλους, γίνεται κτήμα μέσα από την τριβή. Κάθε μάθημα κρύβει μέσα του μια μικρή πρόβα. Και όταν εν τέλει οι σκηνές σχηματοποιούνται στο μυαλό των παιδιών σαν παράσταση η περισσότερη δουλειά έχει ήδη γίνει. Δεν επιδιώκουμε πληθωρικές ερμηνείες. Όσο πιο φυσική είναι η ερμηνεία του παιδιού, τόσο πιο ειλικρινά εισπράττεται από το κοινό. Η συνεχής παρουσία μου στη σκηνή ως ηθοποιού, δίνει στα παιδιά τη σιγουριά που αισθάνονται στα εργαστήρια. Για τα περισσότερα από αυτά , δεν έχουν σημασία τα ρούχα που φοράω και τα φώτα. Είμαι η δασκάλα τους και κάνουμε κάτι φυσικό. Δεν αισθάνονται μόνα. Και έτσι κρατάμε τη χαρά χωρίς το άγχος. Μέσα από αυτή τη διαδικασία τα παιδιά αποφεύγουν την οπτική επαφή με το κοινό και επικεντρώνονται στην απόδοση του ρόλου. Εμπράκτως λοιπόν αποφεύγουμε την «σχολειοποίηση» της παράστασης. Για την είσοδο των συλλογικών ρόλων στη σκηνή χρησιμοποιούμε μία μορφή ανθρώπινης αλυσίδας, πάντα με τη συνοδεία μουσικής. Έτσι διαφυλάσσουμε ότι τα παιδιά είναι στη σωστή χωροταξικά θέση ώστε να ξεκινήσει η χορογραφία τους η οποία καταλήγει στο στήσιμο τους για να τραγουδήσουν. Πάντοτε ένα φορητό μικρόφωνο περνάει από όλα τα παιδιά κατά τη διάρκεια του τραγουδιού για να ισχυροποιήσουμε το λόγο τους.

Εικόνα 15. Προβολή στίχων

Τα λόγια του τραγουδιού, προβάλλονται στο πίσω μέρος της σκηνής, για να ενθαρρύνουμε τη συμμετοχή του κοινού αλλά και για γίνει σαφές το νόημα τους, που προωθεί την εξέλιξη του έργου.

Οι σκηνές που απαρτίζονται από ατομικούς ρόλους, εντάσσονται ομαλά στο ρυθμό του έργου, χωρίς να παρεμβάλλεται κλείσιμο αυλαίας και αλλαγή σκηνικών. Εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων, όλα τα σκηνικά που θα χρειαστούν βρίσκονται από την αρχή πάνω στη σκηνή. Χρησιμοποιώντας τον φωτισμό, δημιουργούμε την απαιτούμενη ατμόσφαιρα ανάλογα με τη σκηνή και φροντίζουμε με ένα «κανονάκι» να απομονώνουμε το μέρος της σκηνής που θέλουμε να δώσουμε έμφαση. Με αυτή τη

Εικόνα 16. Προβολή σκηνικού διακόσμου

μέθοδο θεατροποιούμε ακόμα περισσότερο το θέαμα και διεγείρουμε την αίσθηση της όρασης στο κοινό. Μεγάλη ευελιξία προσφέρει η χρήση προβαλλόμενων σκηνικών σε πανί στο πίσω μέρος της σκηνής, το οποίο καλύπτει περίπου το ένα τρίτο του ύψους. Η παρουσία του προβαλλόμενου διακόσμου έρχεται να συμπληρώσει και όχι να αντικαταστήσει τα σκηνικά. Προσφέρει ένα πιο ανάλαφρο οπτικό ερέθισμα, οι εναλλαγές του οποίου κατά τη διάρκεια της παράστασης δεν διαταράσσουν το ρυθμό.

Πάντοτε η είσοδος και η έξοδος των παιδιών γίνεται από τις πλαϊνές πλευρές ενώ στο κέντρο της σκηνής ελάχιστες φορές μεταφέρονται σκηνικά κατά την ροή του έργου με τρόπο που δεν παρεμβάλλονται στη φυσική κίνηση των παιδιών. Γενικά η χρήση των σκηνικών εκτός από το οπτικό αποτέλεσμα χρησιμεύει στη οριοθέτηση του χώρου ώστε να προσφέρει σιγουριά στην κίνηση των παιδιών ενισχύοντας την

φυσικότητά της. Τελείως ανοιχτές σκηνές σε συνδυασμό με τα φώτα, μπορεί να οδηγήσουν σε αποπροσανατολισμό και να κατακλύσουν τα παιδιά με άγχος.

Η εξοικείωση με το χώρο σε μία παράσταση οφείλει να ξεκινά από το θεατρικό εργαστήρι. Η αντίληψη του χώρου και η ορθολογική εκμετάλλευσή του είναι από τα πρώτα ζητούμενα σε έναν ηθοποιό παιδί. Έτσι είτε η σκηνή είναι κυκλική ή ορθογώνια, κλειστή ή ανοιχτή το παιδί πρέπει να αντιλαμβάνεται τον χώρο ως δικό του αναγνωρίζοντας τον χώρο των υπολοίπων στη σκηνή. Αποφεύγεται λοιπόν έτσι το να κρύβει με το σώμα του τους υπολοίπους και διασφαλίζουμε ότι πάντοτε υπάρχει ο απαιτούμενος αέρας ανάμεσα στους ηθοποιούς.

Εικόνα 17. Οι "Φύλακες της Αγάπης"

Σε ότι αφορά τα κοστούμια των παιδιών, γίνεται πάντα επιλογή ανάλογα με τους ρόλους τους. Αστέρια, Ζαχαρωτά, Φύλακες της αγάπης, ντύνονται ανάλογα και συνεισφέρουν στην ερμηνεία κυρίως των συλλογικών ρόλων. Επιλέγονται λαμπερά υφάσματα που με τον ανάλογο φωτισμό φαίνονται ακόμα πιο εντυπωσιακά. Εκτός από την οπτική διέγερση, τα κοστούμια είναι απαραίτητα ώστε να ομαδοποιήσουν το θέαμα στη σκηνή , να βοηθήσουν τα παιδιά να αισθανθούν μέρος του συνόλου και να ενισχύσουν την μνήμη κυρίως του παιδικού κοινού ως προς το τι αντιπροσωπεύει το σύνολο που παρακολουθούν. Την ίδια στιγμή υπηρετούν και έναν ιδιαίτερα πρακτικό λόγο που είναι η παρακολούθηση των μικρών παιδιών στα παρασκήνια. Οι καθοδηγητές των παρασκηνίων μπορούν με μία ματιά να καταλάβουν σε ποιο συλλογικό ρόλο ανήκει το κάθε παιδί και να φροντίσουν για την έγκαιρη προετοιμασία του να εμφανιστεί. Οι ατομικοί ρόλοι ανάλογα με το σενάριο μπορεί να είναι ντυμένοι με καθημερινά ρούχα όταν η πράξη υπηρετεί το ρεαλιστικό ή με ιδιαίτερα κοστούμια όταν υπηρετεί το φαντασιακό. Αντίστοιχα, στη συγκεκριμένη τριλογία, καθώς ο ρόλος του αυτοδιηγητικού αφηγητή κινείται πάντοτε στο φαντασιακό, τα κοστούμια μου είναι πάντοτε αέρινα και με κρυφό φωτισμό στην κάπα ο οποίος ενεργοποιείται με μηχανισμό όταν κρίνεται απαραίτητο. Εκτός από τις αντιδράσεις του κοινού, ιδιαίτερης σημασίας είναι και οι αντιδράσεις των μικρών ηθοποιών στη σκηνή, καθώς φροντίζω

να μην εμφανίζομαι έτσι μπροστά τους παρά μόνο στην τελική παράσταση. Το αίσθημα έκπληξής τους λοιπόν είναι αγνό και υπηρετεί υποκριτικά το αβίαστο και ειλικρινές που επιδιώκω από την ερμηνεία τους.

Σε ότι αφορά τη μνήμη των θεατών, η συντριπτική πλειοψηφία θυμάται τον βασικό ήρωα ή τον ήρωα με τον οποίο επέλεξε να ταυτιστεί. Αυτόν που οδηγεί την ιστορία. Στο θέατρο όμως για παιδιά θεωρώ ότι οι εντυπώσεις πρέπει να κερδίζονται από όσο το δυνατόν περισσότερους. Κάθε παράσταση μου λοιπόν σε επίπεδο μνήμης επιδιώκει να έχει 3 βασικούς πυλώνες. Οι δύο πρώτοι είναι ο ενήλικας πρωταγωνιστής και το παιδί πρωταγωνιστής. Και αυτοί παραμένουν σταθεροί. Ο τρίτος πυλώνας όμως είναι δυναμικός, αφορά στους συλλογικούς ρόλους ή σε καταστάσεις που η ουσία δε βρίσκεται στα άτομα αλλά στα λεγόμενα τους. Αυτός ο τρίτος πυλώνας είναι που προσδίδει το βάθος στη δραματουργική πλοκή και διεκδικεί στη μνήμη των παιδιών τη θέση που του αξίζει. Όλοι οι ανωτέρω τρόποι λοιπόν έχουν ως σκοπό να δημιουργήσουν αναμνήσεις βασισμένες τόσο σε πρόσωπα όσο και καταστάσεις.

Εικόνα 18. Κοστούμι Νεράιδας της Μνήμης

Η Μουσική της τριλογίας

Τη σπουδαιότητα της μουσικής δεν υπάρχει τρόπος να την αναλύσω. Ακόμα και αν το επιχειρούσα, όσο εμπεριστατωμένη δουλειά και αν κατέθετα, θα παρέλειπα τόσα πολλά που στην καλύτερη περίπτωση, θα κατέθετα απλά τη γνώμη μου. Ας περιοριστώ λοιπόν, στο γιατί πιστεύω ότι το μουσικό θέατρο από παιδιά για παιδιά προσφέρει ακόμα περισσότερα από ότι το θέατρο από παιδιά για παιδιά.

Χωρίς να πλατειάσω, θα ήθελα να αναφέρω ένα παράδειγμα. Προσπαθήστε να θυμηθείτε την αγαπημένη σας σκηνή σε μία ταινία. Μετά ξαναδείτε την χωρίς ήχο. Σας δημιούργησε το ίδιο συναίσθημα; Ακόμα και ο βουβός κινηματογράφος τοποθετούσε

τον διάλογο σε μία στατική καρτέλα αλλά η μουσική ήταν πανταχού παρούσα. Αναπλήρωνε συναισθηματικά για την απουσία λόγου. Και το έκανε με μεγάλη επιτυχία. Αλλά όλα αυτά ισχύουν για τον κινηματογράφο. Στο θέατρο; Είναι όντως απαραίτητο;

Στη εξέλιξη του θεάτρου αν έχει γίνει κάτι κατανοητό, είναι ότι τίποτα δεν είναι απολύτως απαραίτητο εκτός από τον ηθοποιό. Υπάρχουν πολλές θεατρικές παραστάσεις που στην σκηνή δεν υπήρχε ούτε ένα σκηνικό (π.χ. Dogville , Lars Von Trier), παραστάσεις με μόνο ένα ηθοποιό (μονόλογοι), παραστάσεις χωρίς σκηνή (bar theatre),ακόμα και παραστάσεις χωρίς διαλόγους. Άρα η μουσική σίγουρα δεν είναι απαραίτητη. Αλλά μπορεί να είναι υπέροχη. Το διακύβευμα είναι να ενταχθεί οργανικά στο θεατρικό και να υπηρετήσει ένα καλλιτεχνικό στόχο. Να μην υπάρχει για να καλύψει την ένδεια της πλοκής ή να βάλει ένα όμορφο περιτύλιγμα σε ένα κατώτερο ποιοτικά θέαμα με σκοπό να αυξήσει βασανιστικά τη διάρκεια του.

Η χρήση της μουσικής στην τριλογία, γίνεται με δύο τρόπους. Είτε ως μουσικό χαλί που επιδιώκει να εμπλουτίσει συναισθηματικά την πράξη είτε ως τραγούδι που έρχεται να εξελίξει τη δραματουργική πλοκή, να μας συστήσει καλύτερα έναν ρόλο ή να συνοψίσει ένα δίδαγμα. Στην εν λόγω τριλογία, η μουσική είναι παρούσα σε κάθε σημείο των έργων. Για αυτό δεν την αντιμετωπίζω ως μουσική επένδυση αλλά ως μουσική σκηνοθεσία και όχι μόνο ως μέρος του έργου αλλά και ως ολότητα. Τόσο αυτόνομα όσο και συνδυαστικά με την σκηνοθεσία επι σκηνής. Και έχω την δυνατότητα αυτή καθώς διατηρώ τριπλό ρόλο ως συνθέτης, σκηνοθέτης και δημιουργός του έργου.

Συνήθως η μουσική δημιουργείται τελευταία σε μία κινηματογραφική ταινία ή ένα θεατρικό έργο. Και αυτό είναι φυσιολογικό, διότι στις πρόβες ενός θεατρικού ή στα γυρίσματα μίας ταινίας κάτι μπορεί να προστεθεί ή να αφαιρεθεί σε επίπεδο περιεχομένου και η μουσική πρέπει να ανταποκριθεί στο τελικό αποτέλεσμα. Στα συγκεκριμένα έργα όμως όλα γεννιούνται ταυτόχρονα, καθώς λόγω των πολλαπλών μου ρόλων μπορώ να προσεγγίζω αυτό που επιθυμώ από πολλές πλευρές. Αυτό δεν σημαίνει απαραίτητα ότι κάθε δημιουργός ή σκηνοθέτης πρέπει να είναι και μουσικολόγος. Τον ρόλο αυτό μπορεί να τον μοιραστεί και με άλλον δημιουργό με ότι προκλήσεις όμως ενέχει η συνδημιουργία.

Για να μπορέσω να διασφαλίσω την βιωσιμότητα του οράματος μου για το μουσικό παιδικό θέατρο και να στηρίξω την πρακτική μου, δημιούργησα το δικό μου χώρο ηχογραφήσεων. Σε αυτόν τον χώρο γίνεται η ηχογράφηση όλων των μουσικών

οργάνων φυσικά, χωρίς τη χρήση μουσικών samples , η μίξη, η παραγωγή και το mastering. Η χρήση φυσικών μουσικών οργάνων, δίνει ποιότητα στα ηχοχρώματα καθώς θεωρώ ότι τα μήκη κύματος που αποδίδει ο φυσικός ήχος δημιουργεί ένα πιο ζεστό και συναισθηματικό ήχο. Σίγουρα δε, το θεωρώ πολύ πιο έντιμο ως προς τον ακροατή.

Η μουσική σε όλα τα θεατρικά είναι πρωτότυπη -εκτός από την κλασσική μουσική - και αρχικά προέκυψε από την ανάγκη για τα πνευματικά δικαιώματα. Στην πορεία όμως αντιλήφθηκα την ελευθερία που σου δίνει το να γράψεις ένα μουσικό κομμάτι από την αρχή, προσαρμοσμένο ακριβώς σε αυτό που επιδιώκεις. Έχω προσπαθήσει να προσδιορίσω τις επιρροές μου αλλά δεν τα κατάφερα. Διότι μετά από τόσα χρόνια μουσικής, αισθάνομαι να γεννιέμαι εγώ μέσα από αυτή και όχι αυτή μέσα από εμένα. Η μουσική που ακούγεται στις παραστάσεις εμπεριέχει κομμάτια που ανήκουν σχεδόν σε όλα τα είδη. Ραπ, ροκ, ποπ, έντεχνη, κλασσική, χορευτική, κινηματογραφική. Διότι το κάθε είδος υπηρετεί το σκοπό του. Και είναι χρέος μου σαν μουσικός και σαν παιδαγωγός να φέρω σε επαφή τα παιδιά με τη μουσική χωρίς ταμπέλες. Ιδιαίτερη έμφαση δίνω και στη μουσική σιωπή. Αναφέρομαι στις παύσεις, τις οποίες αντιμετωπίζω ως μουσική μηδενικής έντασης αλλά εξαιρετικής συναισθηματικής σημασίας. Η μουσική σύνθεση, η συγγραφή στίχων, η ενορχήστρωση και η παραγωγή τραγουδιών για κάθε παράσταση είναι μία πολύ απαιτητική διαδικασία. Διότι εμπεριέχει, όπως προανέφερα, μία σκηνοθετική ματιά που αποτελεί προϋπόθεση για την καλλιτεχνική τους συμβολή.

Το όνειρο μου για την μετεξέλιξη του έργου μου και του μουσικού παιδικού θεάτρου γενικότερα, είναι η μουσική να είναι ζωντανή και όχι ηχογραφημένη. Θεωρώ πως η αλληλεπίδραση αυτή σε πραγματικό χρόνο θα είχε μία τεράστια καλλιτεχνική προστιθέμενη αξία. Φυσικοί περιορισμοί, όπως οι χώροι και το κόστος, είναι σίγουρα ανασταλτικοί παράγοντες αλλά ένα αρχικό βήμα θα μπορούσε να είναι η ύπαρξη ενός μουσικού στην σκηνή που θα αποδίδει ζωντανά το δικό του μέρος σε ηχογραφημένο backing track.

Με την χρήση της μουσικής λοιπόν, πολλοί θεατές και κυρίως τα παιδιά, αντιλαμβάνονται πολύ καλύτερα την πλοκή. Πετυχαίνουμε αποτελεσματικότερη καταγραφή στη μνήμη τους και η μύηση σε βαθύτερες έννοιες γίνεται με εύσχημο

τρόπο. Όπως οι στίχοι ενός τραγουδιού πάντα έχουν άλλη συναισθηματική αξία όταν τους διαβάζουμε από όταν τους ακούμε σαν τραγούδι.

Σε παιδαγωγικό επίπεδο, το τραγούδι επι σκηνής δίνει λόγο στους πιο μικρούς ηθοποιούς και βελτιώνει τις δεξιότητές τους. Στο στάδιο αυτό, σε αρκετά τραγούδια τραγουδώ μαζί τους ώστε να εστιάσουν στη χαρά του τραγουδιού βοηθώντας τα να διατηρήσουν την τονικότητα. Ο ρόλος των τραγουδιών επίσης κατά τη διάρκεια των προβών είναι ευεργετικός , καθώς τα βοηθά να εκτονώνονται αλλά και τραγουδώντας τους στίχους να έχουν στο μυαλό τους, τους ρόλους τους ακόμα και μετά την παράσταση.

Συμπέρασμα

Η μεθοδολογία που παρουσιάστηκε δεν είναι ο μόνος τρόπος για να έρθει ένα παιδί σε επαφή με το θέατρο. Δεν είναι ο μόνος τρόπος για πετυχημένες παραστάσεις για παιδιά. Δεν απαιτείται η παρακολούθηση ενός μουσικοπαιδαγωγικού προγράμματος όπως η «Αγάπη» για να έρθει σε επαφή με το θέατρο. Θεωρώ όμως ότι πρόκειται για μία ολοκληρωμένη προσέγγιση που λαμβάνει υπόψιν αρκετές παραμέτρους για το παιδικό θέατρο και καθιστά τις προσπάθειες μας πολύ πιο ειλικρινείς και αποδοτικές. Την παιδαγωγική, την καλλιτεχνική, την αισθητική, την υποκριτική, την κοινωνιολογική, τη δημιουργική, τη μουσική, την ψυχολογική και φυσικά την επιστημονική. Σκοπός μου ήταν να παρουσιάσω όλες αυτές τις πτυχές, επιστημονικά τεκμηριωμένες και να παραθέσω την πρακτική τους εφαρμογή. Με ένα τρόπο που συμπτωματικά, εναρμονίζεται με τη φιλοσοφία των θεατρικών της τριλογίας. Ως ένα ταξίδι που ξεκινά από την ηλικία των 3 ετών, με άγνωστο τελικό προορισμό αλλά με αρκετές υπέροχες στάσεις.

Δεν επιδίωξα να αποκαλύψω την μόνη αλήθεια, διότι στο θέατρο οι αλήθειες είναι απεριόριστες. Οι εναλλακτικές άπειρες. Επιδίωξα να ερμηνεύσω από την οπτική μου το θέατρο του κοινού, το θέατρο των ηθοποιών και το θέατρο του δημιουργού για ένα είδος θέατρου που έχει πολλά ακόμα να πει. Το μουσικό θέατρο από παιδιά για παιδιά. Πιστεύω λοιπόν ότι με τη χρήση μουσικοπαιδαγωγικών προγραμμάτων όπως αυτό που προτείνω, με το δραματικό παιχνίδι και τα θεατρικά εργαστήρια όπως παρουσιάστηκαν και με τη δημιουργία τέτοιων μουσικοθεατρικών παραστάσεων, το παιδί μπορεί να αποκτήσει μία σχέση ζωής με το θέατρο. Αβίαστη και φυσική. Έρχεται

σε επαφή ταυτόχρονα με δύο τέχνες, τόσο ως κοινό όσο και ως ηθοποιός, αντιμετωπίζοντας τες με την αθωότητα που απαιτεί μία γνήσια και μακροχρόνια σχέση. Η καθοδήγησή μας λοιπόν πρέπει να είναι κοπιαστική, μεθοδική, συνεχώς αξιολογήσιμη, διαρκώς ανασχεδιαζόμενη και έντιμη. Αν λοιπόν έχω να προτείνω μία βασική προσέγγιση στους εκπαιδευτικούς και τους δημιουργούς είναι να παραμένουν πάντοτε ανήσυχοι. Τα παιδιά είναι σκεπτόμενα όντα. Εκ φύσεως περίεργα. Εκ φύσεως απαιτητικά. Δεν μπορούμε και δεν πρέπει να τους κρυφτούμε. Δεν τους αξίζει η προχειρότητα. Και όταν βλέπουμε τη διαφορά που κάνουμε στη ζωή τους τότε και μόνο τότε μπορούμε να αξιολογηθούμε.

Διότι κατά βάθος όλοι ξέρουμε , πως οι πραγματικοί πρωταγωνιστές στο θέατρο της ζωής μας , είναι τα παιδιά.

Παράρτημα Φωτογραφικού Υλικού

Φωτογραφίες εποπτικού υλικού

Εικόνα 19. Διαθεματική προσέγγιση φθινοπώρου με στολισμό ομπρέλας

Εικόνα 20. Χρήση πανιού για ζέσταμα παιδιών σε εξωτερικό χώρο

Εικόνα 21. Τσόχινη ποδιά για μύθο του Αισώπου

Εικόνα 22.Χρήση κορδέλας για χορογραφία

Εικόνα 23. Τσόχινο παραμύθι

Εικόνα 24. Τσόχινο κολιέ και φιγούρα της Αγάπης

Εικόνα 25. Χρήση φλογέρας για εκμάθηση τραγουδιού

Εικόνα 26. Τσόχινες φιγούρες για παραμύθι

Εικόνα 27. Τσόχινες φιγούρες για επιμερισμό ρόλων σε παραμύθι

Εικόνα 28.Παραμύθι σε ρολό

Εικόνα 29. Μουσικό παραμύθι σε ποδιά

Εικόνα 30. Δραματοποίηση παραμυθιού "Η πεντάμορφη και το Τέρας"

Εικόνα 31.Δραματοποίηση παραμυθιού " Η Χιονάτη και οι 7 νάνοι"

Εικόνα 32. Τσόχινο καρουζέλ με τις φιγούρες του προγράμματος Αγάπη

Εικόνα 33. Στολίδια με φιγούρες του προγράμματος Αγάπη

Εικόνα 34. Χρήση ταμπουρίνων για ρυθμική αγωγή

Φωτογραφίες μαθήματος

Εικόνα 35.Χρήση πανιού και μπάλας

Εικόνα 36. Μουσικοκινητική δραστηριότητα με χρήση μπαστουνιών

Εικόνα 37. Χρήση σώματος για σχηματοποίηση των γραμμάτων

Εικόνα 38. Εκμάθηση τραγουδιού με τη χρήση ταμπουρίνου

Εικόνα 39.Μουσικό παραμύθι με τη χρήση τσόχινης ποδιάς

Εικόνα 40. Μουσικό παραμύθι με την ανάθεση ρόλων μέσα από τσόχινες φιγούρες

Εικόνα 41. Χρήση quiet book για εκμάθηση ποιήματος

Εικόνα 42. Δραματοποίηση μουσικού παραμυθιού με χρήση πανιού και ποδιάς

Εικόνα 43.Δραματοποίηση με έμφαση στην κίνηση και τον συντονισμό

Εικόνα 44.Ανάθεση ρόλων και δραματοποίηση σκηνών

Εικόνα 45.Ανάπτυξη θεατρικού διαλόγου σε αυτοσχεδιασμό

Φωτογραφίες μαθήματος γονέων

Εικόνα 46. Συμμετοχή γονέων σε χριστουγεννιάτικο τραγούδι

Εικόνα 47. Μάθημα γονέων για την γιορτή της Μητέρας με δημιουργία βίντεο από φωτογραφίες γονιών και παιδιών

Εικόνα 48. Δραματοποίηση παραμυθιού απο γονείς

Εικόνα 49. Χριστουγεννιάτικη εκδήλωση με την Αγάπη

Εικόνα 50. Μουσικοκινητική δραστηριότητα με πανί

Εικόνα 51. Διαδραστικό μιούζικαλ με γονείς και παιδιά στον χώρο του σχολείου

Εικόνα 52.Αφήγηση παραμυθιού με δραματοποίηση από γονείς

Εικόνα 53. Ασκήσεις ενσυναίσθησης γονέων

Φωτογραφίες παραστάσεων

Εικόνα 54. Χρήση κυκλικού πανιού στην σκηνή για οριοθέτηση χώρου

Εικόνα 55. Χρήση στεφανιών καλυμμένων με ύφασμα, αποδίδοντας αλληγορικά τον Ήλιο ενώ ταυτόχρονα διατηρούν στοιχισμένες τις δυάδες

Εικόνα 56. Χρήση σκουπών σε χορογραφία με κουστούμια

Εικόνα 57. Χρήση κορδελών σε χορογραφία τραγουδιού με απεικόνιση στίχων σε πανί προβολής

Εικόνα 58. Χορογραφία έναρξης με αποκάλυψη τίτλου

Εικόνα 59. Σκηνικός Χριστουγεννιάτικος διάκοσμος από την παράσταση «Το παιδί που άλλαξε τον κόσμο»

Εικόνα 60.Πανκάρτες που τονίζουν το απόφθεγμα της πράξης

Εικόνα 61. Χορογραφία που διδάχθηκε ως μουσικοκινητικό στην τάξη

Εικόνα 62. Ενσωμάτωση αποφοίτησης σε μιούζικαλ

Εικόνα 63. Χρήση ρολών πανιού για οριοθέτηση χώρου και αίσθηση κίνησης μέσω κυματισμού

Εικόνα 64.Φωτάκια ενσωματωμένα σε διάφανη κάπα για οπτικοποίηση του φανταστικού μέρους της παράστασης

Εικόνα 65. Στεφάνια ντυμένα με τούλι και φωτισμένες μπάλες ρυθμικής

Εικόνα 66. Βιολί από βαμμένο φελιζόλ και τριαντάφυλλο ως δοξάρι, οπτικοποιώντας στίχους τραγουδιού

Εικόνα 67. Χρήση κούνιας για σκηνικό διάκοσμο

Εικόνα 68. Χρήση ρολογιού από φελιζόλ για οπτικοποίηση στίχων

Εικόνα 69. Συνάντηση Στιγμής και Χρόνου από μικρούς ηθοποιούς

Εικόνα 70. Ξετυλίγοντας το κουβάρι του χρόνου στην εισαγωγή κάθε έργου της τριλογίας

Εικόνα 71. Συνύπαρξη αυτοδιηγητικού αφηγητή με πρωταγωνίστρια

Εικόνα 72.Συμμετοχή Σεβασμιότατου Μητροπολίτη κ.κ. Συμεών σε διαδραστική σκηνή της τριλογίας

Παράρτημα Θεατρικών Κειμένων

«ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ»

Εισαγωγή Αφηγητή

Το κουβάρι των αναμνήσεων ετοιμάζομαι να ξετυλίξω. Κάποιοι λένε ότι ο διαχωρισμός του χρόνου σε παρελθόν, παρόν και μέλλον δεν είναι και τόσο απλό πράγμα. Λένε μάλιστα πως στην πραγματικότητα η στιγμή δεν έχει διάρκεια…Μέχρι να τη ζήσεις, έχει ήδη περάσει. Γι' αυτό και το παρόν, δεν είναι τίποτε άλλο από το πολύ πρόσφατο παρελθόν. Εμείς λέμε ότι το παρόν είναι ο χρόνος που επιλέγεις για να ζήσεις! Πολλοί ζούνε προσκολλημένοι στο παρελθόν, άλλοι περιμένουν τί θα φέρει το μέλλον...και το παρόν; Που βρίσκεται τελικά το παρόν; Μα εκεί όπου χαράσσεται η μνήμη μας, μια μνήμη υπναρού, που όλο κοιμάται αλλά όσο είναι γερή ξυπνάει εύκολα, από μια εικόνα, μια μελωδία, μια μυρωδιά ή από όλα αυτά μαζί! Ας ξετυλίξουμε όλοι μαζί απόψε, το κουβάρι της ζωής μας!

Έναρξη

Σε έναν κόσμο όχι και τόσο μακρινό, σ' έναν κόσμο όπου νεράιδες και ξωτικά μεταμορφώθηκαν σε ανθρώπους και συναισθήματα, ξεκινά η ιστορία ενός κοριτσιού...Η ιστορία της Ζωής. Είναι παραμονή Χριστουγέννων, η Ζωή έχει τα γενέθλιά της και αντί να είναι έξω με τους φίλους της και τους ανθρώπους που αγαπά, προτιμά να μείνει στο σπίτι και να ξεφυλλίσει ένα παλιό άλμπουμ. Ποιος να ξέρει άραγε γιατί; Ίσως επειδή όσο μεγάλωνε ξέχασε τις όμορφες στιγμές...Τα όμορφα συναισθήματα....Ίσως επειδή προσπάθησε για όλα τόσο μα τόσο πολύ, που στο τέλος δε θυμόταν τι ήθελε να καταφέρει.Η πορεία της ιστορίας μας θα δείξει…Αυτά τα Χριστούγεννα λοιπόν ας προσπαθήσουμε να καταλάβουμε λίγο καλύτερα...τη Ζωή. Τη

ζωή μας αλλά και τις στιγμές της. Όμως το ρολόι χτύπησε μεσάνυχτα, όταν ξαφνικά οι παιδικές της αναμνήσεις ξεπήδησαν από το άλμπουμ, με σκοπό να της ξαναθυμίσουν το πώς ένιωσε παιδί…Διότι όταν ξεχνάμε κάτι δε φεύγει για πάντα από το μυαλό μας. Απλά κρύβεται καλά μέσα στην καρδιά μας.

(Και ξαφνικά εμφανίζονται στη σκηνή οι αναμνήσεις)

(Χορευτικό)

<u>Ομαδικό ποίημα</u>

Είμαστε οι αναμνήσεις.

Στο παρελθόν σου σαν γυρίσεις,

όλες θα μας συναντήσεις.

Κάποιες είμαστε γλυκές,

άλλες πάλι ίσως πικρές.

Στο μυαλό σου κατοικούμε,

την καρδιά σου διεκδικούμε.

Είναι αλήθεια τελικά,

πως η ζωή δίχως εμάς,

χρώμα και άρωμα δεν έχει.

Και κρίμα σε όποιον δε μας έχει!

<u>Αναμνήσεις</u>

Όταν νιώθεις μόνος και όλα παν στραβά,

Όταν στην καρδιά σου πέφτει παγωνιά.

Σαν παιδί θυμήσου, όλα ήταν καλά.

Ίσως να είναι η λύση κάπου στα παλιά.

Κι είμαστε μαζί σου,

Μέσα στην ψυχή σου,

Και όσο μεγαλώνεις

Θα γυρίζεις πάντα εδώ.

Κάθε γέλιο κάθε δάκρυ είναι εκεί

Και έχουνε μια θέση πάντα μαγική

Σαν περνούν τα χρόνια δες το πια απλά

Διάλεξε αν θα νιώσεις λύπη ή χαρά.

Κι είμαστε μαζί σου,

Μέσα στην ψυχή σου.

Και όσο μεγαλώνεις,

Θα γυρίζεις πάντα εδώ.

<u>Σκηνή 1η</u>

(Διάλογος ανάμεσα σε νεράιδα της μνήμης και στη Ζωή.)

-Γειά σου Ζωή

-Γειά σου....Ποια είσαι; Πως βρέθηκες ξαφνικά εδώ;

-Είμαι η νεράιδα της μνήμης...Και δεν βρέθηκα ξαφνικά εδώ...Πάντα ήμουνα εδώ...

-Και γιατί δεν σε έχω ξαναδεί...

-Γιατί ποτέ δε με χρειάστηκες. Όταν όμως ένα κορίτσι σαν και εσένα χάνει το κέφι του παραμονή Χριστουγέννων , πάει να πει πως ήρθε η ώρα να πάμε παρέα ένα ταξίδι.

-Ταξίδι; Που; Πολύ μακριά;

-Όχι...Μάλλον ναι...Δεν ξέρω ακόμα...θα πάμε ένα ταξίδι σε αυτά που ένιωσες παιδί. Και το ταξίδι μας θα ξεκινήσει αμέσως αγαπημένη μου Ζωή! Εγώ η νεράιδα της μνήμης με οδηγό την καρδιά θα σας οδηγήσω στα παλιά!

Αχ να η μαμά! Να και ο μπαμπάς! Να και εσύ Ζωή! Κοίτα πόσο όμορφη και χαμογελαστή έδειχνες τότε…Αν δε με απατά η μνήμη σου… πρέπει να ήταν τα πέμπτα σου γενέθλια. Για να δούμε τί συνέβη τότε.

Η ζωή είναι κάτω από το δέντρο με τους γονείς της και ετοιμάζεται να σβήσει τα κεράκια της (παίζει Χριστουγεννιάτικη μουσική)

-Μπαμπάς: Αυτό το δώρο είναι για σένα κοριτσάκι μου.

-Ζωή: Τι είναι ; Τι είναι;

-Μαμά: Άνοιξε το και θα δεις...

Ανοίγει το δώρο η Ζωή: ΠΑΡΑΜΥΘΙ;;;;ΕΝΑ ΑΠΛΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ;;;

-Μπαμπάς: Είναι ένα μαγικό παραμύθι...Γιατί κάθε βράδυ θα σε παίρνω στη αγκαλιά μου και θα στο διαβάζω μέχρι να σε πάρει γλυκά ο ύπνος...

-Ζωή: Κάθε βράδυ;

-Μαμά: Κάθε βράδυ...

-Ζωή: Και ποιος είναι ο τίτλος του μπαμπούλη;

-Μπαμπάς: Θα σ ‘αγαπώ ό,τι κι αν γίνει!

-Ζωή: Αχ, σας ευχαριστώ πολύ! Θα είναι το πιο ωραίο δώρο του κόσμου!!!Θα είναι το δικό μας παραμύθι!

-Νεράιδα μνήμης: Είδες Ζωή...Θυμάσαι πόση χαρά μπορεί να κρύβει ακόμα και ένα μικρό δώρο...

-Ζωή: Θυμάμαι....Τώρα θυμάμαι....

-Νεράιδα μνήμης: Και έχεις ακόμα πολλά να θυμηθείς. Και την κρυμμένη αγάπη που κρύβεις μέσα σου να ξαναβρείς… Γιατί Ζωή η αγάπη είναι ένα χάδι, μια ζεστή-ζεστή αγκαλιά, μια ανάσα, ένα δάκρυ και πολλά χαμόγελα! Γι’ αυτό μη κρύβεις την αγάπη Ζωή. Άφησέ την να φωνάξει δυνατά, πως μια ζωή δίχως αγάπη δεν αξίζει τίποτα.

(Χορογραφία με κορίτσια αναμνήσεις με στεφάνια σχηματίζοντας την πρόταση ΖΗΤΩ Η ΑΓΑΠΗ)

(Έρχονται τα τρίχρονα -κοριτσάκια και στήνεται το μπλε πανί, χορεύουν και ύστερα τραγουδούν)

τραγούδι για αγάπη)

<u>Ζήτω η Αγάπη</u>

Ζήτω η αγάπη, ζήτω οι αγκαλιές

ζήτω και σε σένα που μου τα ‘μαθες,

η αγάπη φώλιασε μέσα στην καρδιά μας

και έτσι έγιναν γλυκά όλα τα όνειρά μας .

Ζήτω η αγάπη που μου έδωσες

και όσα μοιραστήκαμε έγιναν ευχές

η αγάπη μου έμαθε τί θα πει φιλία

θησαυρός που έγινε όμορφη ιστορία.

Σκηνή 2η

-Ζωή: Αχ! Καλή μου νεράιδα πόσο όμορφη και πόσο γλυκιά είναι τελικά η ζωή!!!

-Νεράιδα της μνήμης: Εδώ θα συμφωνήσω απόλυτα μαζί σου Ζωή. Δεν είναι απλά όμορφη, είναι πανέμορφη!!!....αλλά για το πόσο γλυκιά είναι θα προτιμούσα να έρθουν να μας το πούνε τα πιο νόστιμα και λαχταριστά γλειφιτζούρια που έχεις δει ποτέ!!!

(Διαδραστικό μέρος με το κοινό)

(Έρχονται τα τρίχρονα-αγόρια για χορό και τραγούδι.)

Ευτυχία

Η ευτυχία είναι αγάπη και αγκαλιά

Είναι το γέλιο και το δάκρυ από χαρά

Είναι σπουδαία μόνο αν τη μοιραστείς

Εσύ!

Κάνε την αρχή!

Κάθε φορά που θα σου λένε σ ‘αγαπώ

Κάθε φορά που θα τους απαντάς και εγώ

Κάνεις τον κόσμο λίγο ακόμα πιο καλό

Για αυτό

Σε ευχαριστώ!

Είσαι εδώ

Σαν γελάς θα γελώ

Γιατί ζω μες στο ότι αγαπώ

Η ιστορία μας ας είναι γιορτινή

Μπορεί να βγει πέρα για πέρα αληθινή

Αρκεί να έχεις ζεστασιά μες στην καρδιά

Σαν πεις

ΧΡΟΝΙΑ ΜΑΣ ΠΟΛΛΑ!!!

Καλά Χριστούγεννα , Καλή πρωτοχρονιά!

Υγεία αγάπη και ευτυχία φυσικά

Κι αν κρύβεις μέσα σου ένα μικρό παιδί

Μαζί

Πάμε απ’ την αρχή!

Θα σου πω

Γιορτινό μυστικό

Για πάντα θα σ' αγαπώ!

Σκηνή 3η

-Νεράιδα της μνήμης: Τώρα Ζωή θα σε πάω σε κάποια άλλα Χριστούγεννα, τότε που η γιαγιά σου, η γιαγιά Ζωή, σου έφτιαχνε πεντανόστιμα σοκολατάκια και περίμενε εσένα και τους φίλους σου να έρθετε και να της πείτε τα κάλαντα!

(Χριστουγεννιάτικα κάλαντα με μουσικοκινητική δραστηριότητα)

Η γιαγιά δίνει σε όλα τα παιδάκια από ένα γλυκό αλλά δεν φτάνουν για όλα...Και ένα αγοράκι μένει χωρίς γλυκό...

-Αγοράκι: Είμαι πολύ στενοχωρημένος. Όλοι πήρανε γλυκό εκτός από εμένα!

-Ζωή: Μη στενοχωριέσαι. Αν θέλεις μπορείς να πάρεις το δικό μου…

-Αγοράκι: Αν πάρω το δικό σου εσύ τι θα έχεις;

-Ζωή: Θα έχω έναν φίλο χαρούμενο!

-Αγοράκι: Αχ…Σε ευχαριστώ πολύ!!!Έλα ας το μοιραστούμε…

-Νεράιδα μνήμης: Είδες Ζωή...Είδες πόσο γλυκιά είσαι όταν μοιράζεσαι...

-Ζωή: Ναι...Γιατί σταμάτησα να μοιράζομαι; Μήπως σταμάτησα να νοιάζομαι;

-Νεράιδα μνήμης: Όχι παιδί μου, δεν σταμάτησες καλή μου…Ούτε για μια στιγμή...Απλώς ξέχασες. Γι' αυτό ήρθα απόψε εδώ για να στο θυμίσω…Τί όμορφο που

είναι να ξέρεις να χαρίζεις, να προσφέρεις και ευτυχία να γεμίζεις! Για αυτό, θα σε πάρω για λίγο στη χώρα μου και θα σου γνωρίσω τους μαγικούς μου φίλους και συνεργάτες! Τους καλικάντζαρους! Που σε αντίθεση με τους άλλους, οι δικοί μου προσφέρουν με χαρά και δεν κλέβουν γλειφιτζούρια και ζαχαρωτά!

(Έρχονται τα τετράχρονα αγόρια χορεύουν και τραγουδούν τη χαρά του να προσφέρεις.)

<u>Η χαρά του να προσφέρεις</u>

Όταν γύρω σου στον κόσμο, λείπει γέλιο και χαρά,
αν μπορείς να βοηθήσεις, καν' το με καλή καρδιά.
Είναι ωραίο να προσφέρεις, να μπορείς να μοιραστείς
κάθε γέλιο που χαρίζεις, σ' ευτυχία θα το βρεις.

Η χαρά του να προσφέρεις, είναι μια χαρά διπλή
κι έτσι κάνει κάθε μέρα σου να μοιάζει με γιορτή.
Ό,τι δίνεις με αγάπη, επιστρέφει σαν ευχή
μια ευχή που κάνεις πράξη για πιο όμορφη ζωή.

Όλα αυτά που ‘χεις χαρίσει, πίσω να μην τα ζητάς .
Το χαμόγελο που δίνεις, στην καρδιά σου το κρατάς.
Κι αν καμιά φορά σε πιάνει, λίγη γκρίνια και θυμός
θα υπάρξει ένας φίλος για να μοιραστεί κι αυτός..

Η χαρά του να προσφέρεις, είναι μια χαρά διπλή

κι έτσι κάνει κάθε μέρα σου να μοιάζει με γιορτή.

Ό,τι δίνεις με αγάπη, επιστρέφει σαν ευχή

μια ευχή που κάνεις πράξη για πιο όμορφη ζωή..

Το χαμόγελο που δίνεις, μια αγκαλιά ένα φιλί

μ 'ένα δώρο, ένα παιχνίδι

λάμπει η ζωή...

Η χαρά του να προσφέρεις, είναι μια χαρά διπλή

κι έτσι κάνει κάθε μέρα σου να μοιάζει με γιορτή.

Ό,τι δίνεις με αγάπη, επιστρέφει σαν ευχή

μια ευχή που κάνεις πράξη για πιο όμορφη ζωή.

Σκηνή 4η

-Νεράιδα της μνήμης: Για να δω Ζωή, αυτά τα Χριστούγεννα τα θυμάσαι; Ήταν τότε που εσύ και οι φίλες σου επισκεφθήκατε ένα πολυκατάστημα παιχνιδιών.

(Είναι η Νεράιδα των δώρων στην πολυθρόνα του και παιδιά γύρω της μαζεμένα.)

-Νεράιδα των δώρων: Για πες μου εσύ κοριτσάκι; Ήσουνα φέτος καλό παιδί;

-Κοριτσάκι: Ναι καλή μου νεράιδα! Τι δώρο μου έφερες;

-Νεράιδα των δώρων: Σου έφερα μια μπάλα να παίζεις με τους φίλους σου! Εσύ κοριτσάκι; Ήσουνα καλό παιδί;

-Κοριτσάκι: Όχι και πολύ...Η μαμά μου λέει ότι κάνω σκανταλιές..

-Νεράιδα των δώρων: Δεν πειράζει! Πάρε μαρκαδόρους για να ζωγραφίζεις με τους

φίλους σου!

-Νεράιδα των δώρων: Εσύ κοριτσάκι;

-Κοριτσάκι: Εγώ δεν ήμουνα καθόλου καλό παιδί! Έκλαιγα κάθε πρωί πριν πάω σχολείο...

-Νεράιδα των δώρων: Δεν πειράζει! Πάρε αυτές τις πλαστελίνες να παίζεις με τους φίλους σου...

-Νεράιδα των δώρων: Εσύ Ζωή; Ήσουν καλό κορίτσι;

-Ζωή: Δεν ξέρω καλή μου νεράιδα...Αλλά δεν θέλω δώρο...

-Νεράιδα των δώρων: Δεν θέλεις δώρο; Γιατί;

-Ζωή: Αφού θα παίζω με τη μπάλα, τους μαρκαδόρους και τις πλαστελίνες των φίλων μου δε χρειάζομαι κάτι άλλο!

-Νεράιδα: Είδες πόσο σημαντικοί είναι οι φίλοι; Θυμάσαι ότι το μόνο που σε ένοιαζε είναι να είσαι μαζί τους; Τι άλλαξε τόσο πολύ και τώρα προτιμάς να είσαι μόνη σου.

-Ζωή: Ε τίποτα…Απλά χαθήκαμε...

-Νεράιδα: Δεν έχει σημασία πόσο συχνά βλέπεις κάποιον για να είναι φίλος σου…Αλλά πόσο συχνά τον σκέφτεσαι και πόσο πολύ τον αγαπάς.

(Τραγούδι)

<u>Φιλία</u>

Θα ‘σαι πάντα δίπλα μου

Πριν να το ζητήσω

Θα ‘μαι πάντα μόνη

Αν δεν είσαι εσύ εδώ.

Σαν περνάει η ζωή

Αφήνει αναμνήσεις

Κι αν δεν είσαι μέσα εσύ,

Λείπει η στιγμή

Είναι ωραία να ‘χεις φίλους

Να μοιράζεσαι πολλά

Και το γέλιο και το κλάμα

Και την πιο ζεστή αγκαλιά.

Κι αν τα χρόνια όπως περνάνε

Δε βλεπόμαστε συχνά

Η ψυχή μου ταξιδεύει

Με εσένα συντροφιά

Όλα αυτά που ζήσαμε

Μένουν στην καρδιά μου

Τα παιχνίδια οι φωνές και όλοι οι τσακωμοί

Τίποτα δεν θα άλλαζα

Αν τα ξαναζούσα

Γιατί αυτά με μάθανε

Φιλιά τι θα πει

Είναι ωραία να ‘χεις φίλους

Να μοιράζεσαι πολλά

Και το γέλιο και το κλάμα

Και την πιο ζεστή αγκαλιά.

Κι αν τα χρόνια όπως περνάνε

Δε βλεπόμαστε συχνά

Η ψυχή μου ταξιδεύει

Με εσένα συντροφιά

Σκηνή 5η

-Ζωή: Αχ καλή μου νεράιδα σε παρακαλώ μη με πας ακόμα στο παρόν. Ταξίδεψέ με λίγο ακόμα στο παρελθόν!

-Νεράιδα της μνήμης: Θα το ήθελα πολύ Ζωή. Όμως η νεραϊδόσκονή μου τελειώνει. Αλλά μην ανησυχείς! Θα βρω τη λύση. Θα με βοηθήσουν τα μαγικά ρολόγια μου, που θα γυρίσουν το χρόνο πίσω.

(έρχονται τα ρολόγια-αγόρια πεντάχρονα χορεύουν και τραγουδούν)

Ρολόγια

Χρόνος, ώρες και λεπτά παντού

η ζωή κυλάει σαν γλυκό του κουταλιού.

Παίξε, ζήσε κάθε της στιγμή, η ζωή είν' ωραία,

Είν’ γλυκιά μα και πικρή.

Σκηνή 6η

(ακούγεται μια μελωδία που αναστατώνει τη Ζωή)

-Νεράιδα της μνήμης: Τι συμβαίνει Ζωή;

-Ζωή: Αυτή, αυτή είναι η μουσική που μου έβαζε η μαμά κάθε βράδυ και μου έλεγε τις ιστορίες της. Σε παρακαλώ καλή μου νεράιδα άφησέ με να ακούσω για άλλη μια φορά τη φωνή της και ταξίδεψέ με στα όμορφα παραμύθια της!

-Νεράιδα της μνήμης: Εντάξει Ζωή αλλά αυτή είναι η τελευταία ευχή που θα μπορέσω να σου πραγματοποιήσω για απόψε...

-Ζωή: Σε ευχαριστώ καλή μου νεράιδα! Σε ευχαριστώ πολύ!!!!

-Νεράιδα της μνήμης: Άκουσα καλά ή με γελούν τα αυτιά μου; Είπες ευχαριστώ Ζωή;

Είδατε φίλοι μου πόσο όμορφο είναι να λέμε ευχαριστώ; Έλα Ζωή ανέβα στη μαγική μου κούνια και πάμε να ακούσεις τη φωνή της μαμάς σου...

(ακούγεται η φωνή μου ηχογραφημένη)

-Ζωή: Καλή μου νεράιδα νομίζω πως βλέπω τις νεράιδες των ονείρων μου!

-Νεράιδα της μνήμης: Μην το νομίζεις Ζωή...αυτές δεν είναι οι νεράιδες των ονείρων σου;

Διότι φίλοι μου, οι νεράιδες πηγαίνουν μόνον σε όσους τις πιστεύουν και γλυκά τις περιμένουν, στα όνειρα τα παιδικά που έχουν μαγικά φτερά…Γιατί παιδική ψυχή έχουν μεγάλοι και μικροί. Τι κι αν τα χρόνια τους περνούν; Οι ψυχές τους δε γερνούν!

(Έρχονται κοριτσάκια τετράχρονα για χορό και τραγούδι)

Είμαστε μικρές νεράιδες

Είμαστε μικρές νεράιδες

Όλο νάζι και χαρά

Είμαστε μικρές νεράιδες

Με πανέμορφα φτερά

Για να δώσουμε ευχούλες

Έχουμε έρθει στη ζωή

Να χορέψουμε με κέφι

Να σκορπίσουμε στοργή

Πάμε σε όσους μας πιστεύουν

Και γλυκά μας περιμένουν

Στα όνειρα τα παιδικά

Που ‘χουν μαγικά φτερά

Έχουν παιδική ψυχή

Και μεγάλοι και μικροί

Και αν τα χρόνια μας περνούν

Οι ψυχές μας δε γερνούν…

-Ζωή: Καλή μου νεράιδα μου εκπλήρωσες τη μισή μου ευχή...Με άφησες να ακούσω τη φωνή της μαμάς ,με ταξίδεψες στα όμορφα παραμύθια της αλλά δε μου είπες το

νανούρισμά της.

-Νεράιδα της μνήμης: Εντάξει Ζωή, έλα στην αγκαλιά μου να το ακούσεις.

(τραγούδι)

Τα παιδικά όνειρα

Τα παιδικά τα όνειρά σου

στην αγκαλιά μου τα φυλάω όταν ξυπνήσεις.

Μέχρι να πας πάλι για ύπνο

θα τα κρατάω ζεστά για να τα συνεχίσεις

Μονάχα αυτή είναι η δουλειά μου

να τα κρατάω το πρωί στην αγκαλιά μου.

Μα μια δουλειά έχεις κι εσύ

σαν ένα όνειρο να ζήσεις τη ζωή.

Μη φοβηθείς να τα πιστέψεις

μόνον αλήθειες θα σου πουν.

Τα όνειρά σου παίρνουν χρώμα

όταν τα μάτια σου γελούν.

Κι όταν τα χρόνια θα περάσουν,

τα όνειρά σου κρύβω κάτω απ' το σεντόνι.

Πάντα παιδί θα είσαι για μένα

που μέσα στο όνειρο ποτέ δε μεγαλώνει.

Μέσα στα όνειρα θα βρεις

τις μεγαλύτερες αλήθειες της ζωής.

Και το πρωί σαν σηκωθείς

μάθε τα όνειρά σου να ακολουθείς.

Μη φοβηθείς να τα πιστέψεις

μόνον αλήθειες θα σου πουν.

Τα όνειρά σου παίρνουν χρώμα

όταν τα μάτια σου γελούν.

Σκηνή 7η

-Νεράιδα: Για πες μου Ζωή. Ύστερα από όλα αυτά ,εξακολουθείς να θέλεις να μείνεις μόνη απόψε;

-Ζωή: Όχι δεν θέλω…Αλλά με ποιον μπορώ να είμαι; Δεν μιλάω με κανέναν...Και κανείς δε μου μιλάει πια...Ξέχασα να αισθάνομαι!

-Νεράιδα: Μη φοβάσαι Ζωή. Για αυτό ήρθα απόψε εδώ. Και έφερα μαζί μου μερικά από τα πιο σημαντικά συναισθήματα. Αγάπη , Ευτυχία, Περιέργεια, Σοφία, Ελευθερία . Και το πιο σημαντικό. Έφερα και τους φίλους σου, για να τα μοιραστείτε.

Είναι πολύ σημαντικό να μην ξεχνάς.

Επίλογος

Ξέρω Ζωή ότι αλλάζεις. Ξέρω ότι κάθε μέρα που ξημερώνει μπορεί να είσαι τελείως

διαφορετική. Ξέρω ότι δεν είσαι δεδομένη. Αλλά ξέρω είσαι ότι όμορφη. Είσαι πολύ όμορφη Ζωή! Και μοναδική! Αλλά μη ξεχνάς ότι χωρίς τα συναισθήματα είσαι άδεια. Και χωρίς να τα μοιράζεσαι δεν περνάς καλά. Και ξέρεις...Το πιο ωραίο πράγμα είναι όταν περνάς να σε κοιτούν οι άνθρωποι και να λένε...

«Περνάει η Ζωή... Αλλά περνάει όμορφη και ευτυχισμένη…Κάποιες φορές μας κάνει να χαμογελάμε κάποιες άλλες να μοιραζόμαστε και να αγαπάμε»

(Στήνεται όλος ο θίασος για το τελικό τραγούδι.)

<u>Το τραγούδι της ζωής</u>

‘Οταν δε μπορείς άλλο μόνος να ‘σαι

όταν οι στιγμές φεύγουν και περνούν.

Τότε η καρδιά λέει μη φοβάσαι

Όσα έζησες θα σ’ ακολουθούν, να σου πουν

Η ζωή προχωρά

Κάθε μέρα σε πηγαίνει πιο μπροστά

Φτάνει να γελάς

Να μπορείς να λες

αύριο θα είναι πιο ωραία από εχθές

Μόνο αν το θες

Στην καρδιά σου ζουν τόσες αναμνήσεις

συναισθήματα τόσο μαγικά

θέλει δύναμη για να συνεχίσεις

Ότι νιώθεις φώναξε το δυνατά…Δυνατά!

Αγάπη, Σοφία, Ευτυχία, Περιέργεια, Ελευθερία,

Όλα όσα έζησες παιδί θα σε συντροφεύουν μια ζωή

Η ζωή προχωρά

Κάθε μέρα σε πηγαίνει πιο μπροστά

Φτάνει να γελάς

Να μπορείς να λες

αύριο θα είναι πιο ωραία από εχθές

Μόνο αν το θες

ΤΕΛΟΣ

“ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΠΟΥ ΑΛΛΑΞΕ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ”

Εισαγωγή Αφηγητή

Το κουβάρι του χρόνου ετοιμάζομαι να ξετυλίξω. Κάποιοι λένε ότι ο διαχωρισμός του χρόνου σε παρελθόν, παρόν και μέλλον δεν είναι και τόσο απλό πράγμα. Λένε μάλιστα πως στην πραγματικότητα η στιγμή δεν έχει διάρκεια. Μέχρι να τη ζήσεις, έχει ήδη περάσει. Γι' αυτό και το παρόν, δεν είναι τίποτε άλλο από το πολύ πρόσφατο παρελθόν. Εμείς λέμε ότι το παρόν είναι ο χρόνος που επιλέγεις για να ζήσεις! Πολλοί ζούνε προσκολλημένοι στο παρελθόν, άλλοι περιμένουν τι θα φέρει το μέλλον...Και το παρόν; Που βρίσκεται τελικά το παρόν; Μα εκεί όπου χαράσσεται η μνήμη μας, μια μνήμη υπναρού, που όλο κοιμάται αλλά όσο είναι γερή ξυπνάει εύκολα, από μια εικόνα, μια μελωδία, μια μυρωδιά ή από όλα αυτά μαζί! Ας ξετυλίξουμε όλοι μαζί απόψε, το κουβάρι της ζωής μας!

Έναρξη

Είναι παραμονή Πρωτοχρονιάς. Ο καιρός έκανε το χρέος του και σκέπασε με λευκό, φρέσκο χιόνι τις σκεπές , τους δρόμους , τα δέντρα τις έγνοιες και τις στενοχώριες. Εκείνο το βράδυ λοιπόν που όσοι δεν είναι αγκαλιά με αυτούς που αγαπάνε κλείνουν τα μάτια τους για να τους φανταστούν , ένα κοριτσάκι θα στόλιζε τον κόσμο με το πρώτο του κλάμα και θα μάθαινε σε δύο νέους γονείς τι σημαίνει αγάπη. Ένα κορίτσι διαφορετικό από τα άλλα.

Το κοριτσάκι γεννήθηκε ακριβώς στις 12 το βράδυ. Ακριβώς στην αυγή μιας νέας χρονιάς. Ακριβώς στο πρώτο φιλί που δίνουμε για να ευχηθούμε καλή χρονιά. Και δεν ξέρω αν το έχετε προσέξει , αλλά πάντα εκείνη τη στιγμή ψάχνουμε αυτόν που

αγαπάμε περισσότερο για να τον φιλήσουμε πρώτο. Εκείνη τη στιγμή λοιπόν, τη στιγμή που οι μεγαλύτερες αγάπες είναι αγκαλιά, ένας νέος κόσμος, σε μία νέα χρονιά καλωσόρισε μια νέα ζωή. Και δεν ξέρω αν πιστεύετε στα θαύματα αλλά εκείνη ακριβώς τη στιγμή όσοι ήτα στο δωμάτιο κατάλαβαν ότι κάτι σπουδαίο έχει ξεκινήσει.

Και ο χρόνος ξεκίνησε να μετράει. Όχι όμως σε λεπτά, σε ώρες ή σε χρόνια, αλλά σε στιγμές. Τη στιγμή που χαμογέλασε για πρώτη φορά, τη στιγμή που άπλωσε το χέρι της να κρατήσει το χέρι της μαμάς, τη στιγμή που φώναξε μπαμπά, τη στιγμή που σηκώθηκε όρθια και έκανε το πρώτο της βήμα. Και οι άνθρωποι που την γνώριζαν ξεχνούσαν να κοιτάξουν το ρολόι τους. Πολλές φορές ξεχνούσαν ακόμα και να φάνε ή να κοιμηθούν. Και όσο περίεργο και αν φαίνεται αυτή το καταλάβαινε και με ένα γλυκό της βλέμμα εξαφάνιζε την κούραση και την πείνα.

Τα χρόνια περνούσαν. Το κοριτσάκι μας μεγάλωνε ,γεμάτο χαρά και ευτυχία. Δυστυχώς όμως για τον υπόλοιπο κόσμο τα χρόνια περνούσαν όλο και πιο αδιάφορα. Σιγά σιγά όλοι ζούσαν τις μέρες τους περιμένοντας κάτι να έρθει. Η εβδομάδα περνούσε περιμένοντας το Σαββατοκύριακο... Ο χειμώνας περνούσε περιμένοντας το καλοκαίρι...Όλα περνούσαν και δυστυχώς πίσω δε γυρνούσαν... Και έτσι ξαφνικά ο χρόνος σταμάτησε...Ούτε βράδιαζε ούτε ξημέρωνε. Η μέρα παγιδεύτηκε σε ένα βαθύ πορτοκαλί ανάμεσα στην ανατολή της μέρας που έρχεται και στο ηλιοβασίλεμα της μέρας που φεύγει. Κανένας δεν ήξερε τι ώρα είναι. Οι μεγάλοι δε μπορούσανε να πάνε για δουλειά, τα παιδιά δε μπορούσανε να πάνε σχολείο. Έτσι ξαφνικά το τέλος και η αρχή είχαν εξαφανιστεί.

Εκείνη τη στιγμή το κοριτσάκι δέχτηκε μία απρόσμενη επίσκεψη. Δεν ήταν σίγουρη αν ήταν ξύπνια ή αν το είδε στο όνειρο της μα μία πανέμορφη νεράιδα ή ένα

αερικό εμφανίστηκε μπροστά της.

Σκηνή 1η

-Γειά σου γλυκιά μου, είπε η νεράιδα

-Γειά σου...είπε τρομαγμένη η μικρή

-Συγνώμη αν σε τρόμαξα. Δεν έχεις κανένα λόγο να με φοβάσαι. Είμαι εδώ γιατί χρειάζομαι τη βοήθειά σου.

-Πώς σε λένε?

- Αυτό είναι κάτι που θα πρέπει να ανακαλύψεις μόνη σου. Μπορεί σύντομα...μπορεί και αργότερα...

-Και πώς μπορώ να σε βοηθήσω?

-Δυστυχώς αυτή τη στιγμή που μιλάμε ο χρόνος σταμάτησε να κυλάει...

-Μα πως γίνεται αυτό?

-Ο χρόνος κουράστηκε να προχωράει χωρίς να του δίνουν σημασία...Χωρίς νόημα...Και έτσι...σταμάτησε...

-Και τι μπορώ να κάνω εγώ για αυτό?

-Είσαι η μόνη που μετράει το χρόνο σε στιγμές και όχι σε λεπτά ή ώρες. Βγες έξω και βοήθησε τους όλους να ανακαλύψουν τη στιγμή. Και έτσι ο χρόνος ίσως πειστεί και ξεκινήσει.

-Μα μόνη μου?

-Έστω και ένας αρκεί για να γίνει η αρχή

-Και αν δεν τα καταφέρω?

-Αν δε προσπαθήσεις δε θα το μάθουμε ποτέ, είπε η νεράιδα και ξεκίνησε να φεύγει...

-Πες μου τουλάχιστον το όνομα σου! Φώναξε το κοριτσάκι. Μπορεί να αργήσω να το

ανακαλύψω!

-Όσο και να αργήσεις, να θυμάσαι καλή μου ότι ποτέ δεν θα είναι αργά...

Και όσο ξαφνικά ήρθε...έτσι ξαφνικά έφυγε…

Σκηνή 2η

Το κοριτσάκι δεν έχασε καθόλου χρόνο. Ντύθηκε ζεστά και αμέσως βγήκε έξω. Στην πλατεία βρήκε πολλά κορίτσια. Κάποια καθόταν στενοχωρημένα. Κάποια άλλα θυμωμένα. .Κανένα μα κανένα όμως δεν γελούσε. Τότε τα πλησίασε και τα ρώτησε.

-Γεια σας κορίτσια. Γιατί δε χαίρεστε; Γιατί δε γελάτε;

-Την προηγούμενη φορά που βρεθήκαμε μαλώσαμε!

-Ναι, γιατί μας εκνεύρισες!

-Εγώ;;;

-Ναι εσύ!

-Εσείς με κοροϊδεύατε! Γιατί δε σας αρέσουν τα ρούχα μου και τα μαλλιά μου.

-Αυτό είναι αλήθεια...

-Αφού δεν είσαι μέσα στη μόδα, γι' αυτό και δεν ταιριάζεις στην παρέα μας.

-Καλέ, τι είναι αυτά που λέτε; Έτσι όπως συμπεριφέρεστε περνάτε όμορφα;

-Όχι βέβαια. Απλά περιμένουμε να περάσει η ώρα να φύγουμε.

-Για να πάτε που; Να κάνετε τι;

-Δεν ξέρουμε...

-Θα δούμε...

-Τώρα όμως είμαστε όλοι μαζί εδώ. Και είναι παραμονή Πρωτοχρονιάς. Μια ακόμη

πανέμορφη μέρα. Ας μη την αφήσουμε να πάει χαμένη. Φωνάξτε τις υπόλοιπες φίλες σας και αφήστε στην άκρη νεύρα και θυμό και ελάτε να τραγουδήσουμε και να χορέψουμε μία τόσο ξεχωριστή μέρα.

Έτσι και έγινε. τα παιδιά έφυγαν χαρούμενα αυτή τη φορά για να φωνάξουν και την υπόλοιπη παρέα για να χορέψει και να τραγουδήσει για τη χαρά του να προσφέρεις που είναι μια χαρά διπλή και έτσι κάνει κάθε μέρα σου να μοιάζει με γιορτή. Ό,τι δίνεις με αγάπη επιστρέφει σαν ευχή, μια ευχή που κάνεις πράξη για πιο όμορφη ζωή!

(Τραγούδι – Χορογραφία)

<u>Η χαρά του να προσφέρεις</u>

Όταν γύρω σου στον κόσμο, λείπει γέλιο και χαρά,
αν μπορείς να βοηθήσεις, κάν' το με καλή καρδιά.
Είν' ωραίο να προσφέρεις, να μπορείς να μοιραστείς
κάθε γέλιο που χαρίζεις, σ ‘ευτυχία θα το βρεις..

Η χαρά του να προσφέρεις, είναι μια χαρά διπλή
κι έτσι κάνει κάθε μέρα σου να μοιάζει με γιορτή.
Ό,τι δίνεις με αγάπη, επιστρέφει σαν ευχή
μια ευχή που κάνεις πράξη για πιο όμορφη ζωή..

Όλ' αυτά που ‘χεις χαρίσει, πίσω να μην τα ζητάς .

Το χαμόγελο που δίνεις, στην καρδιά σου το κρατάς.

Κι αν καμιά φορά σε πιάνει, λίγη γκρίνια και θυμός

θα υπάρξει ένας φίλος για να μοιραστεί κι αυτός..

Η χαρά του να προσφέρεις, είναι μια χαρά διπλή

κι έτσι κάνει κάθε μέρα σου να μοιάζει με γιορτή.

Ό,τι δίνεις με αγάπη, επιστρέφει σαν ευχή

μια ευχή που κάνεις πράξη για πιο όμορφη ζωή..

Το χαμόγελο που δίνεις, μια αγκαλιά ένα φιλί

μ ‘ένα δώρο, ένα παιχνίδι

λάμπει η ζωή...

Η χαρά του να προσφέρεις, είναι μια χαρά διπλή

κι έτσι κάνει κάθε μέρα σου να μοιάζει με γιορτή.

Ό,τι δίνεις με αγάπη, επιστρέφει σαν ευχή

μια ευχή που κάνεις πράξη για πιο όμορφη ζωή..

Φεύγοντας όλα τα παιδιά γελούσαν και στο πρόσωπό τους ζωγραφίστηκε η χαρά. Τότε το φεγγάρι δάκρυσε και αποφάσισε να στείλει στη γη, μικρούς πρίγκηπες, πλάσματα μαγικά, με σκοπό να αφήσουν το δικό τους ξεχωριστό μήνυμα σήμερα που είναι παραμονή πρωτοχρονιάς.

(Χορογραφία)

(Τραγούδι)

<u>Μικροί πρίγκηπες</u>

Πρίγκηπες μικροί κι ωραίοι
δυνατοί και θαρραλέοι
πρίγκηπες με γοητεία
ταλαντούχοι με ανδρεία…

Αγαπάμε τη ζωή
διασκεδάζουμε πολύ...
χρωματίζουμε με ήχους
της καρδιάς όλους τους χτύπους..

Μ' ένα μαγικό βιολί
θα χορέψουμε μαζί
Στο βασίλειο που ζούμε
λίγο πριν να κοιμηθούμε

σας κοιτάζουμε στα μάτια

κι η αγάπη είναι εκεί..

φυλαχτό ως το πρωί.

Με δοξάρι ένα λουλούδι

θα ακουστεί ένα τραγούδι

που θα φέρει μυρωδιά

απ' τα βάθη μιας καρδιάς.

Σκηνή 3η

Συνεχίζοντας το δρόμο βρήκε μια μαμά με το όμορφο κοριτσάκι της. Η μαμά ήταν πολύ σκεπτική και η μικρούλα την τραβούσε από το χέρι για να παίξουνε.

-Έλα μαμά, κάνε με αεροπλανάκι!

-Σε λίγο παιδί μου, έχω δουλειά τώρα.

-Μαμά πες μου ένα παραμύθι και πάρε με αγκαλιά.

-Θα σε πάρω το βράδυ, είμαι πολύ κουρασμένη τώρα.

Το κοριτσάκι τους πλησίασε και τους είπε.

-Γεια σας.

-Γεια σου κοριτσάκι μου τι θα ήθελες;

-Ήθελα να σας πω, ότι ξέρω με σιγουριά πως απόψε δε θα βραδιάσει για να περιμένεις να πεις το παραμύθι και επιπλέον μανούλα, πως συνέχεια θα υπάρχει μία δουλειά για να κάνεις.

-Και εσύ πως το ξέρεις αυτό;

-Απλά το ξέρω...Επίσης ξέρω πως κάποια μέρα το παιδί σας θα είναι πολύ μεγάλο για να μπορείτε να το σηκώσετε να το κάνετε αεροπλανάκι και το κοριτσάκι σας δε θα θέλει πλέον να του διαβάζετε παραμύθια . Θα μπορεί να τα διαβάζει μόνο του και να πηγαίνει για ύπνο χωρίς να ζητάει την αγκαλιά σας.

Η μαμά κοίταξε το παιδάκι της και αμέσως το πήρε αγκαλιά και ξεκίνησαν να παίζουν.

Σίγουρα οι περισσότεροι από εμάς είδαμε τους εαυτούς μας στο πρόσωπο αυτής της μαμάς και σχεδόν όλοι ταυτιστήκαμε με εκείνο το παιδί. Αν ανατρέξουμε στο παρελθόν μας θα θυμηθούμε φορές που ζητούσαμε από τους γονείς μας να παίξουνε μαζί μας αλλά εκείνοι δεν μπορούσαν. Και άλλες τόσες φορές που τα δικά μας παιδιά μας θέλησαν κάτι αλλά εμείς είμασταν απασχολημένοι. Η καθημερινότητα είναι δύσκολη και ο χρόνος περιορισμένος . Είναι όμως τόσο όμορφο και μαγικό να μοιραζόμαστε στιγμές με τους ανθρώπους που αγαπάμε .Κι άλλο τόσο μαγικό να κάνουμε μαζί τους ευχές. Για αυτές τι ευχές θα έρθουν τα πιο μαγικά πεφταστέρια του ουρανού να μας χορέψουν.

(Χορογραφία)

Το κορίτσι συνέχισε το δρόμο του..

<u>Σκηνή 4η</u>

Παρακάτω βρήκε δυο αδελφούλες που τσακώνονταν για ένα παιχνίδι.

-Γιατί τσακώνεστε;

-Μα... δε βλέπεις ; Δε μου δίνει το παιχνίδι να παίξω!

-Μα έπαιζες τόση ώρα!

-Ναι... αλλά θέλω κι άλλο!!!!

-Και αν σας πάρω εγώ το παιχνίδι; Αν το πάρω και φύγω τι θα έχετε;

-Τίποτα..... (και οι δυο μαζί)

-Αλήθεια; Εγώ νομίζω πως θα έχετε η μια την άλλη. Και θα μπορείτε να μοιραστείτε όχι μόνο τα παιχνίδια σας, αλλά τις χαρές σας, τις σκέψεις σας και τον κόσμο ολόκληρο. Διότι κορίτσια μου , όταν η χαρά και η ευτυχία μοιράζονται, να ξέρετε ότι πάντοτε διπλασιάζονται. Γι' αυτό ζητήστε συγνώμη η μια από την άλλη.

-Συγνώμη σου ζητάω.

-Συγνώμη σου ζητάω κι εγώ.

Κάποιες νύχτες δίπλα στο φεγγάρι, κάτω απ' τα αστέρια και κοντά στο μονοπάτι τ ουρανού, βγαίνουν αερικά. Αερικά που γνέφουν όμορφα όνειρα, παραμυθένιες στιγμές και ακέραιους χαρακτήρες. Ύστερα καλούν τις μοίρες να κεντήσουν μαγικές αόρατες λεξούλες στις ανθρώπινες ψυχές, όπως το παρακαλώ, το ευχαριστώ και η συγνώμη. Λέξεις τόσο μικρές αλλά με απίστευτη συναισθηματική αξία! Όταν όμως αυτός που τις λέει τις εννοεί!

(Χορογραφία / τραγούδι)

<u>Συγνώμη ζητάω</u>

Συγνώμη ζητάω

με την καρδιά μιλάω

η θλίψη φεύγει μακριά

και η χαρά θα 'ρθει ξανά.

Συγνώμη όταν ζητάω

χαμόγελα σκορπάω

και η ψυχή μου αποκτά

δύο ολόχρυσα φτερά..

Σκηνή 5η

Τότε ξαφνικά εμφανίστηκε μπροστά της ένας παππούς. Κουρασμένος, με βήμα αργό, τον πλησίασε και του είπε.

-Γειά σας. Τι κάνετε μόνος σας παραμονή πρωτοχρονιάς στο κρύο και το χιόνι; Θέλετε να σας βοηθήσω σε κάτι?

-Γεια σου κοριτσάκι μου. Καλά είμαι. Απλά πολύ κουρασμένος...Για αυτό σταμάτησα εδώ...είπε και κάθισε σε ένα παγκάκι. Κάτι όμως μου θυμίζεις...Νομίζω πως έχουμε γνωριστεί...

-Μπορεί. Το όνομα μου είναι Στιγμή.

-Χα...χαμογέλασε ο παππούς...Γειά σου Στιγμή...Εγώ είμαι ο Χρόνος...

-Εσύ; Σε έψαχνα! Ήθελα να σου μιλήσω! Γιατί σταμάτησες;

-Σου είπα...Είμαι κουρασμένος...

-Γιατί; Τόσο καιρό πως προχωρούσες;

-Επειδή τόσο καιρό μοιραζόμασταν το βάρος Στιγμή. Οι άνθρωποι ζούσαν εσένα και εγώ απλά τους πήγαινα παρακάτω...Και ήταν τόσο ανάλαφροι γιατί οι καρδιές τους πετούσαν και δε με κούραζαν. Τώρα όμως Στιγμή, κρατιούνται όλοι πάνω μου και περιμένουν να περάσω...

-Σήμερα συνάντησα πολλούς ανθρώπους που δε σκέφτονται πια έτσι. Αλήθεια σου λέω. Σε παρακαλώ μην σταματάς.

-Πρέπει να αλλάξει ο κόσμος Στιγμή. Αλλιώς δε μπορώ να προσπαθήσω άλλο...

-Σε παρακαλώ παππού μη φεύγεις. Σήμερα συνάντησα ανθρώπους που δε σκέφτονται πια έτσι. Να τώρα θα περάσουν από μπροστά σου, οι πιο όμορφες και ξεχωριστές στιγμές. Μείνε να τις συναντήσεις.

(Χορογραφία)

(Τραγούδι)

<u>Στιγμές</u>

Πόσες φορές έχεις χαμογελάσει
πόσες φορές το χέρι μου έχεις πιάσει
κι άλλες τόσες μου ‘χεις πει
θα το περάσουμε μαζί

Και σαν περνούν τα χρόνια να θυμάσαι
τι όνειρα θα δεις όταν κοιμάσαι
οι μέρες φεύγουν και περνούν
μα οι στιγμές μέσα σου ζουν

Τα πρώτα μου βήματα σαν μ’ έβλεπες να κάνω
και μέσα στη νύχτα το χέρι σου να πιάνω
μην ψάχνεις στο αύριο και στο χθες

ο χρόνος κρύβεται μές στις στιγμές

‘Όταν κοιτάς παλιές φωτογραφίες

Όταν μου λες ωραίες ιστορίες

Ψάξε και βρες τι έχει συμβεί

Στη μνήμη σου έχουν χαραχτεί

Είναι οι στιγμές που ένιωσες ωραία

Είναι οι στιγμές που ήσουν με παρέα

Στιγμές που ήταν δυνατές

Στιγμές που ήταν μαγικές

Τα πρώτα μου βήματα σαν μ’ έβλεπες να κάνω

και μέσα στη νύχτα το χέρι σου να πιάνω

μην ψάχνεις στο αύριο και στο χθες

ο χρόνος κρύβεται μές στις στιγμές

Σκηνή 6η

Από ότι καταλάβατε φίλοι μου, απόψε κάνουμε ένα ταξίδι στην ουσία του χρόνου. Και η ουσία του χρόνου δεν είναι άλλη από τη στιγμή. Είναι σημαντικό να μάθουμε να ζούμε την, κάθε στιγμή της ζωής μας. Πώς θα γίνει αυτό; Μα, με το να αγαπάμε το χρόνο , να τον απολαμβάνουμε , να τον σεβόμαστε, να του χαμογελάμε μα πάνω από όλα να αξιοποιούμε την κάθε του στιγμή. Πρέπει να βρίσκουμε χρόνο να κάνουμε όνειρα, να γελάμε. Γιατί το γέλιο είναι η μουσική της ψυχής. Και όταν

βρίσκεις χρόνο να γελάς, τότε βρίσκεις χρόνο να ζεις.

(Διαδραστικό μέρος με το κοινό.)

Για να δω , ποιοι από εσάς έχουν διάθεση να ζήσουν την κάθε τους στιγμή; Και να ζήσουν τη μαγεία της σκηνής; Ποιος θα ανέβει στο μαγικό τρενάκι του χρόνου;

Σκηνή 7η

Άκου Στιγμή, ο χρόνος ξεκίνησε και πάλι να προχωρά. Με τη βοήθειά σου αλλά και με τη δική σας φίλοι μου τα καταφέραμε! Τα κατάφερες παιδί μου...άλλαξες το κόσμο...Παιδί μου, θα ήθελα κάτι ακόμα από εσένα. Ταξίδεψέ μας στα παιδικά σου όνειρα και βοήθησέ μας όλους να ξαναγίνουμε παιδιά.

(Χορογραφία/τραγούδι)

Τα παιδικά όνειρα

Τα παιδικά τα όνειρά σου
στην αγκαλιά μου τα φυλάω όταν ξυπνήσεις
μέχρι να πας πάλι για ύπνο
θα τα κρατάω ζεστά για να τα συνεχίσεις

Μονάχα αυτή είναι η δουλειά μου
να τα κρατάω το πρωί στην αγκαλιά μου
μα μια δουλειά έχεις κι εσύ

σαν ένα όνειρο να ζήσεις τη ζωή.

Μη φοβηθείς να τα πιστέψεις
μόνον αλήθειες θα σου πουν
τα όνειρά σου παίρνουν χρώμα
όταν τα μάτια σου γελούν.

Κι όταν τα χρόνια θα περάσουν
τα όνειρά σου κρύβω κάτω απ' το σεντόνι
πάντα παιδί θα 'σαι για μένα
που μέσα στο όνειρο ποτέ δε μεγαλώνει.

Μέσα στα όνειρα θα βρεις
τις μεγαλύτερες αλήθειες της ζωής
και το πρωί σαν σηκωθείς
μάθε τα όνειρά σου να ακολουθείς..

Επίλογος

Και έτσι ο χρόνος ξεκίνησε πάλι να κυλά...Όλοι όμως πλέον πήραν ένα μεγάλο μάθημα...Πως αν δε ζεις τη στιγμή τίποτα δε έχει νόημα. Κάθε στιγμή που περνάει. Είναι δική σου...Να τη μοιραστείς. Να τη θυμάσαι...Να την αγαπάς...Και όσο για το όνομα μου...Θα πρέπει να το ανακαλύψετε και εσείς μόνοι σας. Και για τον καθέναν σας είναι διαφορετικό. Όσο διαφορετικές είναι και οι ζωές σας. Αλλά φροντίστε να μου δώσετε ένα όνομα όμορφο. Όσο όμορφες είναι και οι ζωές σας. Και εγώ σας

εύχομαι Χρόνια Πολλά στην υπέροχη ζωή σας...και πολλή ζωή στα υπέροχα Χρόνια σας...

-Στάσου!!!Νομίζω πως ξέρω το όνομα σου. Είσαι...το νόημα της ζωής! Για αυτό και για τον καθένα μας είσαι και κάτι διαφορετικό...Πάντα διαφορετικό μα πάντοτε σπουδαίο!

-Άραγε μόνον τα μάτια ενός παιδιού μπορούν να δουν πραγματικά ποια είμαι; Νομίζω ότι η δουλειά μου τελείωσε εδώ...Καιρός να πηγαίνω...Για αυτό φώναξε όλους τους φίλους σου και ελάτε να τραγουδήσουμε όλοι μαζί απόψε που είναι παραμονή Πρωτοχρονιάς!

(Τραγούδι)

<u>Το νόημα της ζωής</u>

Ό,τι ζητάς απ' τη ζωή σου
να μη φοβάσαι να το πεις
αν δε ρωτάς είναι όλα ΟΧΙ
το ναι θα έρθει μόνο αν προσπαθείς…

Ο Χρόνος φεύγει και περνάει
Ψάξε δεν ξέρεις τι θα δεις
μες στις μικρές χαρές της μέρας
ίσως να βρεις το νόημα της ζωής.

Η ευτυχία σου υπάρχει

μέσα στο γέλιο, στη χαρά

κάν’ τη στιγμή σου να μετράει

μην περιμένεις πάντα το μετά..

Και έτσι άλλαξε ο κόσμος

από παιδάκια σαν κι εμάς

που κάθε μέρα σου θυμίζουν

πόσο πολύ μπορείς να αγαπάς

Και αν τα χρόνια μας περνάνε

για σένα θα ‘μαι εγώ παιδί

θα θες τα πάντα να μου μάθεις

μα μην ξεχνάς να ζούμε τη στιγμή.

Η ευτυχία σου υπάρχει

μέσα στο γέλιο, στη χαρά

κάνε τη στιγμή σου να μετράει

μην περιμένεις πάντα το μετά..

Η ευτυχία σου υπάρχει

μέσα στο γέλιο, στη χαρά

κάνε τη στιγμή σου να μετράει

μην περιμένεις πάντα το μετά..

ΤΕΛΟΣ

«ΤΟ ΠΙΟ ΟΜΟΡΦΟ ΤΑΞΙΔΙ»

Εισαγωγή Αφηγητή

Το κουβάρι του χρόνου ετοιμάζομαι να ξετυλίξω. Κάποιοι λένε ότι ο διαχωρισμός του χρόνου σε παρελθόν, παρόν και μέλλον δεν είναι και τόσο απλό πράγμα. Λένε μάλιστα πως στην πραγματικότητα η στιγμή δεν έχει διάρκεια…Μέχρι να τη ζήσεις, έχει ήδη περάσει. Γι' αυτό και το παρόν, δεν είναι τίποτε άλλο από το πολύ πρόσφατο παρελθόν. Εμείς λέμε ότι το παρόν είναι ο χρόνος που επιλέγεις για να ζήσεις! Πολλοί ζούνε προσκολλημένοι στο παρελθόν, άλλοι περιμένουν τί θα φέρει το μέλλον...και το παρόν; Που βρίσκεται τελικά το παρόν; Μα εκεί όπου χαράσσεται η μνήμη μας, μια μνήμη υπναρού, που όλο κοιμάται αλλά όσο είναι γερή ξυπνάει εύκολα, από μια εικόνα, μια μελωδία, μια μυρωδιά ή από όλα αυτά μαζί! Ας ξετυλίξουμε όλοι μαζί απόψε, το κουβάρι του χρόνου και ας το αφήσουμε να μας δείξει το δρόμο για το πιο όμορφο ταξίδι.

Έναρξη

Σας έχει τύχει ποτέ να συναντήσετε κάποιον για πρώτη φορά και όμως να σας φαίνεται τόσο μα τόσο γνωστός; Σας έχει τύχει να μυρίσετε ένα άρωμα και ξαφνικά η ψυχή σας να γεμίσει με ζεστασιά; Σας έχει τύχει να ταξιδέψετε σε μέρη μακρινά αλλά να αισθάνεσθε σαν το σπίτι σας; Σας έχει τύχει, έτσι ξαφνικά, ότι αυτή τη στιγμή την έχετε ξαναζήσει; Σας έχει τύχει; Τύχη; Δεν είμαι και τόσο σίγουρη. Απόψε θα σας πω μια ιστορία παράξενη. Μια ιστορία αληθινή. Τόσο αληθινή όσο τα πιο μαγικά παραμύθια. Για ένα παιδί που ανακάλυψε τον πιο γρήγορο τρόπο να ταξιδεύει. Και να

ταξιδεύει παντού. Σε άλλες χώρες. Στο πριν. Στο μετά...Και δεν ταξίδεψε με αεροπλάνα, αυτοκίνητα, τρένα ή πλοία. Μα με έναν τρόπο διαφορετικό. Πού όλοι μας ξέρουμε αλλά κανείς μας δεν τόλμησε. Ταξίδεψε, καβάλα στο όνειρο του...

Το φεγγάρι πήρε τη θέση του ψηλά στον ουρανό και φώναξε τα πιο λαμπερά αστέρια για συντροφιά. Η αποψινή βραδιά άλλωστε ,σας το υπόσχομαι, θα είναι ξεχωριστή. Το παιδί της ιστορίας μας μπήκε στο δωμάτιο συντροφιά με τα παιδικά του όνειρα . Και έτσι η ιστορία μας ξεκινά. Ξεκινά όπως τελειώνουν οι πιο όμορφες μέρες. Με ένα νανούρισμα.

(Τραγούδι / Χορογραφία)

Τα παιδικά όνειρα

Τα παιδικά τα όνειρά σου
στην αγκαλιά μου τα φυλάω όταν ξυπνήσεις
μέχρι να πας πάλι για ύπνο
θα τα κρατάω ζεστά για να τα συνεχίσεις

Μονάχα αυτή είναι η δουλειά μου
να τα κρατάω το πρωί στην αγκαλιά μου
μα μια δουλειά έχεις κι εσύ
σαν ένα όνειρο να ζήσεις τη ζωή.

Μη φοβηθείς να τα πιστέψεις
μόνον αλήθειες θα σου πουν
τα όνειρά σου παίρνουν χρώμα
όταν τα μάτια σου γελούν.

Κι όταν τα χρόνια θα περάσουν

τα όνειρά σου κρύβω κάτω απ' το σεντόνι
πάντα παιδί θα είσαι για μένα
που μέσα στο όνειρο ποτέ δε μεγαλώνει.

Μέσα στα όνειρα θα βρεις
τις μεγαλύτερες αλήθειες της ζωής
και το πρωί σαν σηκωθείς
μάθε τα όνειρά σου να ακολουθείς..

Σκηνή 1η

Ξαφνικά ένα δυνατό φως γέμισε το δωμάτιο του παιδιού.

- Ξημέρωσε κιόλας; Αναρωτήθηκε.
- Οχι ακόμα.Αλλά αν θες μπορούμε να ζητήσουμε στον ήλιο να λάμψει για εμάς...Είπε μια πανέμορφη γυναίκα που δεν είχε δει ποτέ ξανά στη ζωή του...
- Ποια είσαι; Πως βρέθηκες στο δωμάτιο μου; είπε φοβισμένο το παιδί.
- Είμαι η νεράιδα των ονείρων. Συγνώμη αν σε τρόμαξα. Αν θέλεις μπορώ να φύγω. Εσύ θα αποφασίσεις.
- Θα μου κάνεις κακό;
- Ποτέ δε θα έκανα κακό σε κανέναν. Πόσο μάλλον σε ένα παιδί. Βλέπεις έχω και εγώ παιδιά. Αμέτρητα παιδιά. Με κάποια έχεις ήδη γνωριστεί
- Κάποιο λάθος κάνεις καλή μου νεράιδα. Δεν έχω δει ποτέ κανένα από τα παιδιά σου. Δεν ξέρω καν τα πρόσωπα τους.
- Για αυτό ήρθα απόψε στα όνειρά σου. Για να τα γνωρίσεις καλύτερα και ίσως... λέω ίσως να γίνουν οι καλύτεροί σου φίλοι. Γι' αυτό ντύσου και έλα μαζί μου. Και σου υπόσχομαι ότι αυτό το ταξίδι θα σου μείνει αξέχαστο.
- Εντάξει. Αλλά πες μου. Πως λένε τα παιδιά σου Νεράιδα των Ονείρων;

- Παιδιά μου είναι οι Ελπίδες, οι Φόβοι ,τα Όνειρα, οι Αναμνήσεις και το πιο απρόβλεπτο από όλα... το Μέλλον! Και μέσα από το αποψινό ταξίδι θα ξαναδώ και εγώ τα πρόσωπά τους...Μέσα από τα δικά σου μάτια. Μέσα απ΄τα μάτια ενός παιδιού. Διότι μόνο μέσα από τα μάτια ενός παιδιού τα αστέρια του ουρανού περιμένουν κάποιον να μιλήσουν. Και όταν πέφτουνε στη Γη κάνουνε και αυτά ευχή , όλοι σαν παιδιά να ξαναζήσουν.

(Τραγούδι/Χορογραφία)

Μέσα απ' τα μάτια ενός παιδιού

Μη με ρωτάς πως βλέπω τον κόσμο
Όλος ο κόσμος για μένα είσαι εσύ
Όταν γελάς φωτίζεις τον ήλιο
Και όταν κλαις με πνιγεί η βροχή

Κράτα μου το χέρι και είναι καλοκαίρι
Κι όλα θάλασσα μυρίζουν
Κι ύστερα θυμήσου σαν παιδί πως ήσουν
Οι αναμνήσεις θα μιλήσουν

Μέσα απ΄ τα μάτια ενός παιδιού
Τα αστέρια του ουρανού
Περιμένουν κάποιον να μιλήσουν
Και όταν πέφτουνε στη γη
Κάνουνε και αυτά ευχή

Όλοι σαν παιδιά να ξαναζήσουν

Κάποιες φορές στον ύπνο μου βλέπω

Ότι πετάω, πως έχω φτερά

Κι όταν απότομα νιώθω πως πέφτω

Πάντα υπάρχει η δική σου αγκαλιά

Κράτα μου το χέρι και είναι καλοκαίρι

Κι όλα θάλασσα μυρίζουν

Κι ύστερα θυμήσου σαν παιδί πως ήσουν

Οι αναμνήσεις θα μιλήσουν

Μέσα απ΄ τα μάτια ενός παιδιού

Τα αστέρια του ουρανού

Περιμένουν κάποιον να μιλήσουν

Και όταν πέφτουνε στη γη

Κάνουνε και αυτά ευχή

Όλοι σαν παιδιά να ξαναζήσουν

Σκηνή 2η

- Τι όμορφες που είστε! Πόσο γλυκές! Πόσο χαμογελαστές!
- Έτσι πρέπει να είμαστε!
- Γιατί;
- Γιατί εμείς είμαστε όλα τα καλά που θέλεις να σου συμβούν.

- Είμαστε η εκδρομή που θέλεις να πας
- Είμαστε το παιχνίδι που θέλεις να πάρεις
- Είμαστε οι φίλοι που θέλεις να έχεις
- Είμαστε η αγκαλιά που χρειάζεσαι.
- Είμαστε αυτό που θέλεις να γίνεις όταν μεγαλώσεις.
- Μα εγώ δεν ξέρω τι θέλω να γίνω όταν μεγαλώσω...
- Δεν έχει σημασία. Για αυτό συνέχεια αλλάζουμε αλλά πάντα μένουμε όμορφες και γελαστές.
- Γιατί όταν μεγαλώσεις , ότι και αν γίνεις παιδί μου, πρέπει πάνω από όλα να γίνεις ευτυχισμένη.
- Μα μπορώ πάντα να είμαι ευτυχισμένη;
- Όσο μας έχεις στην καρδιά σου θα είσαι!
- Για αυτό και θα φωνάξουμε και τις υπόλοιπες ελπίδες να έρθουν εδώ για σου πούμε ένα τραγούδι και να μας θυμάσαι κάθε φορά που νομίζεις ότι έχουμε χαθεί.

Τραγούδι

Ελπίδα

Όταν ανάψει το φως μες στην καρδιά

Τότε θα διώξει το σκοτάδι μακριά

Κάνε το φόβο φίλο και όχι εχθρό

Όλα περνάνε πάντα με ένα «Σ' αγαπώ»

Μα βρες μια θέση, μια μικρή γωνιά

Να μπει η ελπίδα να σου δώσει τα φτερά

Για να πετάξει σε ότι ονειρευτείς

Η ελπίδα λέει πως ότι θέλεις το μπορείς

Μπορείς και εσύ

Η ελπίδα δίνει χρώμα στη ζωή

Είναι η αρχή

Μα αν δε μπορείς

Με φόβο μήπως στενοχωρηθείς

Ποτέ δε ζεις

Μη νιώθεις φόβο αν κάνεις το σωστό

Η ελπίδα βρίσκει και στην έρημο νερό

Βρίσκει το δρόμο όταν θα χαθείς

Αρκεί να ελπίζεις και πολύ να προσπαθείς

Βρες ένα φίλο πες του «Σ' αγαπώ»

Η αγάπη είναι που σε κάνει δυνατό

Η ελπίδα τρέφει πάντα την καρδιά

Άμα φοβάσαι δε θα φτάσεις μακριά

Μπορείς και εσύ

Η ελπίδα δίνει χρώμα στη ζωή

Είναι η αρχή

Μα αν δε μπορείς

Με φόβο μήπως στενοχωρηθείς

Ποτέ δε ζεις

– Έτσι γλυκό μου παιδί, κάθε φορά που θα νομίζεις ότι οι Ελπίδες έχουν χαθεί το μόνο που έχεις να κάνεις είναι να θυμάσαι αυτά τα λόγια και οι Ελπίδες θα εμφανίζονται ξανά στη ζωή σου.
– Στη ζωή μου ή στα όνειρα μου;
– Αυτό το αποφασίζεις εσύ...

Σκηνή 3η

- Καλή μου νεράιδα, ποιοι προσέχουν τα όνειρα; Ποιοι προσέχουν τις ελπίδες;
- Τα παιδικά όνειρα καθώς και τις ελπίδες , τα προσέχουν οι φύλακες της αγάπης. κάποια από τα πιο μαγικά πλάσματά μου.

– Μα γιατί να χρειάζεται η αγάπη φύλακες;
– Έθεσες ένα πολύ εύστοχο ερώτημα καλή μου. Μήπως εσείς φίλοι μου γνωρίζετε γιατί η αγάπη χρειάζεται φύλακες; Διότι υπάρχουν πολλοί που τη ζηλεύουν. Πολλοί που προσπαθούν να την κλέψουν και άλλοι τόσοι που θέλουν να την έχουν μόνο δική τους. Αλλά οι φύλακες της αγάπης έχουν ένα μαγικό, μοναδικό τρόπο να κρύβουν την αγάπη από αυτούς τους ανθρώπους. Κάνοντας την αόρατη αν χρειαστεί. Και την προσφέρουν απλόχερα σε όσους ξέρουν να κοιτούν με την καρδιά. Διότι την ουσία της ζωης δεν την βλέπουν

τα μάτια. Τι λες παιδί μου; Πάμε να τους γνωρίσεις;

– Πάμε!

(Μουσικοκινητικό)

(Τραγούδι)

Φύλακες της Αγάπης

Υπάρχουν μέρες που η αγάπη πονά
μα δεν το λέει γιατί δεν έχει μιλιά,
θέλει ένα χάδι μα ζεστή αγκαλιά
να μην πονέσει,να τη γιατρέψει.

Για αυτό και μεις θα την κρατάμε σφιχτά
και θα της δίνουμε με πράξεις μιλιά,
γινόμαστε και ουρανός και φτερά για την
αγάπη,ζήτω η αγάπη.

Φυλάμε τη αγάπη για να μην την βρίσκει κακό
και την κρατάμε στην καρδιά μας σαν χρυσό φυλακτό
και αν νομίζεις πως την χάνεις,έλα βρες την εδώ
φυλάμε την αγάπη,γινόμαστε αγάπη.

Υπάρχουν μέρες που η αγάπη πονά
μα δεν το λέει γιατί δεν έχει μιλιά,
θέλει ένα χάδι μα ζεστή αγκαλιά
να μην πονέσει, να τη γιατρέψει.

Για αυτό και εμείς θα την κρατάμε σφιχτά

και θα της δίνουμε με πράξεις μιλιά,

γινόμαστε και ουρανός και φτερά για την

αγάπη, ζήτω η αγάπη.

Φυλάμε τη αγάπη για να μην την βρίσκει κακό

και την κρατάμε στην καρδιά μας σαν χρυσό φυλακτό

και αν νομίζεις πως την χάνεις, έλα βρες την εδώ

φυλάμε την αγάπη, γινόμαστε αγάπη.

Σκηνή 4η

(Διαδραστικό κομμάτι)

Ακολουθεί μονόλογος του αυτοδιηγητικού αφηγητή, με έντονο το στοιχείο του αυτοσχεδιασμού. Αναφέρεται στο συναίσθημα της αγάπης και καταλήγει στο να σηκωθούν ενήλικοι θεατές στη σκηνή κρατώντας ο κάθε ένας από μία πανκάρτα. Οι πανκάρτες μοιράζονται με τέτοιο τρόπο ώστε να σχηματίζεται η πρόταση «Η αγάπη είναι η ομορφιά της ψυχής ».

Σκηνή 5η

- Τώρα; Γιατί σκοτείνιασε; Γιατί αυτή η φασαρία;
- Αχαχα...Τώρα θα γνωρίσεις τα πιο άτακτα παιδάκια μου. Τους φόβους! Είναι λίγο φασαριόζικα αλλά δε σου κάνουν κακό. Κάτσε πρώτα να τα γνωρίσεις.

(Χορογραφία- Τραγούδι)

Ο Φόβος

Είμαι συναίσθημα και εγώ, ο φόβος σε όλους σας γνωστός.

Μες στις καρδιές σας κατοικώ και τρόπο ψάχνω να μη βγω.

Σας προκαλώ μια ταραχή, μια ανεξήγητη σιωπή,

ρίγος μα και εκνευρισμό, κλάμα πολύ μα και θυμό.

Θέλει προσπάθεια πολύ, θέλει μεγάλη υπομονή

για να με πάρεις αγκαλιά ή να με διώξεις μακριά.

Διότι ο φόβος τελικά, δεν έχει μόνον αρνητικά

σε κάνει πιο υπεύθυνο, σε κάνει και πιο δυνατό.

Φτάνει να ξέρεις να με διαχειριστείς.

- Γιατί είστε τόσο φασαριόζοι;
- Για να σε ξυπνήσουμε!
- Μα εσείς με τρομάξατε!
- Αυτή είναι η δουλειά μας!
- Εγώ είμαι ο φόβος για το σκοτάδι!
- Εγώ είμαι ο φόβος για τις κατσαρίδες!
- Εγώ είμαι ο φόβος μη χτυπήσεις!
- Εγώ είμαι ο φόβος της μοναξιάς.
- Εγώ είμαι αυτό που φοβάσαι να γίνεις όταν μεγαλώσεις!
- Μα...Αυτό είναι η Ελπίδα…Δεν είναι Φόβος...
- Όπως όλα τα αδερφάκια μοιάζουν μεταξύ τους, έτσι μοιάζουν και τα δικά μου παιδιά. Οι ελπίδες με τους Φόβους. Φαίνονται τόσο διαφορετικά αλλά μπορεί και να μην είναι.

- Μα τι είναι αυτά που λες; Οι Ελπίδες με έκαναν να αισθάνομαι τόσο όμορφα αλλά οι Φόβοι με τρομάζουν!
- Οι φόβοι σου όμως είναι αυτοί που σε προσέχουν. Αρκεί να τους έχεις φίλους σου. Όχι εχθρούς σου. Ας πούμε...τι φοβάσαι πιο πολύ;
- Να μην έχω φίλους...
- Και τι θέλεις πιο πολύ;
- Να έχω φίλους...
- Είδες! Και οι Ελπίδες σου και οι Φόβοι σου μπορούν να σε οδηγήσουν σε αυτό που πραγματικά θες! Στην αληθινή φιλία! Και αν καμιά φορά ο Φόβος παγώσει την καρδιά σου και κρύψει την Ελπίδα θυμήσου αυτό το τραγούδι που μόλις άκουσες...

Σκηνή 6η

- Τελικά είχες δίκιο! Ακόμα και οι φόβοι μου μπορεί να είναι φίλοι μου. Τώρα; Που θα πάμε τώρα;
- Τώρα θα ταξιδέψουμε σε μία φανταστική χώρα. Στη χώρα των Αναμνήσεων!
- Και ποιοι ζουν εκεί;
- Εκεί ζουν όλες οι υπέροχες στιγμές που έχουν περάσει από τη ζωή σου. Αλλά αυτή η χώρα είναι πολύ μεγάλη και δε προλαβαίνουμε να τη γυρίσουμε όλη σε ένα μόνο βράδυ. Για αυτό, σε τούτο το ταξίδι θα σε αφήσω να μας οδηγήσεις εσύ.
- Μα δε τα θυμάμαι όλα.
- Όταν είσαι ξύπνια μπορεί να μη θυμάσαι τα πάντα. Αλλά όταν είσαι συντροφιά με τη νεράιδα των Ονείρων όλα είναι δυνατά. Εμπρός λοιπόν.

(Ξαναπαίζει μουσική χωρίς λόγια από το νανούρισμα που έπαιξε στην αρχή. Εισέρχεται στη σκηνή ένα λίκνο με ένα μωρό και δύο γονείς δίπλα)

- Αυτό είναι το νανούρισμα της μαμάς μου! Μα...ποιο είναι αυτό το μωρό στο δωμάτιο μου;
- Εσύ είσαι γλυκιά μου. Την πρώτη μέρα που ήρθες στο σπίτι σου.
- Και αυτοί δίπλα;
- Αυτοί είναι οι γονείς σου.
- Μα πως μπορώ να το θυμάμαι...Μόλις είχα γεννηθεί...
- Κάποιες στιγμές είναι τόσο δυνατές που μένουνε για πάντα στη μνήμη μας. Αλλά κάποιες άλλες σαν κι αυτή είναι τόσο μα τόσο δυνατή που μόνο στα όνειρα μας μπορεί να βρει το χώρο που της αξίζει.
- Και γιατί η στιγμή αυτή είναι τόσο μα τόσο δυνατή; Επείδη μόλις γεννήθηκα;
- Όχι καλή μου...Επειδή μόλις αγαπήθηκες...

(Μουσικοκινητικό)

(Τραγούδι)

Στιγμές

Πόσες φορές έχεις χαμογελάσει

πόσες φορές το χέρι μου έχεις πιάσει

κι άλλες τόσες μου ‘χεις πει

θα το περάσουμε μαζί

Και σαν περνούν τα χρόνια να θυμάσαι

τι όνειρα θα δεις όταν κοιμάσαι

οι μέρες φεύγουν και περνούν

μα οι στιγμές μέσα σου ζουν

Τα πρώτα μου βήματα σαν μ' έβλεπες να κάνω

και μέσα στη νύχτα το χέρι σου να πιάνω

μην ψάχνεις στο αύριο και στο χθες

ο χρόνος κρύβεται μές στις στιγμές

'Όταν κοιτάς παλιές φωτογραφίες

Όταν μου λες ωραίες ιστορίες

Ψάξε και βρες τι έχει συμβεί

Στη μνήμη σου έχουν χαραχτεί

Είναι οι στιγμές που ένιωσες ωραία

Είναι οι στιγμές που ήσουν με παρέα

Στιγμές που ήταν δυνατές

Στιγμές που ήταν μαγικές

Τα πρώτα μου βήματα σαν μ' έβλεπες να κάνω

και μέσα στη νύχτα το χέρι σου να πιάνω

μην ψάχνεις στο αύριο και στο χθες

ο χρόνος κρύβεται μες στις στιγμές.

Σκηνή 7η

- Καλή μου Νεράιδα, θέλω να σου ζητήσω συγνώμη.
- Συγνώμη; Μα για ποιο λόγο;
- Επειδή στην αρχή δίστασα να σε ακολουθήσω σε αυτό το ταξίδι.
- Μην ανησυχείς παιδί μου. Δεν είναι ντροπή να διστάζεις. Και από την άλλη είναι τόσο όμορφο να ζητά κανείς συγνώμη. Τόσο όμορφο που μερικές φορές μοιάζει σαν μουσική στα αυτιά των ανθρώπων…

(Τραγούδι- Χορογραφία)

Συγνώμη Ζητάω

Συγνώμη ζητάω

με την καρδιά μιλάω

η θλίψη φεύγει μακριά

και η χαρά θα 'ρθει ξανά.

Συγνώμη όταν ζητάω

χαμόγελα σκορπάω

και η ψυχή μου αποκτά

δύο ολόχρυσα φτερά.

Σκηνή 8η

- Είναι ένα πραγματικά όμορφο ταξίδι!!!Το πιο όμορφο από όλα!!!Τώρα είμαστε έτοιμοι να γυρίσουμε πίσω;

- Όχι ακόμα...Θέλεις να σου γνωρίσω και τελευταίο μου παιδί; Το πιο απρόβλεπτο από όλα;
- Ναι θέλω...Ποιο είναι;
- Είναι το Μέλλον.
- Πάμε αμέσως να το γνωρίσω! Ελπίζω να είναι όμορφο!

(Εμφανίζεται στη σκηνή ένα τραπέζι με ένα μεγάλο βιβλίο πάνω του και ένα στυλό.)

- Μα τί είναι αυτό το βιβλίο;
- Άνοιξε το και θα δείς.
- Μα αυτό είναι άδειο...Γεμάτο με λευκές σελίδες (το ξεφυλλίζει ενώ ταυτόχρονα προβάλλονται κενές σελίδες βιβλίου να γυρίζουν)

Η Νεράιδα παίρνει το στυλό και το βάζει στο χέρι της μικρής και το κρατάει με τα δυο της χέρια.

- Αυτό είναι το δώρο μου για σένα. Αυτό το στυλό γράφει μόνο όταν το κρατάς εσύ και έτσι κανείς άλλος δε μπορεί να γράψει στο βιβλίο σου . Από αύριο που θα ξυπνήσεις όλες οι Ελπίδες, οι Φόβοι και οι Αναμνήσεις σου θα σε βοηθούν να γράψεις το πιο όμορφο βιβλίο του κόσμου. Πήγαινε τώρα να ξαπλώσεις. Αύριο είναι μια σπουδαία μέρα. Η πρώτη μέρα της υπόλοιπης ζωής σου.

Το παιδί παίρνει αγκαλιά το βιβλίο και φεύγει.

Επίλογος

Μπορεί να μη με θυμόσαστε αλλά αυτό τα ταξίδι το έχω κάνει με όλους σας. Όλους σας, σας έχω κρατήσει από το χέρι και όλοι με κοιτάξατε στα μάτια γεμάτοι φόβους και ελπίδες. Με όμορφες και άσχημες αναμνήσεις. Και όλοι γράφετε κάθε μέρα το δικό σας υπέροχο βιβλίο. Και από ότι βλέπω κάνετε πολύ καλή δουλειά. Μόνο μία συμβουλή. Μη μπερδέψετε ποτέ τα βιβλία σας με τα βιβλία των παιδιών σας, γιατί τότε οι ελπίδες και οι φόβοι σας θα μπλεχτούν με τις ελπίδες και τους φόβους των παιδιών σας και το βιβλίο τους δε θα βγάζει κανένα νόημα. Φροντίστε απλά να τους χαρίσετε τις πιο ωραίες αναμνήσεις και τότε, μόνο τότε ,στην πρώτη και την τελευταία σελίδα του βιβλίου τους θα βρείτε το όνομα σας.

Μαμά, μπαμπά, παππού, γιαγιά...

Σ' ευχαριστώ...

Μαμά, μπαμπά, παππού , γιαγιά....

Σ' αγαπώ...

(Τραγούδι από το σύνολο του θιάσου)

Το πιο ωραίο Ταξίδι

Απόψε όλα αρχίζουν, έφτασε η στιγμή
δε θα σου πω αντίο, πάντα θα είμαστε μαζί.

Ό,τι μου έχεις μάθει, παρέα στη ζωή
ποτέ δε θα τελειώσει, μια υπέροχη αρχή.

Το πιο ωραίο ταξίδι, το ξεκινήσαμε από εδώ

Αγάπη, γνώση, παιχνίδι και όνειρα ως τον ουρανό

Το μέλλον μπροστά, ανοίγω φτερά

ελπίδα και ευχή, για όμορφη ζωή

και λύπες παλιές, ανήκουν στο χθες

για κάν' το και εσύ ζήσε σαν παιδί

να πάμε στο αύριο μαζί.

Όσο περνούν τα χρόνια, στο δρόμο αν χαθώ

θα 'χω τα όνειρά μου, φυλαχτό μου και οδηγό

Και όταν μεγαλώσω, τότε θα θυμηθώ

πως πίστευα σε μένα, γιατί ήσουν εσύ εδώ

Το πιο ωραίο ταξίδι, το ξεκινήσαμε από εδώ

Αγάπη, γνώση, παιχνίδι και όνειρα ως τον ουρανό

Το μέλλον μπροστά, ανοίγω φτερά

Ελπίδα και ευχή, για όμορφη ζωή

και λύπες παλιές, ανήκουν στο χθες

Για κάν' το και εσύ ζήσε σαν παιδί

να πάμε στο αύριο μαζί.

ΤΕΛΟΣ

Αλεξάνδρα Μέριανου

Τριλογία Παιδικού Μιούζικαλ

με θεματικό άξονα τον Χρόνο

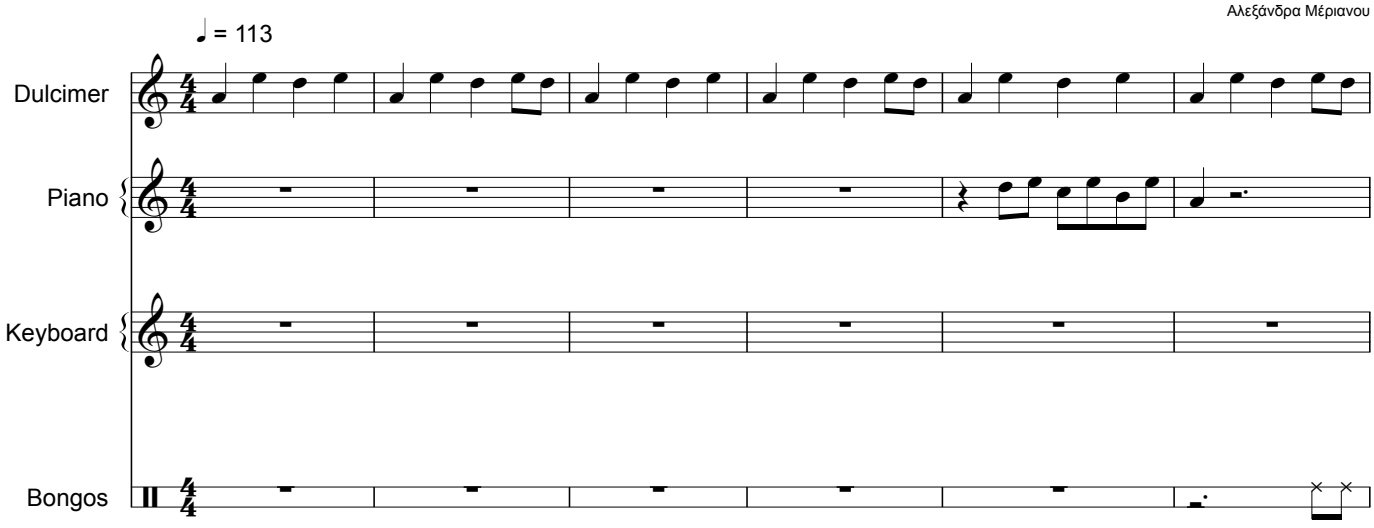
(παρελθόν ~ παρόν ~ μέλλον)

Score

1.Κουβάρι (2019)
2.Αναμνήσεις (2016)
3.Ζήτω η αγάπη (2017)
4.Ευτυχία (2015)
5.Η χαρά του να προσφέρεις (2018)
6.Φιλία (2016)
7.Ρολόγια (2017)
8.Νεράιδες (2018)
9.Τα παιδικά όνειρα (2019)
10.Το τραγούδι της ζωής (2016)
11.Μικροί πρίγκηπες (2019)
12.Συγνώμη ζητάω (2019)
13.Στιγμές (2017)
14.Το νόημα της ζωής (2018)
15.Μέσα απ'τα μάτια ενός παιδιού (2018)
16.Ελπίδα (2015)
17.Φύλακες της αγάπης (2019)
18.Ο φόβος (2019)
19.Το πιο ωραίο ταξίδι (2018)

Κουβάρι

Αλεξάνδρα Μέριανου

Copyright © 2020

19
Dulc.
Pno.
Kbd.
Bongos

25
Dulc.
Pno.
Kbd.
Bongos

31
Dulc.
Pno.
Kbd.
Bongos

Αναμνήσεις

Αλεξάνδρα Μέριανου

Copyright © 2020

11
C F G F C F G F
A. Solo
Ό-ταν νιώ-θεις μό - νος και ό - λα παν στρα - βά,
Pno.
Kbd.
Gtr.
E. Bass
Dr.
3

15
C F G F C F G F
A. Solo
Ό-ταν στην καρ - διά σου πέ - φτει πα-γω - νιά
Pno.
Kbd.
Gtr.
E. Bass
Dr.

19
C F G F C F G F 3
A. Solo
Σαν παι- δί θυ-μή - σου, ό - λα ήταν κα - λά
Pno.
Kbd.
Gtr.
E. Bass
Dr.
3

23
C F G F C F G F
A. Solo
Ί-σως να είν-ναι η λύ-ση κά - που στα πα - λιά
Pno.
Kbd.
Gtr.
E. Bass
Dr.

4
27
F
G
C
Am
F
G
C
Am
A. Solo
Κι εί μα-στε μα - ζί σου,
Μέ-σα στην ψυ - χή σου,
Pno.
Kbd.
Gtr.
E. Bass
Dr.
3

31
F
G
C
Am
F
G
C
A. Solo
Κι όσο με-γα - λώ - νεις
Θα γυ - ρί - ζεις πά-ντα εδώ
Pno.
Kbd.
Gtr.
E. Bass
Dr.

35
C
F
G
F
C
F
G
F
5
A. Solo
Pno.
Kbd.
Gtr.
E. Bass
Dr.
3

39
C
F
G
F
C
F
G
F
A. Solo
Pno.
Kbd.
Gtr.
E. Bass
Dr.

43
C F G F C F G F
A. Solo
Κά-θε γέ-λιο κά - θε δά - κρυ εί-ναι ε - κεί
Pno.
Kbd.
Gtr.
E. Bass
Dr.

47
C F G F C F G F
A. Solo
Και έ-χου-νε μια θέ - ση πά - ντα μα-γι - κή
Pno.
Kbd.
Gtr.
E. Bass
Dr.
3

51
C F G F C F G F
7
A. Solo
Σαν περ-νούν τα χρό - νια δες το πια α -πλά
Pno.
Kbd.
Gtr.
E. Bass
Dr.

55
C F G F C F G F
A. Solo
Διά-λε-ξε αν θα νιώ - σεις λύ - πη ή χα - ρά
Pno.
Kbd.
Gtr.
E. Bass
Dr.
3

8
59
F G C Am F G C Am
A. Solo
Κι εί μα στε μα - ζί σου, Μέ-σα στην ψυ - χή σου,
Pno.
Kbd.
Gtr.
E. Bass
Dr.

63
F G C Am F G C
A. Solo
Και όσο με-γα - λώ - νεις Θα γυ - ρί - ζεις πά-ντα εδώ
Pno.
Kbd.
Gtr.
E. Bass
Dr.
3

67
C F G F C F G F C F 9
A. Solo
Pno.
Kbd.
Gtr.
E. Bass
Dr.

72
G F C F G F C
A. Solo
Pno.
Kbd.
Gtr.
E. Bass
Dr.
3

Ζήτω η Αγάπη

Αλεξάνδρα Μέριανου

Copyright © 2020

12
G
C
F
Am
G7
C
F
F. Vx.
Ζή-τω η α-γά - πη, ζή-τω οι α - γκα - λιές ζή-τω και σε σέ - να
Pno.
Kbd.
Gtr.
E. Bass
Dr.
16
Am
G
F
C
Am
G
F. Vx.
που μου τα ‘μα-θες, η α-γά - πη φώ - λια-σε μέ-σα στην καρ-διά μας
Pno.
Kbd.
Gtr.
E. Bass
Dr.

19
F
C
Am
G
F
F. Vx.
και έτ-σι έ - γι- ναν γλυ-κά ό - λα τα ό - νει-ρά μας
Pno.
Kbd.
Gtr.
E. Bass
Dr.

22
G
C
F
Am
G
F. Vx.
Pno.
Kbd.
Gtr.
E. Bass
Dr.

25
C
F
Am
G
F
C
Am
G
F. Vx.
Pno.
Kbd.
Gtr.
E. Bass
Dr.

29
F
C
Am
G
F
G
F. Vx.
Pno.
Kbd.
Gtr.
E. Bass
Dr.

33
C
F
Am
G7
C
F
5
F. Vx.
Ζή-τω η α-γά - πη, που μου έ - δω-σες και ό- σα_ μοι-ρα-στή - κα-με
Kbd.
Gtr.
E. Bass
Dr.

36
Am
G
F
C
Am
G
F. Vx.
έ - γι-ναν ευ-χές η α-γά - πη μου έ-μα-θε τί θα πει φι - λί - α
Kbd.
Gtr.
E. Bass
Dr.

6
39
F
C
Am
G
F. Vx.
θη - σαυ-ρός που έ - - - γι - νε ό - μορ- φη ισ - το - ρί - α
Kbd.
Gtr.
E. Bass
Dr.

41
F
rit.
G
C
F. Vx.
Kbd.
Gtr.
E. Bass
rit.
Dr.

Ευτυχία

Αλεξάνδρα Μέριανου

Copyright © 2020

11
C F C G C F
F. Vx.
Η ευ-τυ - χί - α είν' α - γά-πη κι α-γκα - λιά
Εί-ναι το γέ - λιο και το
Kbd.
Gtr.
E. Gtr. Sl.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

15
C G C F C G F G
F. Vx.
δά-κρυ α-πό χα-ρά_
Εί-ναι σπου-δαί-α μό-νο αν τη μοι-ρα-στείς Ε-σύ!___
Κά-νε_ την α - ρχή!
Kbd.
Gtr.
E. Gtr. Sl.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

20
C F C G C F C G
3
F. Vx.
Κά-θε φο - ρά που θα σου λέ-νε σ 'α - γα - πώ
Κά-θε φο-ρά που θα τους α-πα-ντάς κ'ε - γώ
Kbd.
Gtr.
E. Gtr. Sl.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.
24
C F C G F G F G
F. Vx.
Κά-νεις τον κό-σμο λί γο α - κό-μα πιο κα - λό Γι'αυ-τό
Σε ευ - χα - ρι - στώ! Εί-σαι ε-δώ Σαν γε
Kbd.
Gtr.
E. Gtr. Sl.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

29
F
G
F
G
A
F
G
C
λάς θα γε-λώ Για-τί ζω μες σ' ό - τι α-γα - πώ
F. Vx.
Kbd.
gliss.
8va
Gtr.
E. Gtr. Sl.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

34
F
G
C
F
G
C
F
G
F. Vx.
Kbd.
(8)
Gtr.
E. Gtr. Sl.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

39
C
G
C
F
C
G
5
F. Vx.
Η ι-στο-ρί-α μας ας εί-ναι γιορ-τι - νή
Kbd.
(8)
Gtr.
E. Gtr. Sl.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.
44
C
F
C
G
C
F
C
G
F. Vx.
Μπο-ρεί να βγει πέ-ρα για πέ-ρα α-λη-θι-νή
Αρ-κεί να έ-χεις ζε-στα - σιά μες στην καρ - διά Σαν πεις
Kbd.
Gtr.
E. Gtr. Sl.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

48
F
G
C
F
C
G
C
F
F. Vx.
Χρό-νια_ μας πολ - λά
Κα-λά Χρι-στού-γεν- να, Κα - λή πρω-το-χρο- νιά!
Υ-γεί-α α-γά - πη κι ευ-τυ
Kbd.
Gtr.
E. Gtr. Sl.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

53
C
G
C
F
C
G
F
G
F. Vx.
χί-α φυ-σι-κά_
Κι_αν κρύ-βεις μέ-σα σου έ - να μι-κρό παι - δί
Μα-ζί____
Πά-με_απ' την αρ - χή!
Kbd.
Gtr.
E. Gtr. Sl.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

58
F
G
F
G
F
G
A
F
G
7
F. Vx.
Θα σου πω
Γιορ-τι - νό
μυ-στι-κό
Πως για πά - ντα θα σ'α - γα - πώ!
Kbd.
gliss.
Gtr.
8va
E. Gtr. Sl.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

63
C
F
G
C
F
G
F. Vx.
Kbd.
(8)
Gtr.
E. Gtr. Sl.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

8
67
C
F
G
C
G
F. Vx.
Kbd.
Gtr.
E. Gtr. Sl.
gliss.
gliss.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.
72
F
G
C
F
G
C
F. Vx.
Kbd.
8va
Gtr.
8va
gliss.
gliss.
E. Gtr. Sl.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

76
F
G
C
F
G
C
9
F. Vx.
Kbd.
Gtr.
E. Gtr. Sl.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

rit.
80
G
C
F. Vx.
Kbd.
Gtr.
E. Gtr. Sl.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

Η χαρά του να προσφέρεις

Copyright © 2020

2
7
Em
C
G
D
F. Vx.
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
3
Dr.
Mrcs.
11
Em
C
G
D
Em
F. Vx.
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

16
C
G
D
Em
C
3
F. Vx.
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.
21
G
D
Em
C
D
F. Vx.
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

4
26
G
F. Vx.
Ό-ταν γύ ρω σου_
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
3
Dr.
3
30
C
G
D
G
F. Vx.
__στον κό - σμο,
λεί-πει γέ-λιο και__ χα - ρά,__
αν μπο-ρείς να βο -
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

34
C
G
D
Em
5
F. Vx.
- η - θή - σεις, κάν' το με κα - λή κα - ρδιά Είν' ω-ραί-ο να
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.
38
C(add9)
Em
D
G
F. Vx.
προ - σφέ - ρεις, να μπο-ρείς να μοι - ρα - στείς κά-θε γέ-λιο που
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

6
42
C
G
D
G
F. Vx.
χα - ρί - ζεις, σ'ευ-τυ - χί-α θα το βρεις Η χα - ρά του να προ-σφέ
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.
47
D
Em
C
G
F. Vx.
- ρεις, εί-ναι μια χα - ρά δι - πλή κι έ - τσι κά - νει κά-θε μέ-
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

51
D
Em
C
G
7
F. Vx.
- ρα σου να μοιά - ζει με γιορ - τή ό - τι δί - νεις με α - γά-
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.
55
D
Em
C
G
F. Vx.
- πη, ε - πι - στρέ - φει σαν ευ - χή μια ευ - χή που κά-νεις πρά
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

8
59
D
Em
C
D
F. Vx.
- ξη για πιο ό - μορ - φη ζω - ή
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.
63
G
F. Vx.
Όλ' αυ-τά που 'χεις
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
3
Dr.
3

67
C
G
D
G
9
F. Vx.
χα - ρί - σει,
πί-σω να μην τα ζη - τάς
Το χα-μό-γε - λο
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

71
C
G
D
Em
F. Vx.
που δί - νεις,
στην καρ - διά σου το κρα - τάς
Κι αν κα-μιά φο - ρά
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

10
75
C(add9)
Em
D
G
F. Vx.
σε πιά - νει, λί-γη γκρί-νια και θυ - μός θα υ-πάρ-ξει έ -
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.
79
C
G
D
G
F. Vx.
- νας φί - λος για να μοι ρα - στεί κι αυ-τός Η χα - ρά του να προ-σφέ
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

84
D
Em
C
G
11
F. Vx.
- ρεις, εί-ναι μια χα - ρά δι - πλή κι έ-τσι κά - νει κά-θε μέ -
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.
88
D
Em
C
G
F. Vx.
- ρα σου να μοιά - ζει με γιορ - τή ό - τι δί - νεις με α - γά -
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

12
92
D
Em
C
G
F. Vx.
- πη, ε - πι - στρέ - φει σαν ευ - χή μια ευ - χή που κά-νεις πρά
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.
96
D
Em
C
D
F. Vx.
- ξη για πιο ό - μορ - φη ζω - ή Το χα-μό-γε - λο
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

100
C(add9)
D
13
F. Vx.
__που δί - νεις, μια α-γκα λιά έ - να__ φι - λί__ μ' έ - να δώ-ρο, έ-να_
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.
104
C(add9)
G
D
F. Vx.
__παι - χνί - δι λά-μπει η__ ζω-ή__ Η - χα - ρά του να προ-σφέ - ρεις, εί-ναι__
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

14
109
Em
C
G
D
F. Vx.
μια χα - ρά δι - πλή κι έ-τσι κά - νει κά-θε μέ - ρα σου να
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.
113
Em
C
G
D
Em
F. Vx.
μοιά-ζει με γιορ - τή ό - τι δί - νεις με α - γά - πη, ε - πι - στρέ-φει σαν ευ - χή
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

118
C
G
D
Em
15
F. Vx.
μια ευ - χή
που κά-νεις πρά - ξη για
πιο ό - μορ - φη ζω - ή
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.
122
C
D
F. Vx.
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

Φιλία

Μέριανου Αλεξάνδρα

Copyright © 2020

20
G
D
A
D
G
F. Vx.
Σαν περ-νά ει η ζω-ή α-φή-νει α - να-μνή - σεις
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
26
D
A
Bm
A
G
D
κι αν δεν εί - σαι μέ - σα ε-σύ λεί - πει η στιγ-μή Εί-ναι ω-ραί-α
32
A
Bm
G
D
A
Bm
να 'χεις φί-λους Να μοι-ρά-ζε - σαι πολ-λά Και το γέ-λιο και το κλά-μα και την πιο ζε -

38
G
D
A
Bm
G
D
3
F. Vx.
στή α - γκα-λιά
Κι αν τα χρό - νια
όπως περ - νά νε
δε βλε-πό - μα - στε
συ - χνά
Η ψυ-χή μου τα -
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
44
A
Bm
G
D
G
F. Vx.
- ξι - δεύ-ει
με ε-σέ να
συ-ντρο - φιά
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
50
Bm
A
D
G
Bm
A
F. Vx.
Pno.
Kbd.
A. Gtr.

4
56
G
A
D
D
A
F. Vx.
Ό-λα αυ-τά που ζή - σα-με
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
62
D
G
D
A
μέ-νουν στην καρ-διά μου
Τα παι-χνί - δια οι φω-νές και
66
Bm
A
G
D
A
ό - λοι οι τσα - κω-μοί
Τί-πο-τα δεν θα - άλ - λα- ζα

71
D
G
D
A
Bm
A
5
F. Vx.
αν τα ξα - να-ζού - σα
για - τί αυ-τά με μά - θα-νε
φι - λί - α τι θα πει
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
76
G
D
A
Bm
F. Vx.
Εί-ναι ω- ραί-α
να'χεις φί-λους
Να μοι-ρά - ζε -
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
81
G
D
A
Bm
G
F. Vx.
σαι πολ - λά
Και το γέ-λιο και το κλά-μα
και την πιο ζε - στή α - γκα-λιά
Pno.
Kbd.
A. Gtr.

86
D
A
Bm
G
F. Vx.
Κι αν τα χρό - νια όπως περ - νά νε δε βλε - πό - μα - στε συ - χνά
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
90
D
A
Bm
F. Vx.
Η ψυ - χή μου τα - - ξι - δεύ - ει με ε - σέ - να
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
93
G
rit.
D
F. Vx.
συ - ντρο - φιά
Pno.
Kbd.
rit.
A. Gtr.

Ρολόγια

Copyright © 2020

2
12
C
D
Em
D
C
D
Em
D
C
D
A. Solo
Kbd.
E. Bass
Dr.
17
Em
D
C
D
N.C.
Χρό-νος, ώ-ρες και λε-πτά πα-ντού
20
η ζω-ή κυ-λά-ει σαν γλυ-κό του κου-τα-λιού
Παί-ξε, ζή-σε κά-θε της στιγ-μή,

22
Em
D
C
D
3
A. Solo
η ζω-ή είν' ω-ραία, Είν' γλυ-κιά μα και πι-κρή
Kbd.
E. Bass
Dr.
25
Em
D
C
D
Em
D
A. Solo
Kbd.
E. Bass
Dr.
28
C
D
Em
D
C
D
Em
A. Solo
Kbd.
E. Bass
Dr.

Νεράιδες

Αλεξάνδρα Μέριανου

Copyright © 2020

19
F
G
C
F
G
F
A. Solo
πί - σου-με στορ - γή
Πά-με σ'ό - σους μας πι - στεύ - ουν
Και γλυ - κά μας πε - ρι -
Pno.
Kbd.
25
C
C
G
F
G
C
A. Solo
μέ - νουν
Στα ό - νει - ρα τα παι - δι - κά
Που 'χουν μα - γι - κά φτε - ρά
Pno.
Kbd.
30
F
G
Am
A. Solo
Έ - χουν παι - δι - κή ψυ - χή
Και με - γά - λοι και μι -
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
Cym.

34
G
F
G
F
G
C
A. Solo
κροί Κι αν τα χρό - νια μας περ - νούν Οι ψυ-χές μας δε γερ-νούν
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
Cym.

39
F
G
Am
A. Solo
Έ-χουν παι - δι-κή ψυ - χή Και με - γά - λοι και μι -
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
Cym.

43
G
F
G
F
G
A. Solo
κροί
Κι αν τα χρό - νια μας περ - νούν
Οι ψυ - χές μας δε γερ -
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
Cym.
47
C
A. Solo
νούν
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
51
C
rit.
A. Solo
Pno.
A. Gtr.

Τα παιδικά όνειρα

Αλεξάνδρα Μέριανου

Copyright © 2020

10
C
G
Em
A
F. Vx.
- πνο θα τα κρα-τάω ζε-στά για να__ τα συ-νε - χί-σεις
Μο-νά-χα αυ-τή - ναι-η-δου-λειά μου__ να τα κρα
Pno.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

15
G
Em
A
D
3
F. Vx.
τά-ω το πρω-ί στην α-γκα - λιά μου
μα μια δου-λειά__ έ-χεις κι εσύ
σαν έ-να ό - νει-ρο__ να ζή-σεις τη ζω
Pno.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

20
G
C
G
C
F. Vx.
ή
Μη φο-βη-θείς να τα πι - στέ - ψεις
μό - νο α-λή-θειες θα_ σου
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.
25
G
Em
D
C
G
πουν
τα ό-νει-ρά_ σου παίρ-νουνχρώ - μα_
ό-ταν τα μά-τια σου γε-λούν
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

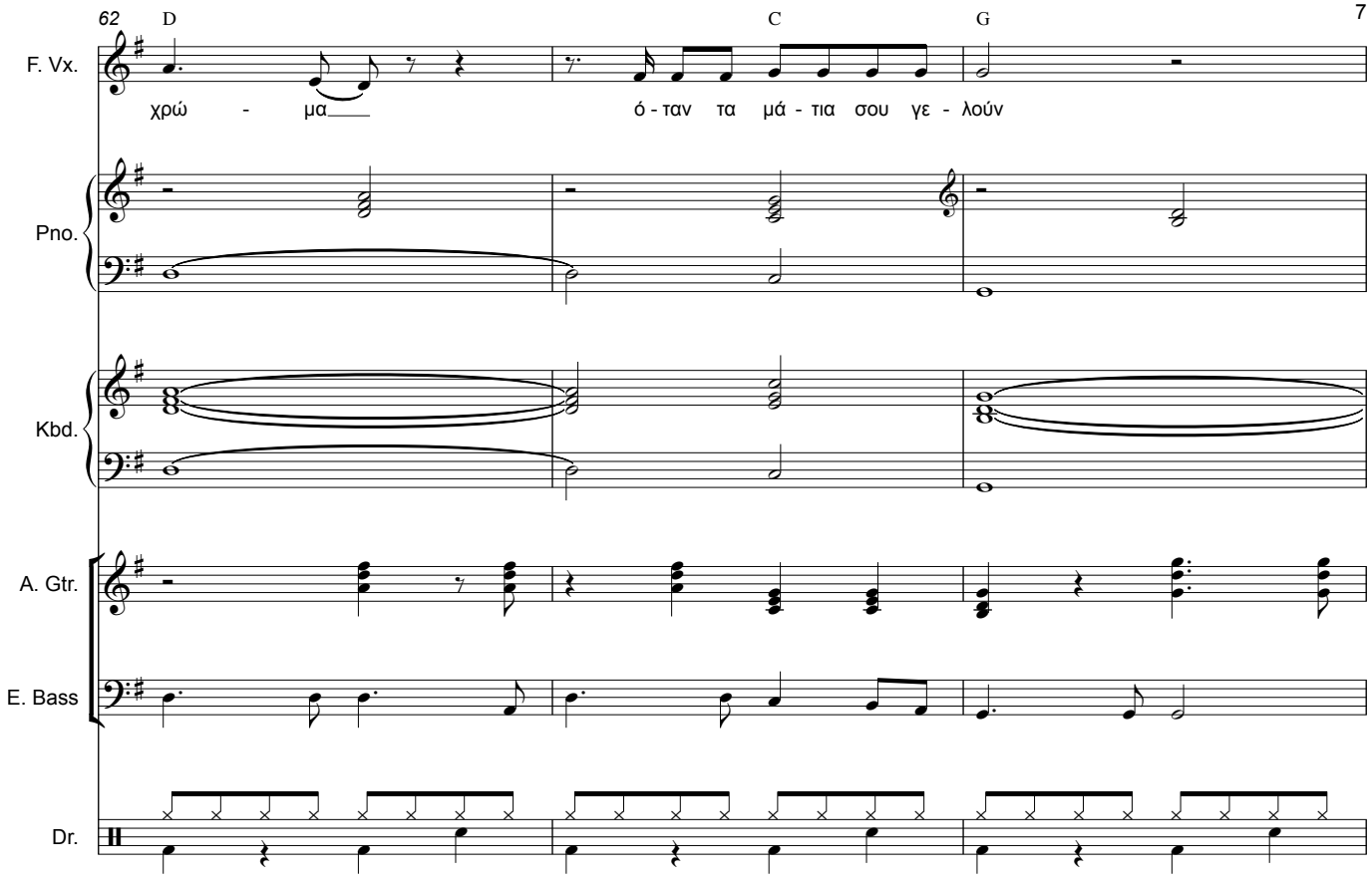

30
C
G
C
G
Em
F. Vx.
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

36
D
C
G
F. Vx.
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

40
G
C
G
F. Vx.
Κι ό-ταν τα χρό - νια θα πε - ρά - σουν τα ό - νει-ρά σου κρύ-βω κάτω απ' το σε - ντό - νι
Pno.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.
44
G
C
G
Em
F. Vx.
πά-ντα παι-δί θα' σαι για μέ-να που μέ-σα στο ό-νει-ρο πο-τέ δε με-γα - λώ-νει Μέ-σα στα ό-νει-ρα θα
Pno.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.
49
A
G
Em
A
F. Vx.
βρεις τις με-γα - λύ-τε-ρες α - λή-θειες της ζω - ής και το πρω-ί σαν ση-κω-θείς μά-θε τα
Pno.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

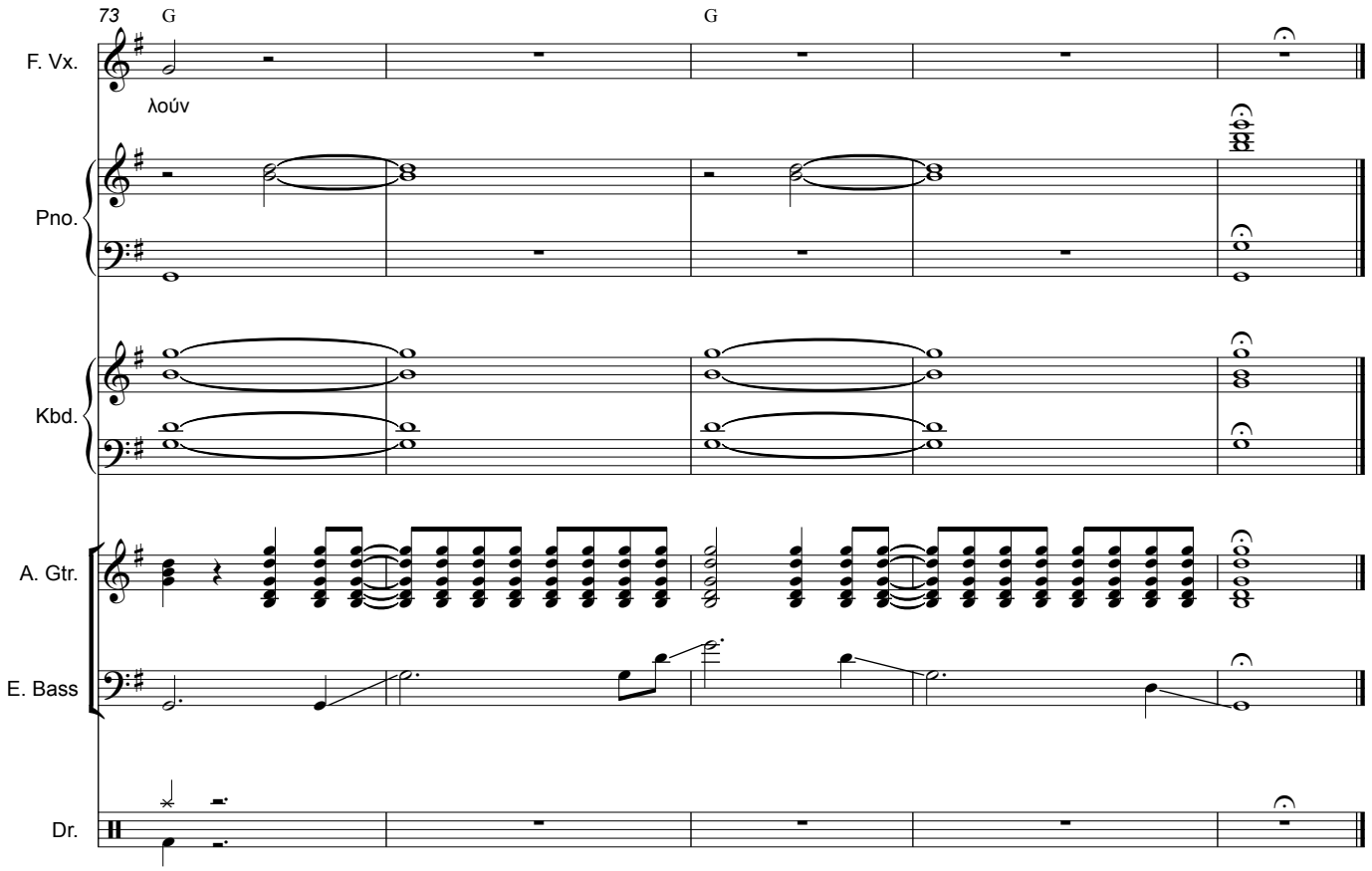

54
D
G
C
G
F. Vx.
ό-νει-ρά σου να α-κο-λου-θείς
Μη φο-βη-θείς να τα πι-στέ - ψεις
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

59
C
G
Em
F. Vx.
μό - νο α - λή-θειες θα σου πουν
τα ό - νει-ρά σου παίρ-νουν
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

62
D
C
G
F. Vx.
χρώ - μα
ό - ταν τα μά - τια σου γε - λούν
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

65
C
G
C
3
3
F. Vx.
Μη φο - βη-θείς να τα πι - στέ - ψεις
μό - νο α - λή-θειες θα_ σου
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

69
G
Em
D
C
F. Vx.
πουν
τα ό - νει-ρά_ σου παίρ-νουν χρώ - μα_
ό-ταν τα μά-τια σου γε -
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

73
G
G
F. Vx.
λούν
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

Το τραγούδι της ζωής

Αλεξάνδρα Μέριανου

Copyright © 2020

11
Dm
F
C
G
Dm
F. Vx.
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr. 1
E. Gtr. 2
E. Bass
Dr.

16
F
C
G
Dm
F
F. Vx.
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr. 1
E. Gtr. 2
E. Bass
Dr.

21
C
G
Dm
F
Am
F. Vx.
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr. 1
E. Gtr. 2
E. Bass
Dr.
Ό-ταν δε μπο - ρείς
26
G
F
G
Am
G
άλ-λο μό-νος να ‘σαι
Ό-ταν οι στιγ - μές φεύ-γουν και περ-νούν

31
F
G
Am
G
F
G
F. Vx.
Τό-τε η καρ-διά λέ-ει μη φο - βά - σαι
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr. 1
E. Gtr. 2
E. Bass
Dr.
37
Am
G
F
G
C
F. Vx.
Ό-σα έ-ζη - σες θα σ'α-κο-λου-θούν, να σου πουν Η ζω - ή προ-χω-ρά
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr. 1
E. Gtr. 2
E. Bass
Dr.

42
G
Dm
F
C
G
F. Vx.
Κά-θε μέ - ρα σε πη - γαί - νει πιο μπρο-στά Φτά-νει να γε-λάς
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr. 1
E. Gtr. 2
E. Bass
Dr.

47
Dm
F
C
G
Dm
F. Vx.
Να μπο - ρείς να λες Αύ-ριο θα ΄ναι πιο ω - ραί-
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr. 1
E. Gtr. 2
E. Bass
Dr.

52
F
C
G
Dm
F
F. Vx.
- α__ α-πό χθες__ Μόν'-αν__ το θες__
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr. 1
E. Gtr. 2
E. Bass
Dr.

57
Am
G
F
G
Am
F. Vx.
Στην καρ διά σου ζουν__ τό-σες α-να - μνή - σεις__ Συ-ναι-σθή-μα - τα_
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr. 1
E. Gtr. 2
E. Bass
Dr.

62
G
F
G
Am
G
F. Vx.
τό-σο μα-γι - κά
Θέ-λει δύ-να - μη για να συ-νε - χί -
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr. 1
E. Gtr. 2
E. Bass
Dr.

67
F
G
Am
G
F
F. Vx.
- σεις
Ό - τι νιώ-θεις φώ - να-ξε το δυ-να - τά Δυ-να-τά
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr. 1
E. Gtr. 2
E. Bass
Dr.

72
G
N.C.
F. Vx.
Α-γά - πη, Σο-φί-α, Ευ - τυ-χί-α, Πε - ρι-έρ - γει-α, Ε-λευ
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr. 1
E. Gtr. 2
E. Bass
Dr.

77
C
F. Vx.
θε-ρί-α, Ό - λα ό-σα έ-ζη-σες παι-δί θα σε συ-ντρο φεύ-ουν μια ζω-ή Η ζω - ή προ-χω-ρά
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr. 1
E. Gtr. 2
E. Bass
Dr.

82
G
Dm
F
C
F. Vx.
Κά-θε μέ - ρα σε πη - γαί - νει πιο μπρο - στά Φτά-νει να
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr. 1
E. Gtr. 2
E. Bass
Dr.

86
G
Dm
F
C
F. Vx.
γε-λάς Να μπο - ρείς να λες
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr. 1
E. Gtr. 2
E. Bass
Dr.

90
G
Dm
F
C
F. Vx.
Αύ-ριο θα ΄ναι πιο ω - ραί - α α - πό χθες Μόν'-αν
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr. 1
E. Gtr. 2
E. Bass
Dr.

94
G
Dm
F
C
F. Vx.
το θες Η ζω - ή προ-χω-ρά
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr. 1
E. Gtr. 2
E. Bass
Dr.

98
G
Dm
F
C
F. Vx.
Κά-θε μέ - ρα σε πη - γαί - νει πιο μπρο - στά Φτά-νει να
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr. 1
E. Gtr. 2
E. Bass
Dr.

102
G
Dm
F
C
F. Vx.
γε-λάς Να μπο - ρείς να λες
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr. 1
E. Gtr. 2
E. Bass
Dr.

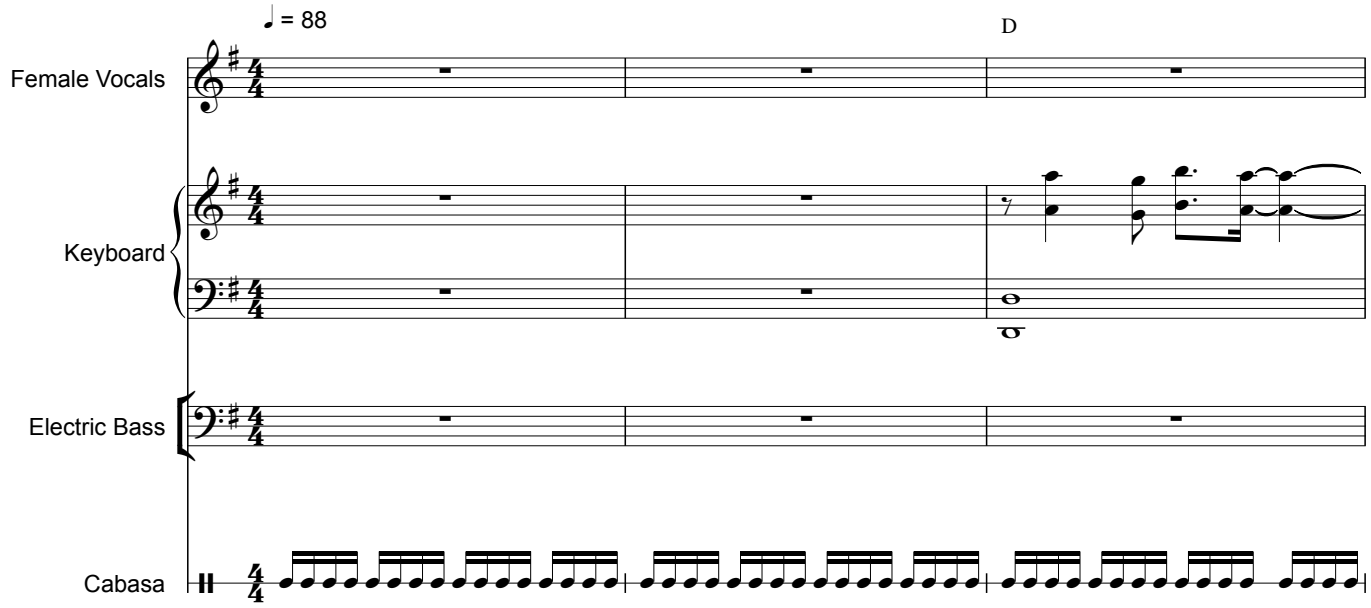

106
G
Dm
F
C
F. Vx.
Αύ-ριο θα ΄ναι πιο ω - ραί - α α - πό χθες Μόν'-αν
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr. 1
E. Gtr. 2
E. Bass
Dr.
110
G
Dm
F
C
το θες
8va

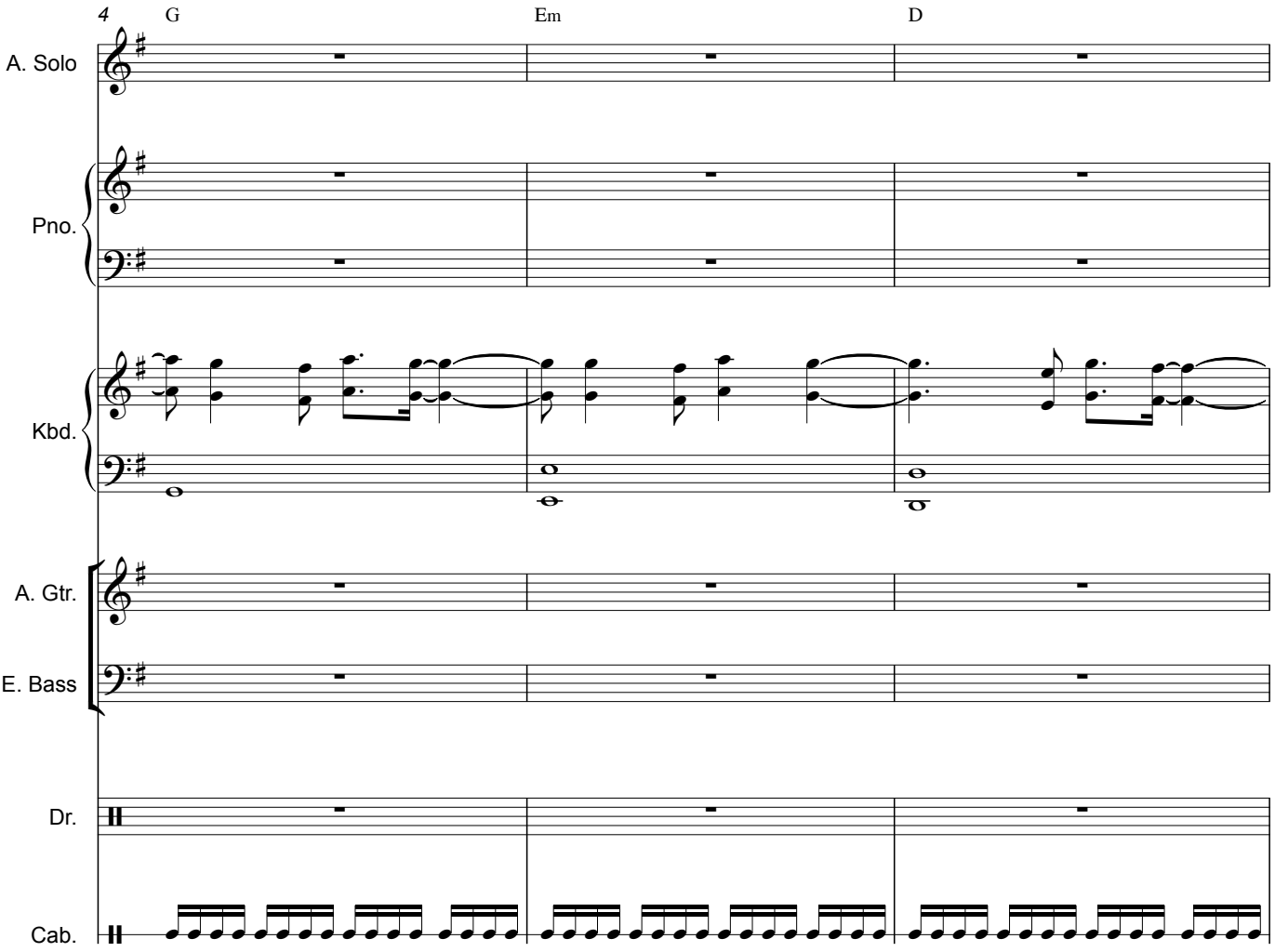

114
G
Dm
F
C
F. Vx.
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr. 1
E. Gtr. 2
E. Bass
Dr.
118
G
Dm
F
C
F. Vx.
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr. 1
E. Gtr. 2
E. Bass
Dr.

122
G
Dm
F
C
F. Vx.
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr. 1
E. Gtr. 2
E. Bass
Dr.
rall.
repeat to fade
optional ending
126
G
Dm
F
F
C
F. Vx.
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr. 1
E. Gtr. 2
E. Bass
rall.
Dr.

Μικροί πρίγκιπες

Αλεξάνδρα Μέριανου

Copyright © 2020

2
7
D
G
Em
A. Solo
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Cab.

10
D
D
G
A. Solo
Πρί - γκι-πες
μι-κροί κι ω-ραί - οι
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Cab.

13
Em
D
D
3
A. Solo
Δυ - να - τοί
και θαρ - ρα - λέ - οι
Πρί - γκι - πες
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Cab.

16
G
Em
D
A. Solo
με γο - η - τεί - α
Τα - λα - ντού - χοι
με αν - δρεί - α
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Cab.

4
19
Em
G
Am
C
D
N.C.
A. Solo
Α - γα-πά-με τη ζω - ή
Δι-α-σκε-δά-ζου-με πο - λύ
Χρω-μα -
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.
23
G
Am
D
A. Solo
τί - ζου-με με ή - χους της καρ - διάς ό-λους τους χτύ-πους Μ'έ - να μα - γι-κό βιο - λί
θα χο -
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

26
G
G
Am
5
A. Solo
ρέ - ψου-με μα - ζί Στο βα - σί - λει-ο που ζού - με Λί-γο πριν να κοι-μη - θού - με σας κοι -
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.
29
D
G
D
A. Solo
τά - ζου-με στα μά - τια κι η α - γά - πη είν΄ε - κεί φυ-λα -
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

6
32
G
D
A. Solo
χτό ως το πρω-ί__
Με__ δο - ξά - ρι__
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.
Cab.
35
G
Em
D
A. Solo
έ - να λου-λού - δι__
Θ'α κου-στεί_____
έ - να τρα-γού - δι__
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Cab.

38
D
G
Em
7
A. Solo
που θα φέ - ρει μυ - ρω - διά απ' - τα βά - θη
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Cab.
41
D
Em
G
Am
A. Solo
μιας καρ- διάς Α - γα-πά-με τη ζω - ή Δι-α-σκε-δά-ζου-με πο-
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.
Cab.

8
45
C
D
N.C.
G
Am
A. Solo
λύ
Χρω - μα - τί - ζου - με με ή - χους της καρ - διάς ό - λους τους χτύ - πους Μ'έ - να
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

48
D
G
G
A. Solo
μα - γι - κό βιο - λί
θα χο - ρέ - ψου - με μα - ζί
Στο βα - σί - λει - ο που ζού - με Λί - γο
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

51
Am
D
G
9
A. Solo
πριν να κοι-μη - θού - με σας κοι - τά - ζου-με στα μά - τια κι η α - γά - πη είν΄ ε - κεί
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.
54
D
G
rit.
A. Solo
φυ - λα - χτό ως το πρω-ί
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
rit.
Dr.

Συγνώμη ζητάω

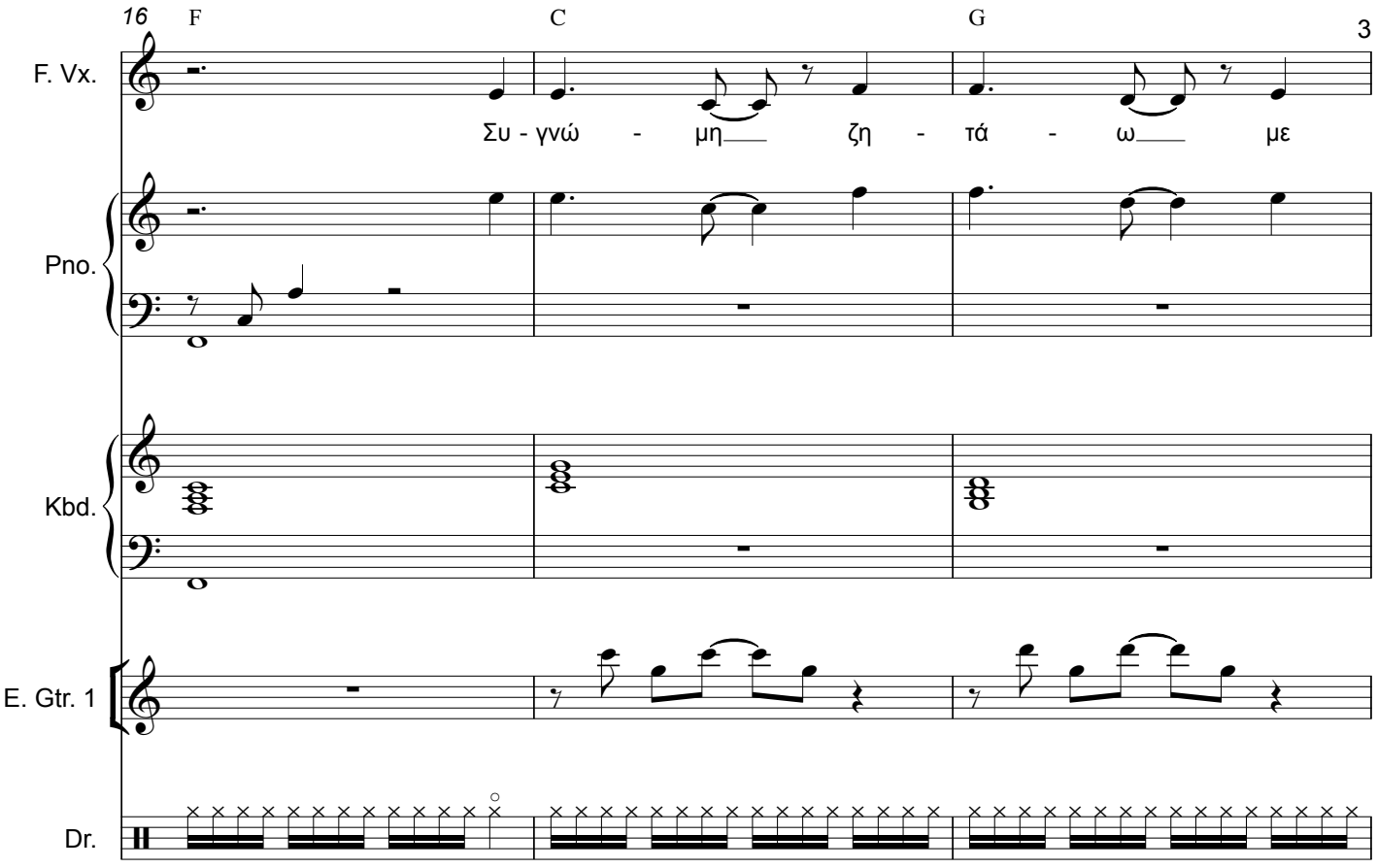
Αλεξάνδρα Μέριανου

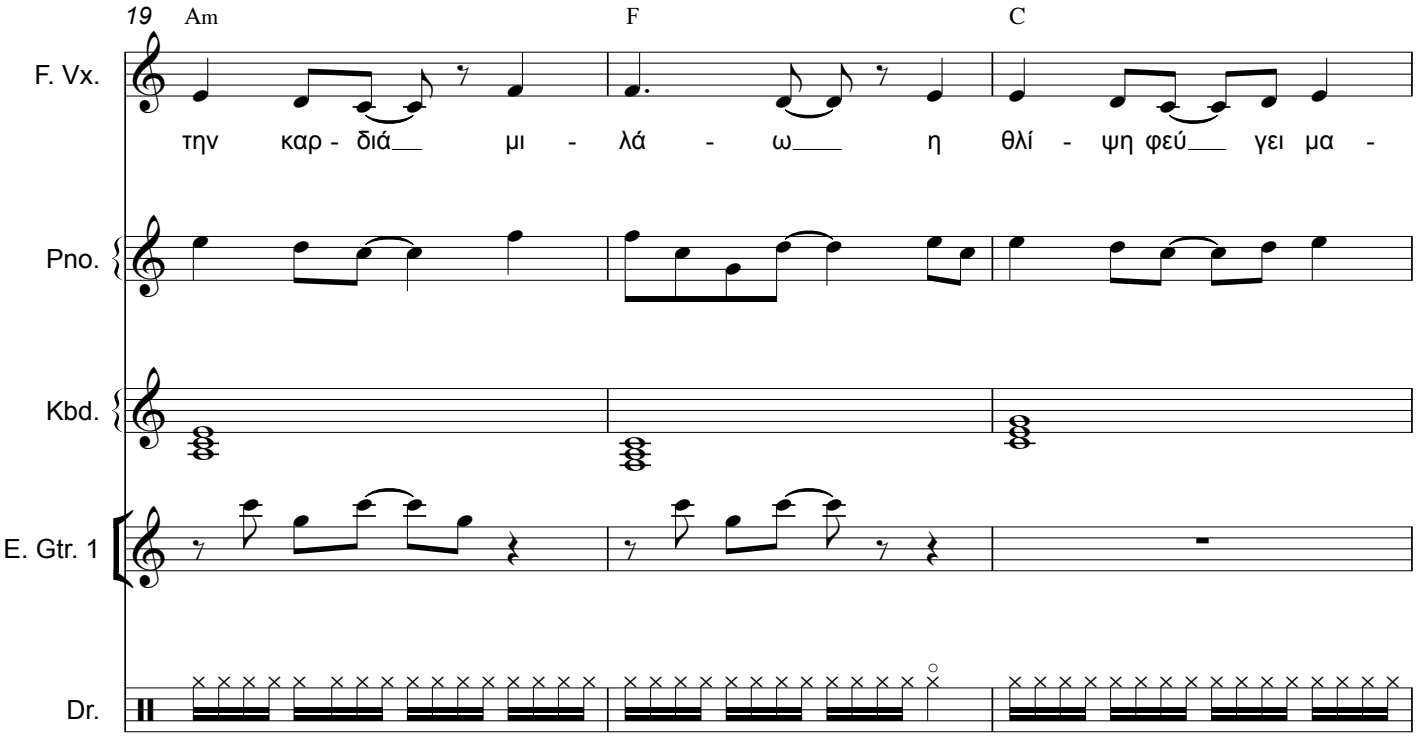

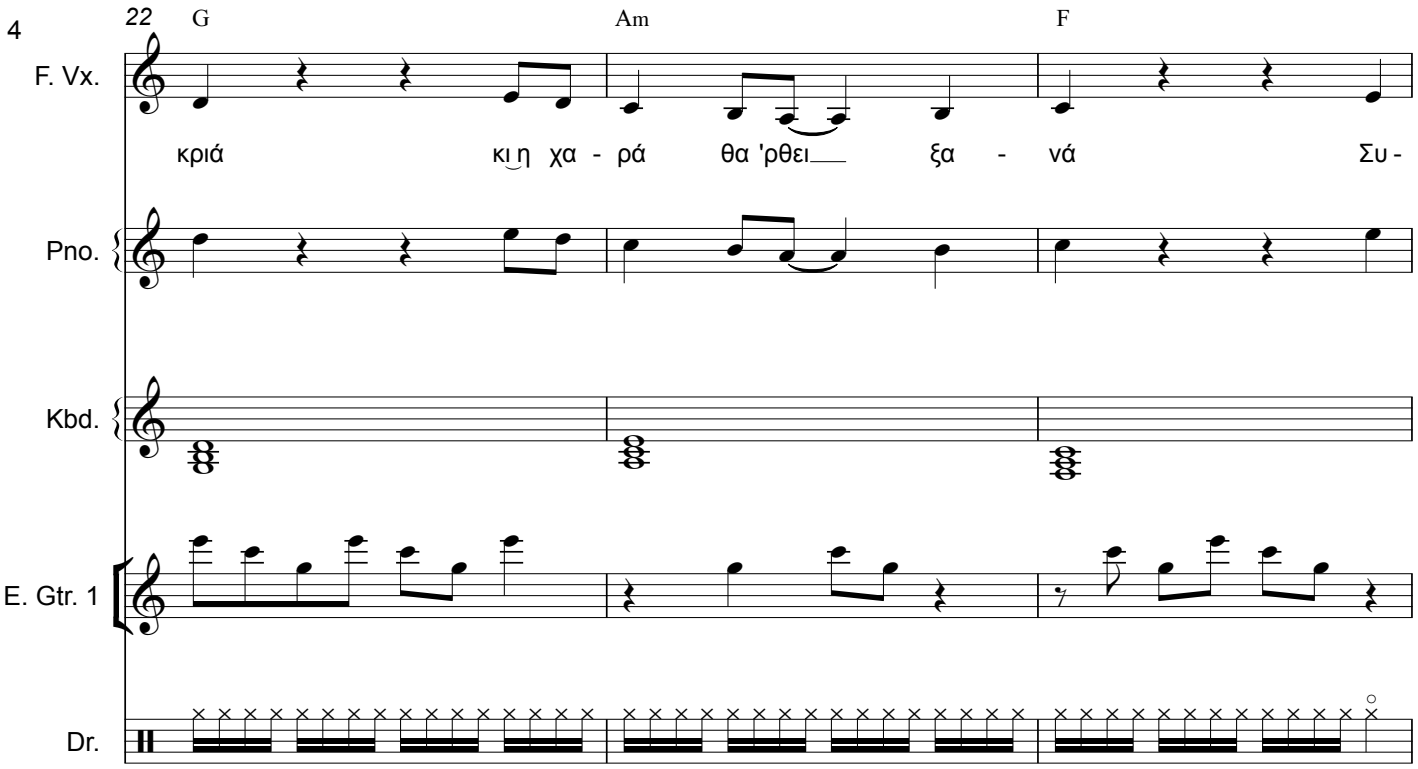

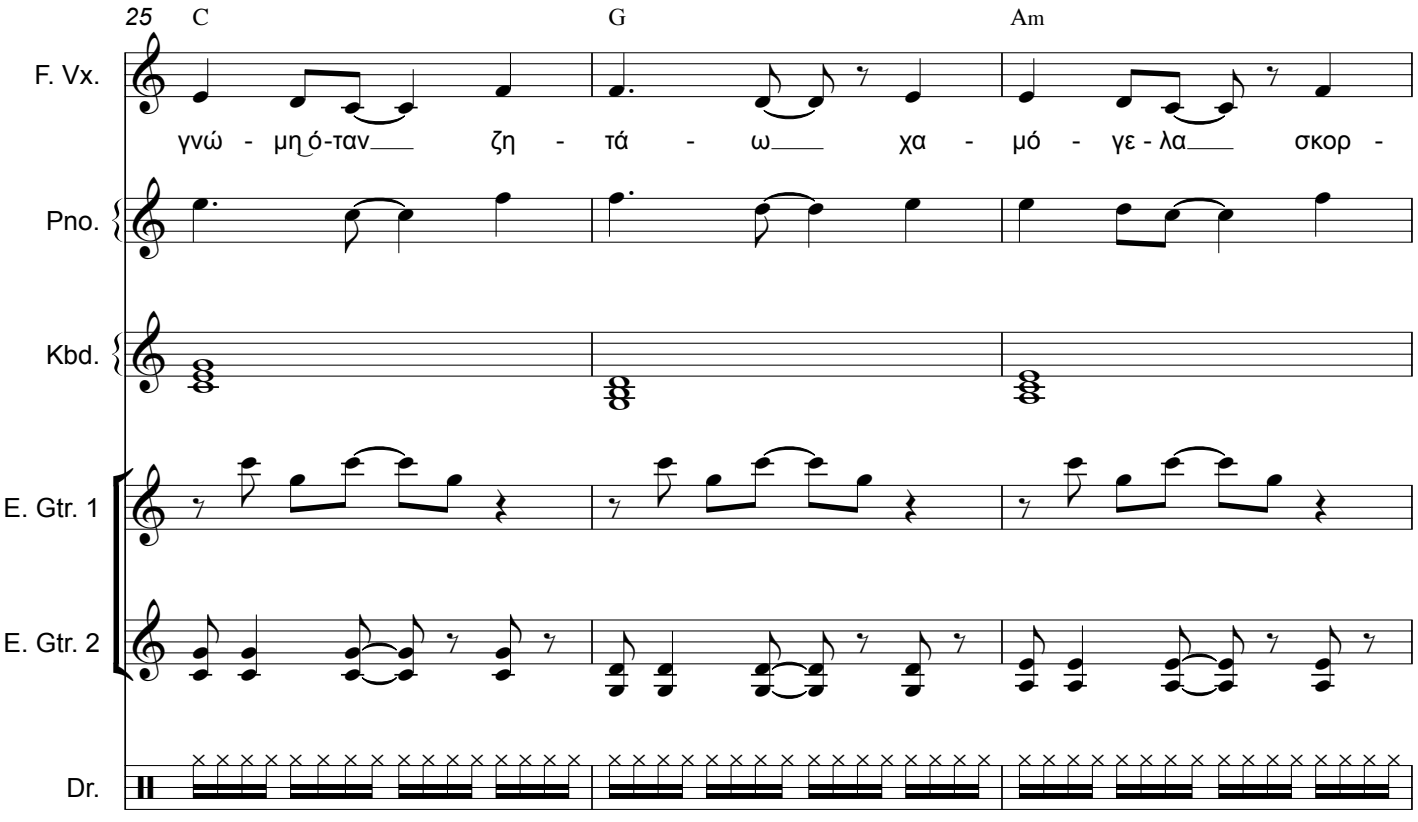
Copyright © 2020

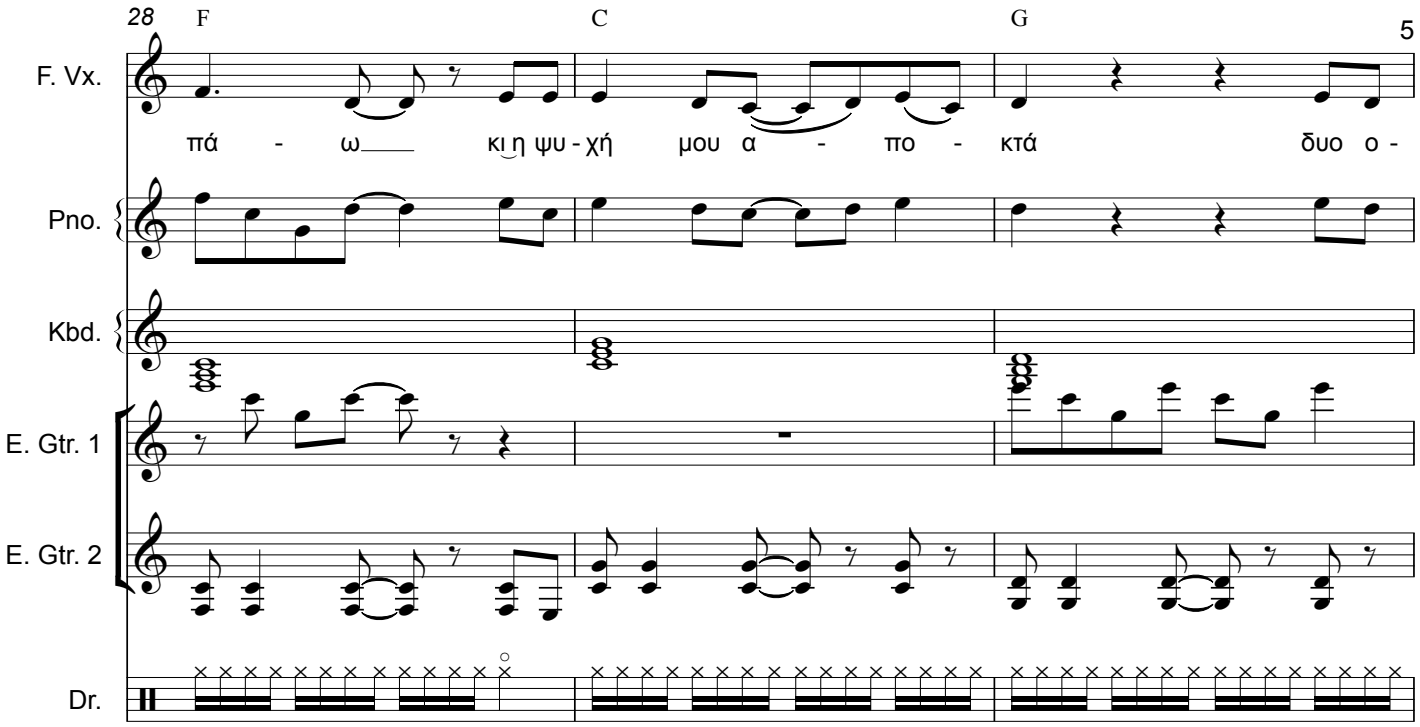

10
G
Am
F
F. Vx.
Pno.
Kbd.
E. Gtr. 1
Dr.
13
C
G
Am
F. Vx.
Pno.
Kbd.
E. Gtr. 1
Dr.

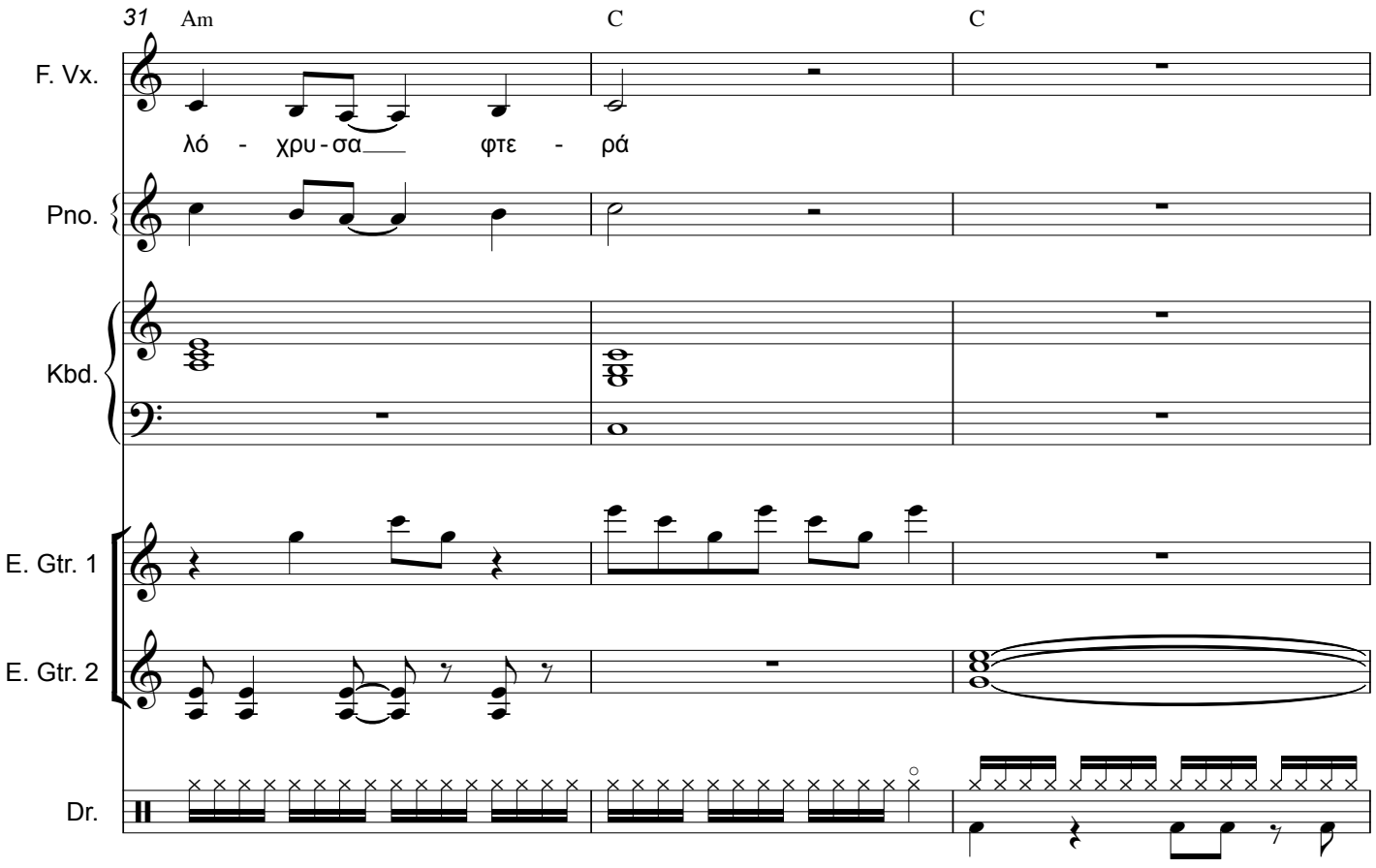

16
F
C
G
3
F. Vx.
Συ - γνώ - μη ζη - τά - ω με
Pno.
Kbd.
E. Gtr. 1
Dr.

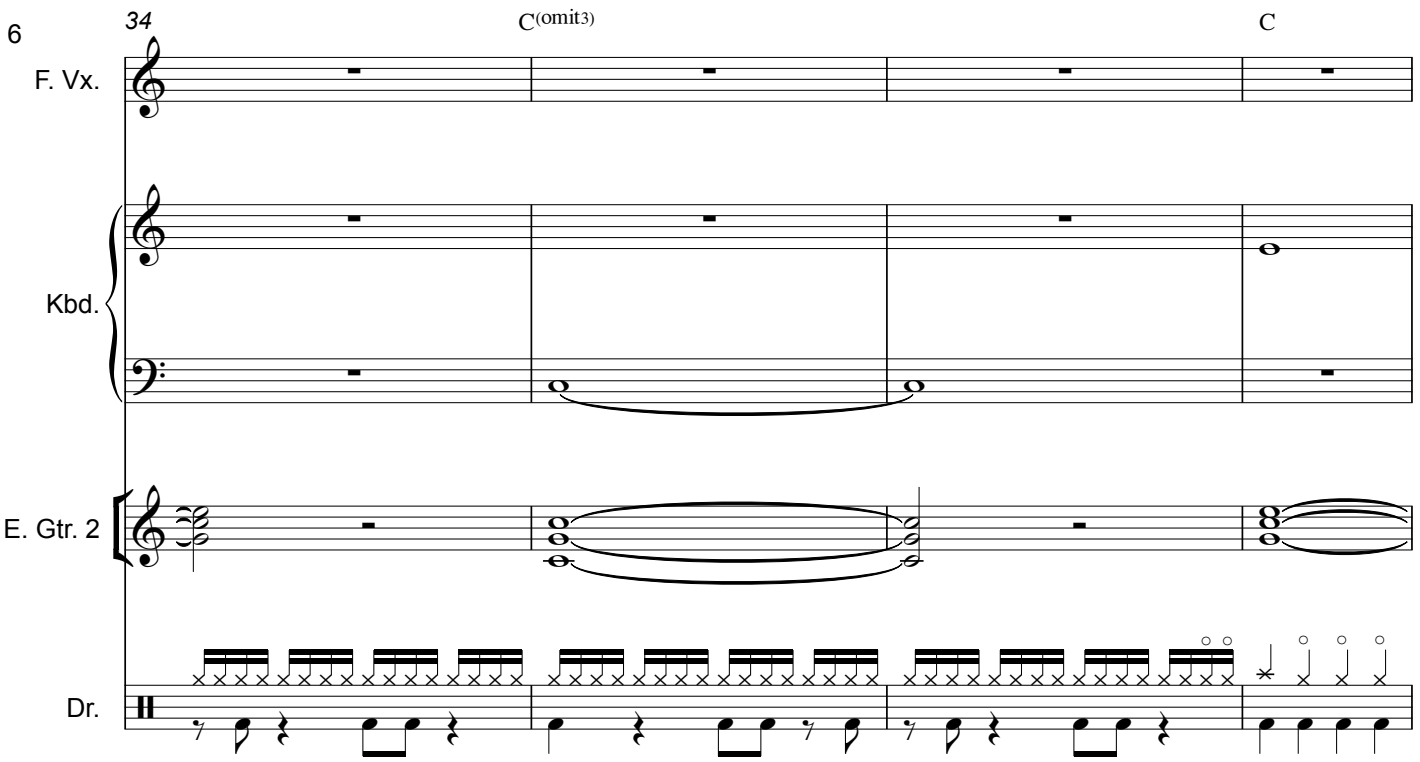

19
Am
F
C
F. Vx.
την καρ - διά μι - λά - ω η θλί - ψη φεύ γει μα -
Pno.
Kbd.
E. Gtr. 1
Dr.

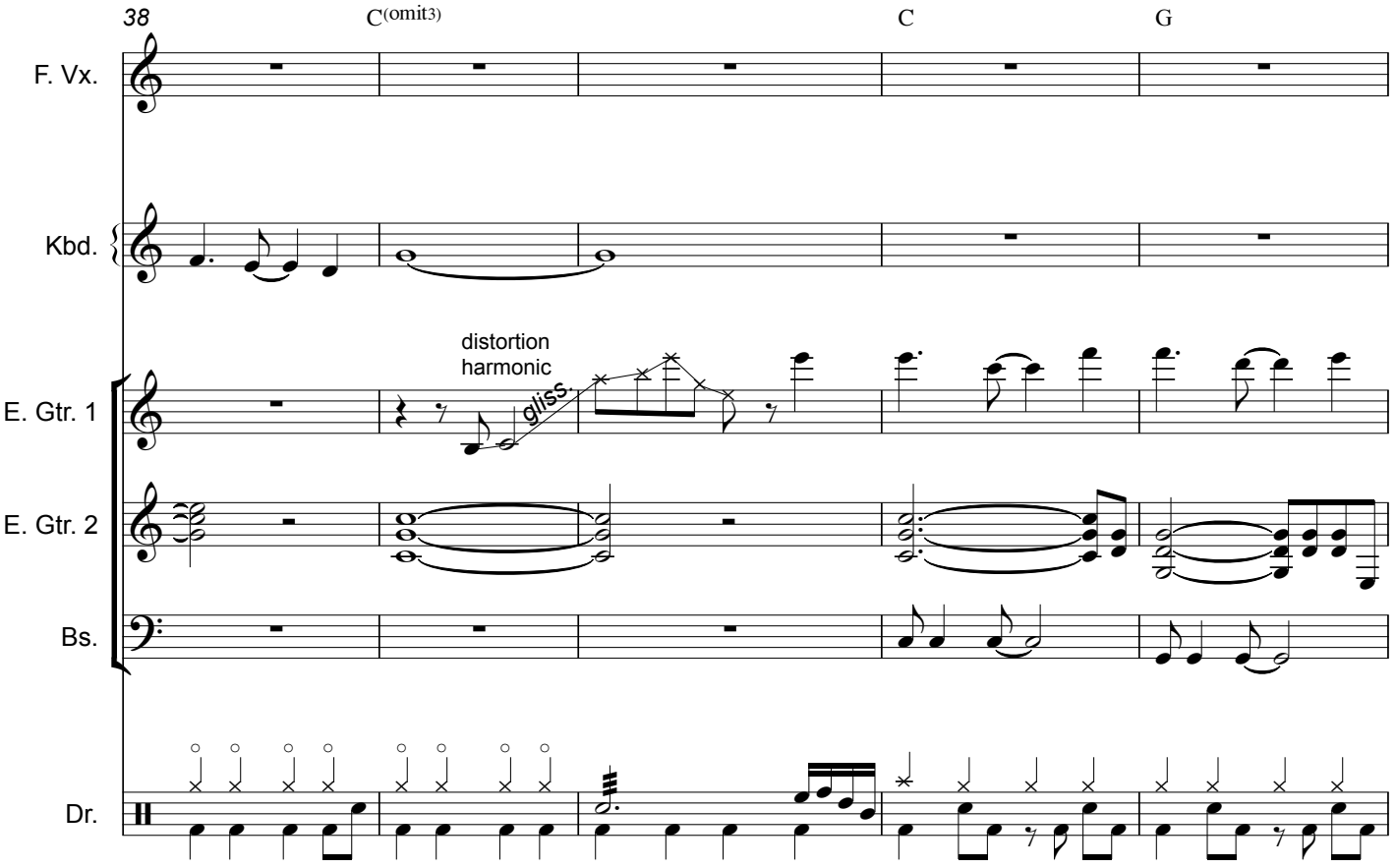

22
G
Am
F
F. Vx.
κριά κι η χα - ρά θα 'ρθει ξα - νά Συ -
Pno.
Kbd.
E. Gtr. 1
Dr.

25
C
G
Am
F. Vx.
γνώ - μη ό-ταν ζη - τά - ω χα - μό - γε - λα σκορ -
Pno.
Kbd.
E. Gtr. 1
E. Gtr. 2
Dr.

28
F
C
G
5
F. Vx.
πά - ω κι η ψυ - χή μου α - πο - κτά δυο ο -
Pno.
Kbd.
E. Gtr. 1
E. Gtr. 2
Dr.

31
Am
C
C
F. Vx.
λό - χρυ - σα φτε - ρά
Pno.
Kbd.
E. Gtr. 1
E. Gtr. 2
Dr.

6
34
C(omit3)
C
F. Vx.
Kbd.
E. Gtr. 2
Dr.

38
C(omit3)
C
G
F. Vx.
Kbd.
distortion
harmonic
gliss.
E. Gtr. 1
E. Gtr. 2
Bs.
Dr.

43
Am
F
C
G
7
F. Vx.
E. Gtr. 1
E. Gtr. 2
Bs.
Dr.

47
Am
F
C
G
Am
F. Vx.
E. Gtr. 1
E. Gtr. 2
Bs.
Dr.

8
52
F
C
G
Am
F. Vx.
E. Gtr. 1
E. Gtr. 2
Bs.
Dr.
56
F
C
F. Vx.
Pno.
8va
clean
sound
E. Gtr. 1
E. Gtr. 2
Bs.
Dr.
60
F. Vx.
(8)
Pno.
E. Gtr. 1

Στιγμές

Αλεξάνδρα Μέριανου

Copyright © 2020

8
D
G
D
C
D
G
D
F. Vx.
Πό-σες φο-ρές_ έ - χεις χα-μο-γε-λά - σει Πό-σες φο-ρές_ το
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

12
C
D
Am
C
D
F. Vx.
χέ - ρι μου έ-χεις πιά - σει και άλ-λες τό - σες μου' χεις πει θα το πε-ρά-σου-με_ μα -
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

15
Em7
D
G
D
C
D
F. Vx.
ζί
Και σαν περ-νούν τα χρό-νια να θυ - μά - σαι
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

19
G
D
C
D
Am
F. Vx.
τι ό - νει - ρα θα δεις ό - ταν κοι - μά - σαι οι μέ-ρες φεύ - γουν και περ -
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

22
C
D
Em7
D
F. Vx.
νούν μα οι στιγ-μές μέ-σα_σου ζουν Τα
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

25
C
D
G
G/F♯
Em7
C
D
G
G/F♯
F. Vx.
πρώ - τα μου βή-μα-τα σαν μ'έ-βλε - πες να κά - νω και μέ - σα στη νύ - χτα το χέ-ρι σου να
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

29
Em
C
D
G
D/F♯
Em7
F. Vx.
πιά-νω μην ψά-χνεις στο αύ-ριο και στο χθες ο
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

33
C
D
G
F. Vx.
χρό-νος κρύ-βε - ται μες στις στιγ-μές
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

36
G
D
C
D
G
D
C
D
F. Vx.
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

40
Am
C
D
Em7
D
F. Vx.
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

44
G
D
C
D
G
D
C
D
F. Vx.
'Ο - ταν κοι - τάς πα - λιές φω-το-γρα - φί - ες Ό - ταν μου λες ω - ραί ες ι - στο - ρί - ες
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

48
Am
C
D
Em7
F. Vx.
Ψά - ξε και βρες_ τι έ - χει συμ - βεί Στη μνή-μη σου έ - χουν χα - ρα - χτεί
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

51
D
G
D
C
D
G
D
F. Vx.
Εί-ναι οι στιγ-μές που έ-νιω-σες ω - ραί - α Εί-ναι οι στιγ-μές που
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

55
C
D
Am
C
D
F. Vx.
ή - σουν με πα - ρέ - α Στιγ - μές που ή - ταν δυ-να - τές Στιγ-μές που ή-ταν μα - γι -
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

58
Em7
D
C
D
F. Vx.
κές
Τα πρώ - τα μου βή-μα-τα σαν
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

61
G
G/F♯
Em7
C
D
G
G/F♯
Em
F. Vx.
μ'έ-βλε - πες να κά-νω και μέ - σα στη νύ - χτα το χέ-ρι σου να πιά-νω μην
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

65
C
D
G
D/F♯
Em7
C
D
F. Vx.
ψά-χνεις στο αύ-ριο και στο χθες
ο χρό-νος κρύ-βε - ται μες στις στιγ
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

69
G
C
D
G
D/F♯
F. Vx.
μές
μην ψά-χνεις στο αύ-ριο και στο χθες
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

poco rit.
73
Em7
C
D
F. Vx.
ο χρό - νος κρύ - βε - ται μες στις στιγ -
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

A tempo
75
G
D5
G
F. Vx.
μές
Pno.
Kbd.
A. Gtr.
E. Bass
A tempo
Dr.

Το νόημα της ζωής

Αλεξάνδρα Μέριανου

Copyright © 2020

9
G
C
D
G
D
C
A. Solo
Ό,-τι ζη - τάς απ' τη ζω-ή_
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

13
G
D
C
G
D
C
A. Solo
__ σου
να μη φο-βά - σαι να το πεις
αν δε ρω-τάς είν' ό-λα ό-
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

17
G
Am
C
G
D
C
A. Solo
- χι το ναι θα έρ - θει μό - νο αν προ - σπα - θείς
Ο χρό - νος φεύ - γει και περ - νά
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

21
G
D
C
G
D
C
A. Solo
ει
Ψά - ξε δεν ξέ - ρεις τι θα δεις
μες στις μι - κρές χα - ρές της
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

25
G
Am
C
D
G
C
A. Solo
μέ-ρας
ί-σως να βρεις το νό-η - μα της ζω - ής
Η ευ-τυ-χί - α σου υ -
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

29
D
G
C
D
A. Solo
πάρ - χει
Μέ-σα στο γέ - λιο, στη χα - ρά
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

32
Em
A7
C
D
G
A. Solo
Κάν' τη στιγ - μή σου να με - τρά-ει
μην πε-ρι - μέ-νεις πά - ντα το με - τά
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

36
G
C
D
G
C
D
A. Solo
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

40
Em
A7
C
D
G
A. Solo
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

44
C
D
G
D
C
G
A. Solo
Και έ-τσι άλ-λα-ξε ο κό - σμος
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

48
D
C
G
D
C
G
A. Solo
Α-πό παι-δά - κια σαν κι ε - μάς
που κά-θε μέ-ρα σου θυ - μί-ζουν
πό-σο πο-
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

52
Am
C
G
D
C
G
A. Solo
λύ μπο-ρείς να α-γα-πάς
Και αν τα χρό-νια μας περ-νά - νε
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

56
D
C
G
D
C
G
A. Solo
για σέ-να θα' μαι ε - γώ παι-δί
θα θες τα πά-ντα να μου μά-θεις μα μην ξε -
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.
60
Am
C
D
G
C
D
A. Solo
χνάς να ζού - με τη στιγ - μή
Η ευ-τυ - χί - α σου υ - πάρ-χει
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

64
G
C
D
Em
A7
A. Solo
Μέ-σα στο γέ - λιο, στη χα - ρά
Κάν' τη στιγ - μή σου να με - τρά-ει
μην πε-ρι -
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

68
C
D
G
G
C
D
A. Solo
μέ-νεις πά - ντα το με - τά
Η ευ-τυ - χί - α σου υ - πάρ-χει
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

72
G
C
D
Em
A7
A. Solo
Μέ-σα στο γέ - λιο, στη χα - ρά
Κάν' τη στιγ - μή σου να με - τρά-ει
μην πε-ρι -
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

76
C
D
G
A. Solo
μέ - νεις
πά - ντα το με - τά
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

78
G
C
D
G
C
A. Solo
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

81
D
Em
A
A. Solo
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

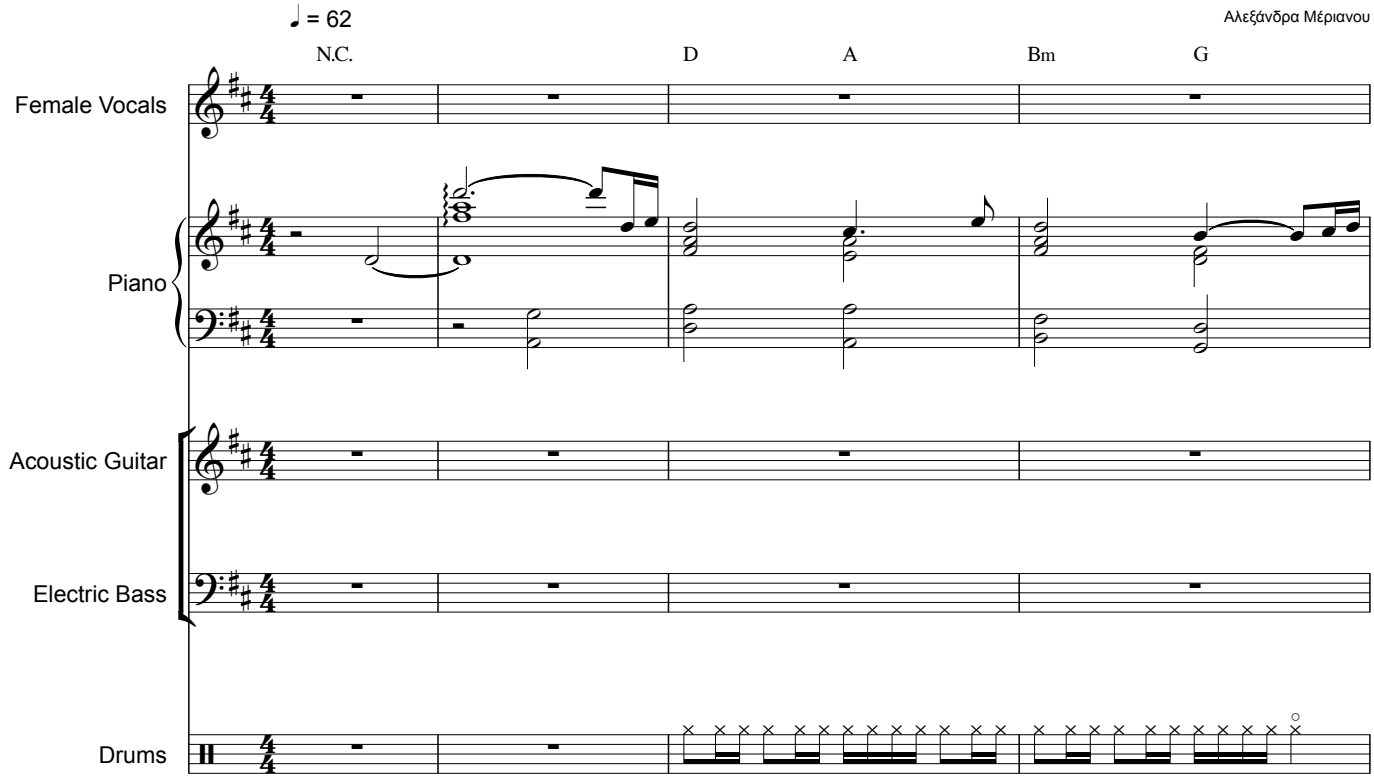

84
C
D
G
C
D
G
A. Solo
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

88
G
C
D
G
C
A. Solo
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

91
D
Em
A
A. Solo
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

rit.
94
C
D
G
C
D
G
A. Solo
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

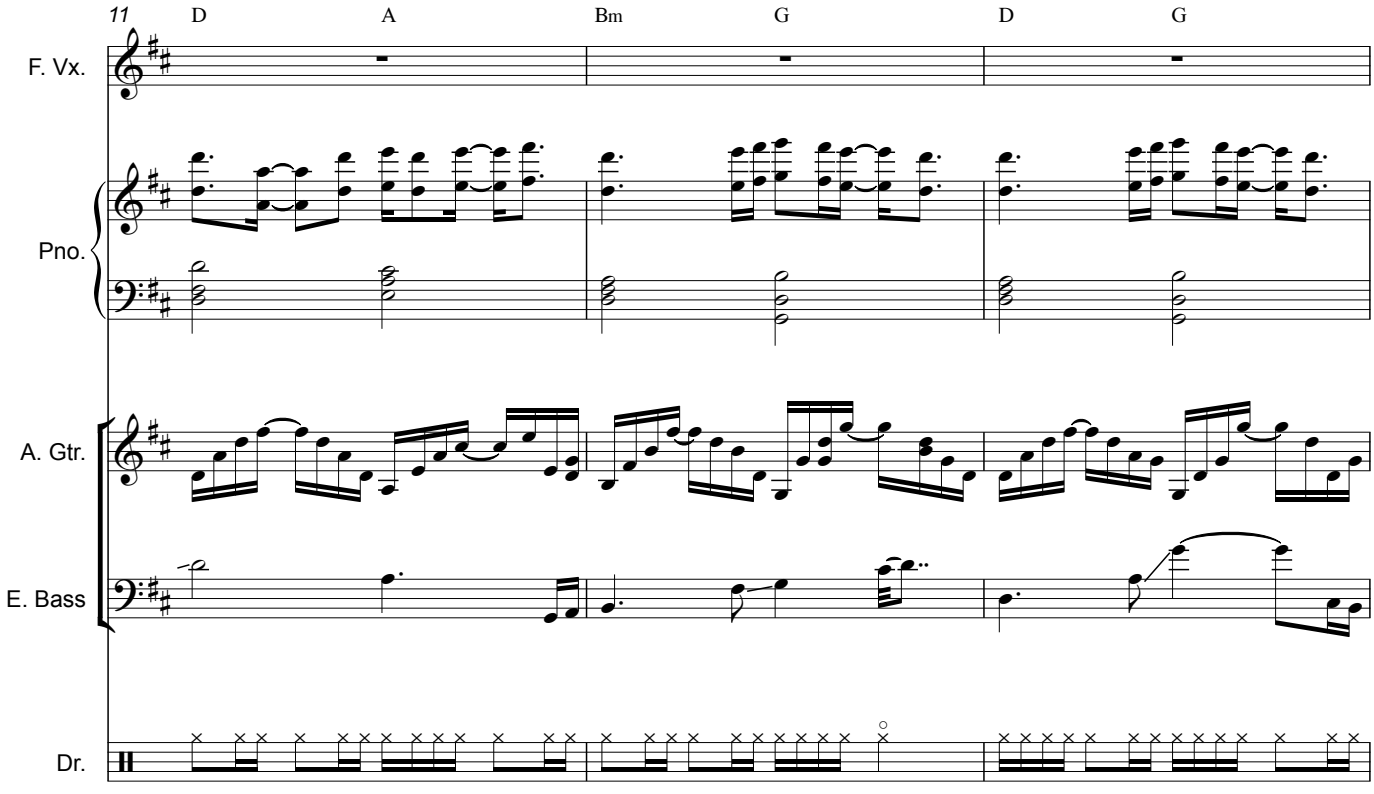
Μέσα απ΄τα μάτια ενός παιδιού

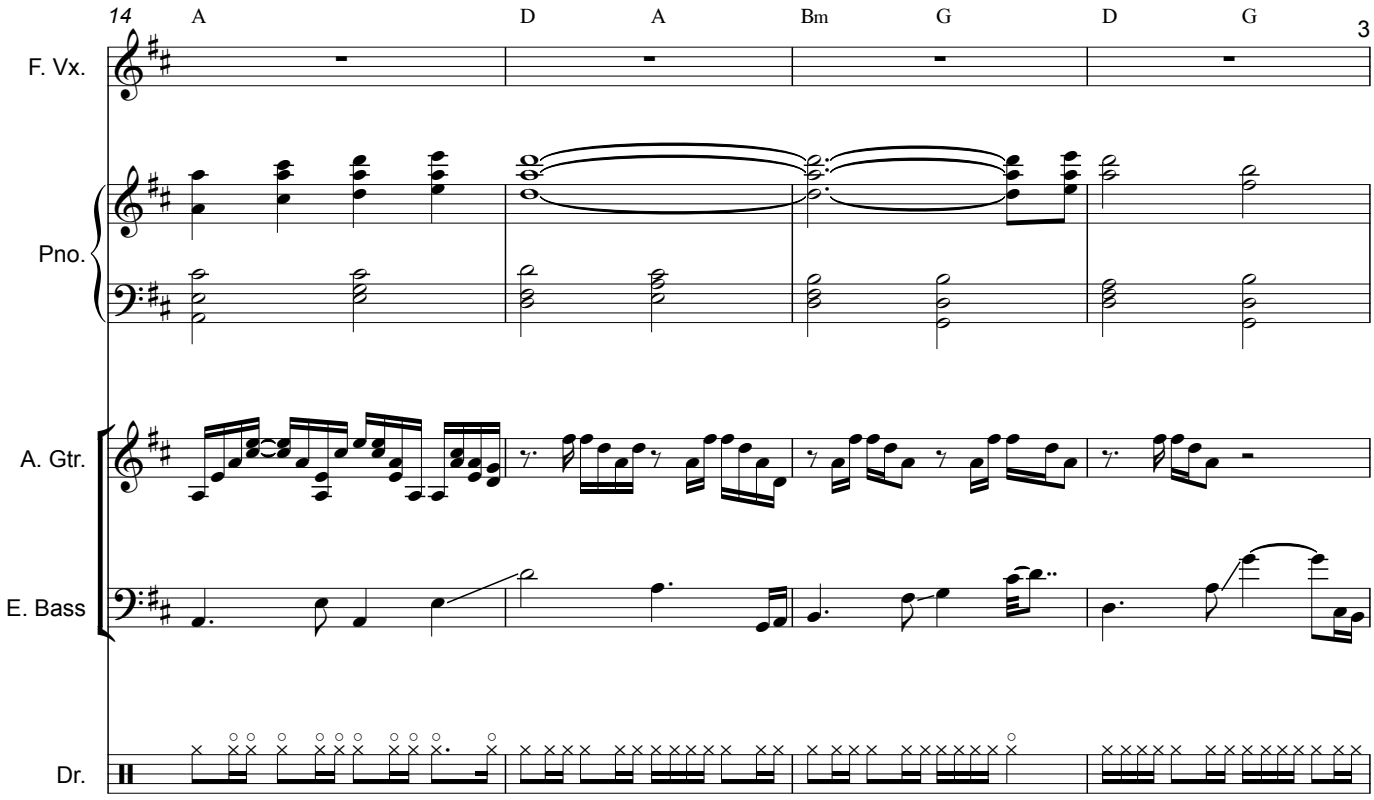

Copyright © 2020

8
Bm
G
D
G
A
F. Vx.
Pno.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

11
D
A
Bm
G
D
G
F. Vx.
Pno.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

14
A
D
A
Bm
G
D
G
3
F. Vx.
Pno.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

18
A
D
A
G
A
3
Μη με ρω-τάς_ πως βλέ-πω τον κό-σμο
F. Vx.
Pno.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

21
D
A
G
A
D
A
3
F. Vx.
Ό-λος ο κό-σμος για μέ-να εί-σ' ε - σύ
Ό-ταν γε-λάς_ φω-τί-ζεις τον
Pno.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

24
G
A
D
A
G
F. Vx.
ή - λιο_
Και ό-ταν κλαις με πνι-γεί η βρο - χή
Pno.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

27
Bm
A
G
A
5
F. Vx.
Κρά-τα μου το χέ - ρι κι εί - ναι κα - λο - καί - ρι Κιό - λα θά-λασ-σα μυ - ρί - ζουν
Pno.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

29
Bm
A
G
F. Vx.
Κι ύ - στε-ρα θυ-μή - σου σαν παι-δί πως ή - σουν Οι α - να-μνή-σεις θα μι - λή - σουν
Pno.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

31
D
A
Bm
G
D
G
F. Vx.
Μέ - σα απ΄ τα μά-τια ε-νός παι - διού Τα α-στέ-ρια τ'ου - ρα νού Πε-ρι-μέ-νουν κά - ποιον
Pno.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

34
A
D
A
Bm
G
F. Vx.
να μι - λή - σουν Και ό - ταν πέ-φτου-νε στη γη Κά-νου-νε κι αυ-τά ευ-χή
Pno.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

37
D
G
A
D
7
F. Vx.
Ό-λοι σαν παι-διά να ξα - να - ζή - σουν
Pno.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

41
D
A
G
A
D
A
3
F. Vx.
Κά-ποιες φο-ρές στον ύ-πνο μου βλέ-πω
Ό-τι πε-τά - ω, πως έ-χω φτε-
Pno.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

44
G
A
D
A
G
A
F. Vx.
ρά
Κι ό - ταν α πό - το - μα νιώ-θω πως πέ - φτω
Pno.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

47
D
A
G
F. Vx.
Πά-ντα υ-πάρ-χει η δι - κή σου α-γκα - λιά
Pno.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

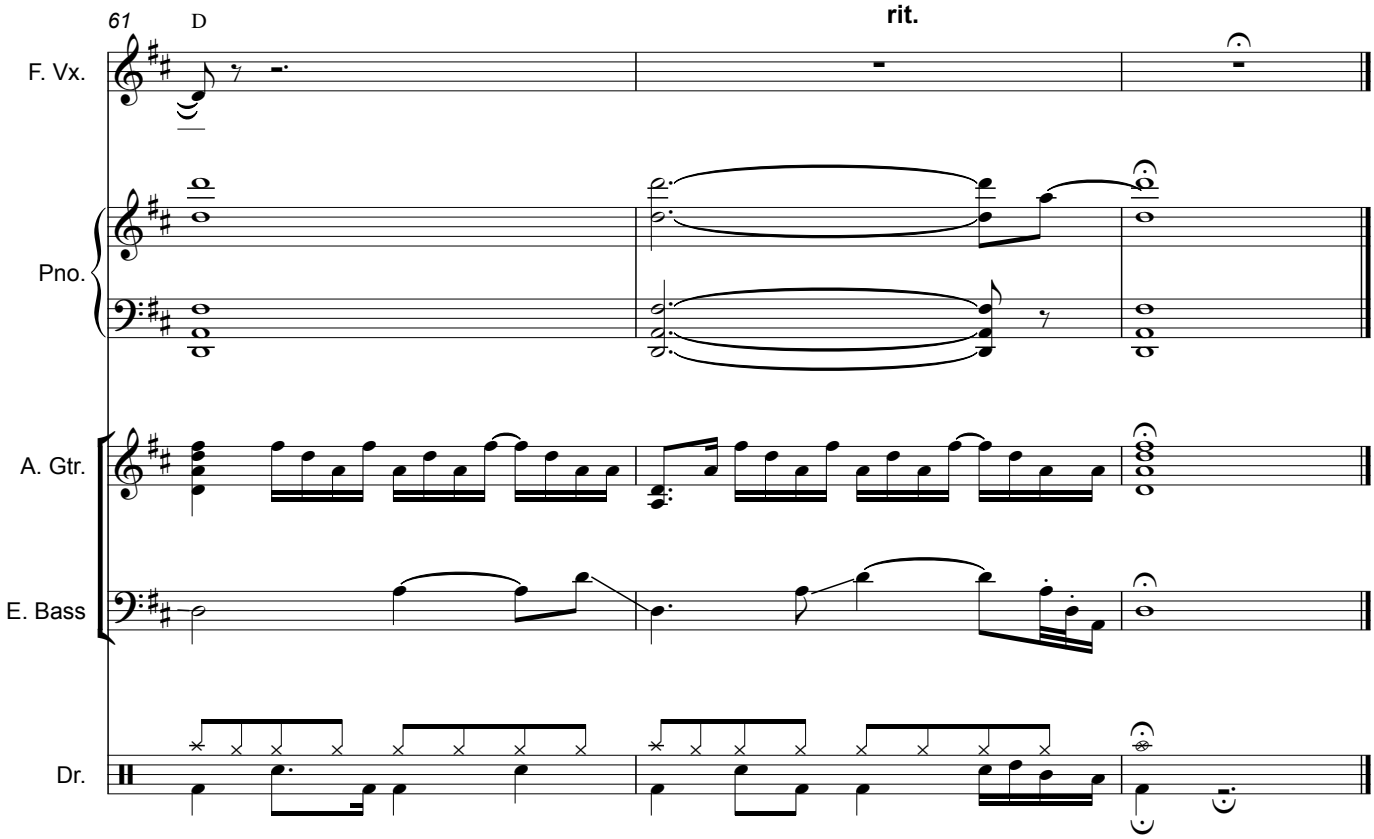

49
Bm
A
G
A
9
F. Vx.
Κρά-τα μου το χέ - ρι κι εί-ναι κα - λο - καί - ρι Κιό-λα θά-λασ-σα μυ - ρί - ζουν
Pno.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

51
Bm
A
G
F. Vx.
Κι ύ-στε-ρα θυ - μή - σου σαν παι - δί πως ή - σουν Οι α-να-μνή-σεις θα μι - λή - σουν
Pno.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

10
53
D
A
Bm
G
D
G
F. Vx.
Μέ - σα απ΄ τα μά-τια ε-νός παι - διού Τα α-στέ-ρια τ'ου - ρα νού Πε-ρι-μέ-νουν κά - ποιον
Pno.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

56
A
D
A
Bm
G
F. Vx.
να μι - λή - σουν Και ό - ταν πέ-φτου-νε στη γη Κά-νου-νε και αυ-τά ευ-χή
Pno.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

59
D
G
A
F. Vx.
Όλοι σαν παιδιά να ξανα - ζή - σουν
Pno.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

61
D
rit.
F. Vx.
Pno.
A. Gtr.
E. Bass
Dr.

Ελπίδα

Copyright © 2020

10
D/C♯
Bm
A
G
A. Solo
Kbd.
A. Gtr.
(8)
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

14
D
A
D
A. Solo
Kbd.
A. Gtr.
(8)
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

18
D/C♯
Bm
A
G
A. Solo
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.
22
D
A
D
A. Solo
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

26
A
Bm
G
D
A. Solo
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

30
A
Bm
G
D
A. Solo
Ό - ταν α-νά-ψει το
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

34
A
Bm
G
D
A. Solo
φως μες στην καρ-διά
Τό - τε θα διώ-ξει το σκο - τά-δι μα-κρι-ά
Κά - νε το φό-βο φί -
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

38
A
Bm
G
D
A. Solo
- λο καιό-χιεχ - θρό
Ό - λα περ-νά-νε πά-ντα μ'έ-να σ'α-γα-πώ
Μα βρες μια θέ-ση, μια_
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

42
A
Bm
G
D
A. Solo
μι - κρή γω-νιά
Να μπει η ελ-πί-δα να σου δώ-σει τα φτε-ρά
Για να πε-τά-ξει σε ό,
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.
46
A
Bm
G
D
A. Solo
- τι ο-νει-ρευ-τείς
Ηελ - πί - δα λέ-ει πως ό, τι
θέ-λεις το μπο-ρείς
Μπο-ρείς
κιε - σύ
Kbd.
A. Gtr.
8va
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

50
D/C♯
Bm
A
G
A. Solo
Ηελ - πί - δα δί-νει χρώ - μα στη ζω - ή Είν' η
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

54
D
A
D
A. Solo
αρ- χή Μα αν δε μπο-ρείς
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

58
D/C♯
Bm
A
G
A. Solo
Με φό - βο μή-πως στε - νο - χω-ρη - θείς Πο-τέ
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

62
D
A
D
A. Solo
δε ζεις
Μη νιώ θεις φό-βο αν
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

66
A
Bm
G
D
A. Solo
κά-νεις το σω-στό
Ηελ - πί - δα βρί-σκει και στην έ-ρη - μο νε-ρό
Βρί-σκει το δρό-μο ό -
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

70
A
Bm
G
D
A. Solo
- ταν θα χα-θείς
Αρ - κεί ναελ - πί-ζεις και πο - λύ να προ-σπα-θείς
Βρες έ - να φί-λο πες_
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

74
A
Bm
G
D
A. Solo
του σ'α-γα-πώ
Η α-γά-πη εί-ναι που σε κά-νει δυ-να-τό
Ηελ-πί-δα τρέ-φει πά-
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.
78
A
Bm
G
D
A. Solo
-ντα την καρ-διά
Ά μα φο-βά-σαι δε θα φτά-σεις μα-κρι-ά
Μπο-ρείς
κιε σύ
Kbd.
A. Gtr.
8va
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

82
D/C♯
Bm
A
G
A. Solo
Ηελ - πί - δα δί-νει χρώ - μα στη ζω - ή Είν' η
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.
86
D
A
A
D
A. Solo
αρ- χή Μα αν δε μπο-ρείς
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

90
D/C♯
Bm
A
G
A. Solo
Με φό - βο μή-πως στε - νο - χω-ρη - θείς Πο-τέ
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

94
D
A
D
A. Solo
δε ζεις
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

98
D/C♯
Bm
A
G
A. Solo
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

102
D
A
repeat and fade
rall.
optional ending
D
rall.
A. Solo
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

Φύλακες της αγάπης

Αλεξάνδρα Μέριανου

Copyright © 2020

11
F
G
C
A. Solo
Kbd.
E. Bass
Dr.
14
F
G
C
F
G
Am
F
G
A. Solo
Kbd.
E. Bass
Dr.
19
F
G
C
A. Solo
Kbd.
E. Bass
Dr.
Cab.

23
C
G
A. Solo
Υ - πάρ - χουν μέ - ρες που η α - γά - πη πο - νά
Pno.
Cab.
25
Am
F
C
G
A. Solo
μα δεν το λέ - ει για τί δεν έ - χει μι - λιά,
θέ - λει έ - να χά - δι μια ζε - στή α - γκα - λιά
Pno.
Dr.
Cab.
29
Am
F
C
A. Solo
να μην πο - νέ - σει
να τη για - τρέ - ψει
Γι' αυ - τό και μεις θα την κρα -
Pno.
Kbd.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.
Cab.

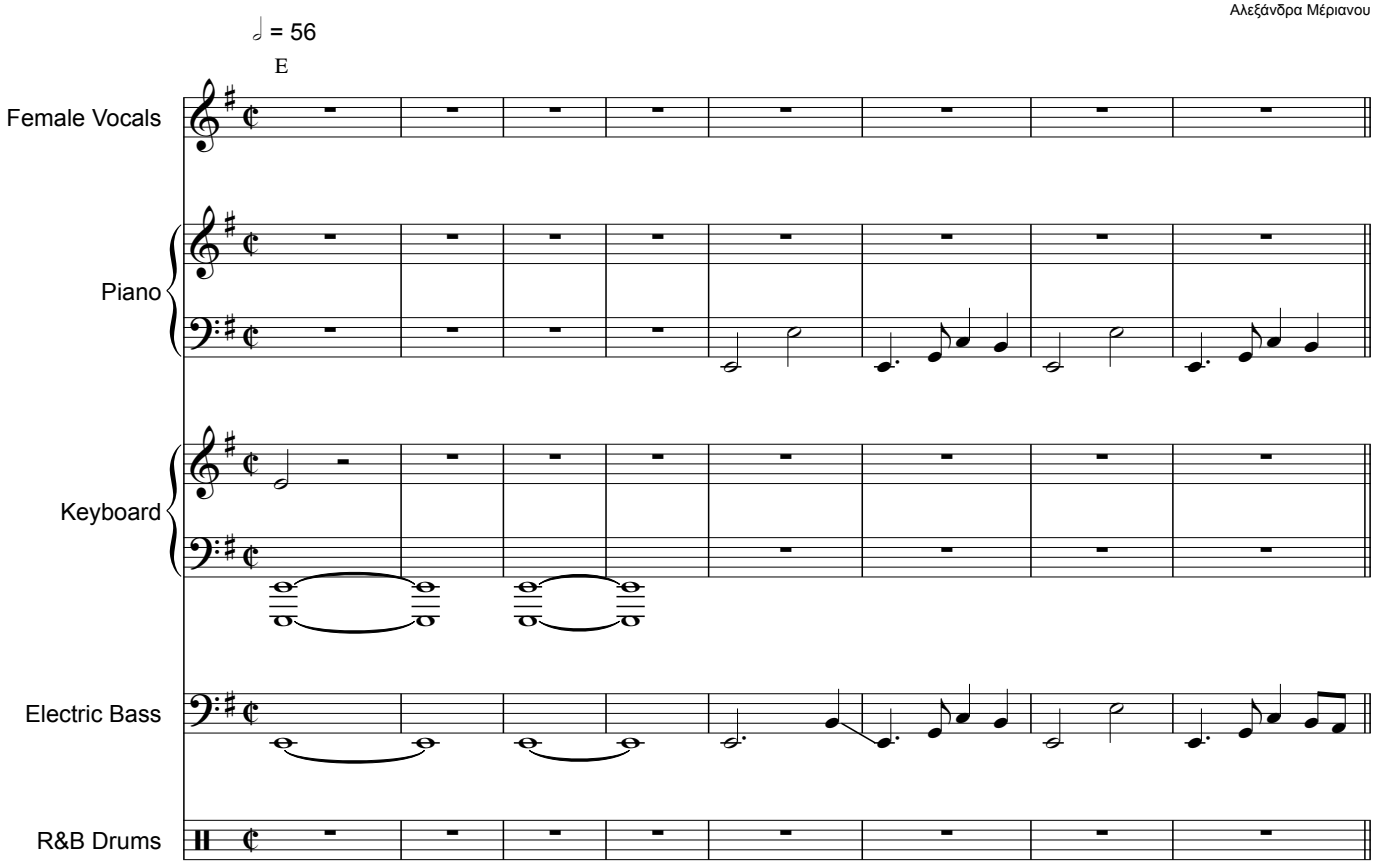

32
G
Am
F
A. Solo
τά - με σφι - χτά___
και θα της δί - νου - με με πρά - ξεις μι - λιά,___
Pno.
Kbd.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.
Cab.
35
C
G
Am
F
A. Solo
γι - νό - μα - στε και ου - ρα - νός και φτε - ρά___
για την α - γά - πη
ζή - τω η α - γά - πη
Pno.
Kbd.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.
Cab.

39 N.C. C F G
A. Solo
Φυ - λά - με την α - γά - πη για να μην την βρί - σκει κα - κό
Kbd.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.
42 C F G Am
A. Solo
και την κρα - τά - με στην καρ - διά μας σαν χρυ - σό φυ - λα - κτό και αν νο - μί - ζεις πως την
Kbd.
E. Bass
Dr.
45 F G F
A. Solo
χά - νεις έ - λα βρες την ε - δώ φυ - λά - με την α - γά - πη
Kbd.
E. Bass
Dr.

47
G
C
F
G
C
A. Solo
γι-νό-μα-στε α-γά-πη
Φυ-λά-με την α-γά-πη
για να μην την βρί-σκει κα-κό
και την κρα-τά-με στην καρ-
Kbd.
E. Bass
Dr.
51
F
G
Am
F
G
F
A. Solo
διά μας σαν χρυ-σό φυ-λα-κτό
και αν νο-μί-ζεις πως την
χά-νεις έ-λα βρες την ε-δώ
φυ-λά-με την α-γά-πη
Kbd.
E. Bass
Dr.
55
G
1.
C
2.
C
A. Solo
γι-νό-μα-στε α-γά-πη
Kbd.
E. Bass
Dr.
Cab.

Ο Φόβος

Αλεξάνδρα Μέριανου

Copyright © 2020

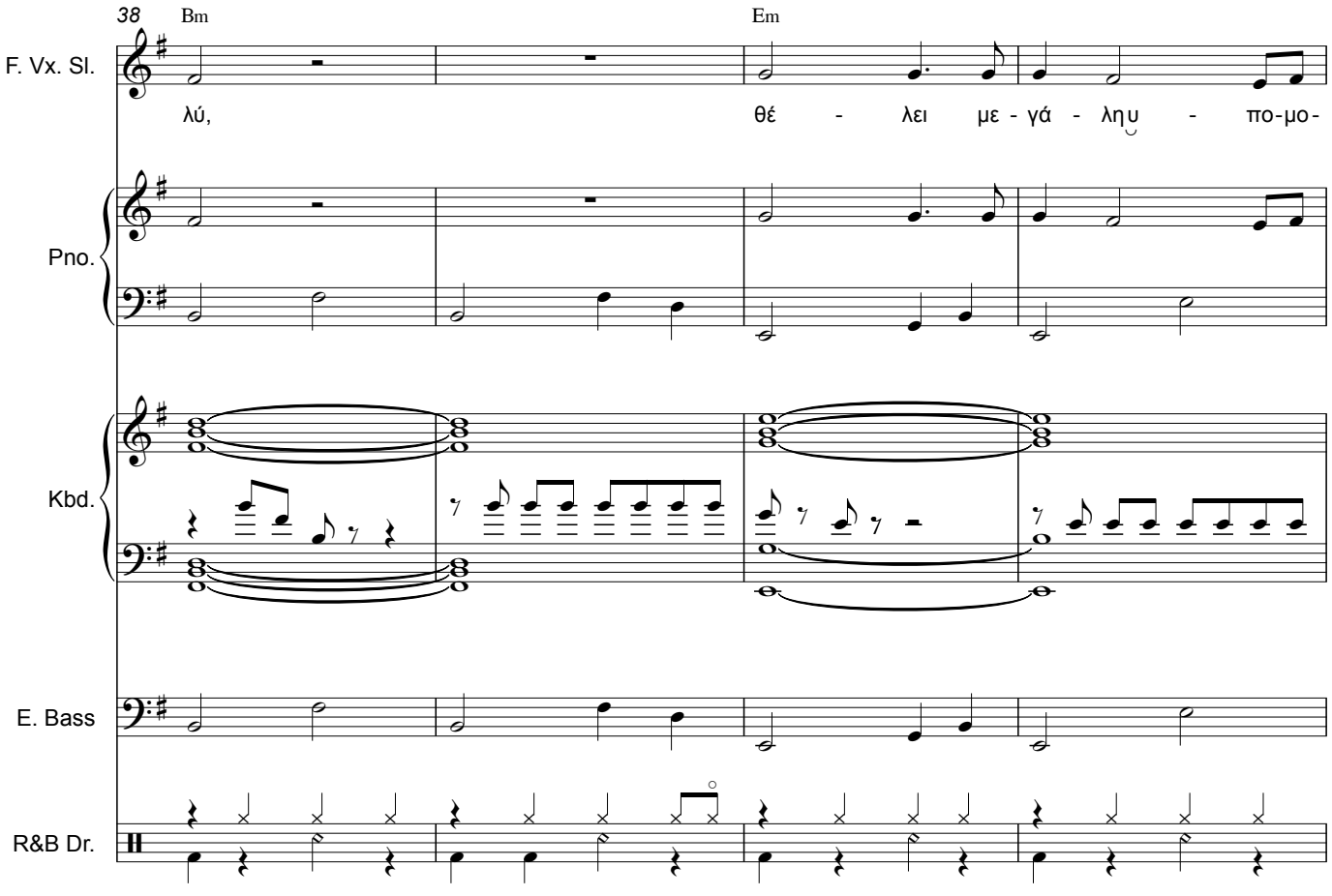

16
G
Bm
Em
F. Vx. Sl.
Μες στις καρ-διές σας κα-τοι - κώ
και τρό - πο ψά-χνω να μη
Pno.
Kbd.
E. Bass
R&B Dr.

23
G
Em
D
F. Vx. Sl.
βγω
Σας προ-κα - λώ μια τα - ρα - χή,
Pno.
Kbd.
E. Bass
R&B Dr.

27
C
D
Em
3
F. Vx. Sl.
μια α - νε - ξή - γη - τη σιω - πή,
Ρί - γος μα και ε -
Pno.
Kbd.
E. Bass
R&B Dr.

30
D
C
Bm
Em
F. Vx. Sl.
κνευ - ρι-σμό,
κλά-μα πο - λύ μα και θυ - μό
Pno.
Kbd.
E. Bass
w/
percussion
improv
R&B Dr.

34
G
F. Vx. Sl.
Θέ - λει προ-σπά-θει - α πο-
Pno.
Kbd.
E. Bass
R&B Dr.

38
Bm
Em
F. Vx. Sl.
λύ, θέ - λει με - γά - λη υ - πο-μο-
Pno.
Kbd.
E. Bass
R&B Dr.

42
G
G
5
F. Vx. Sl.
νή
για
να
με πά-ρεις α-γκα -
Pno.
Kbd.
E. Bass
R&B Dr.

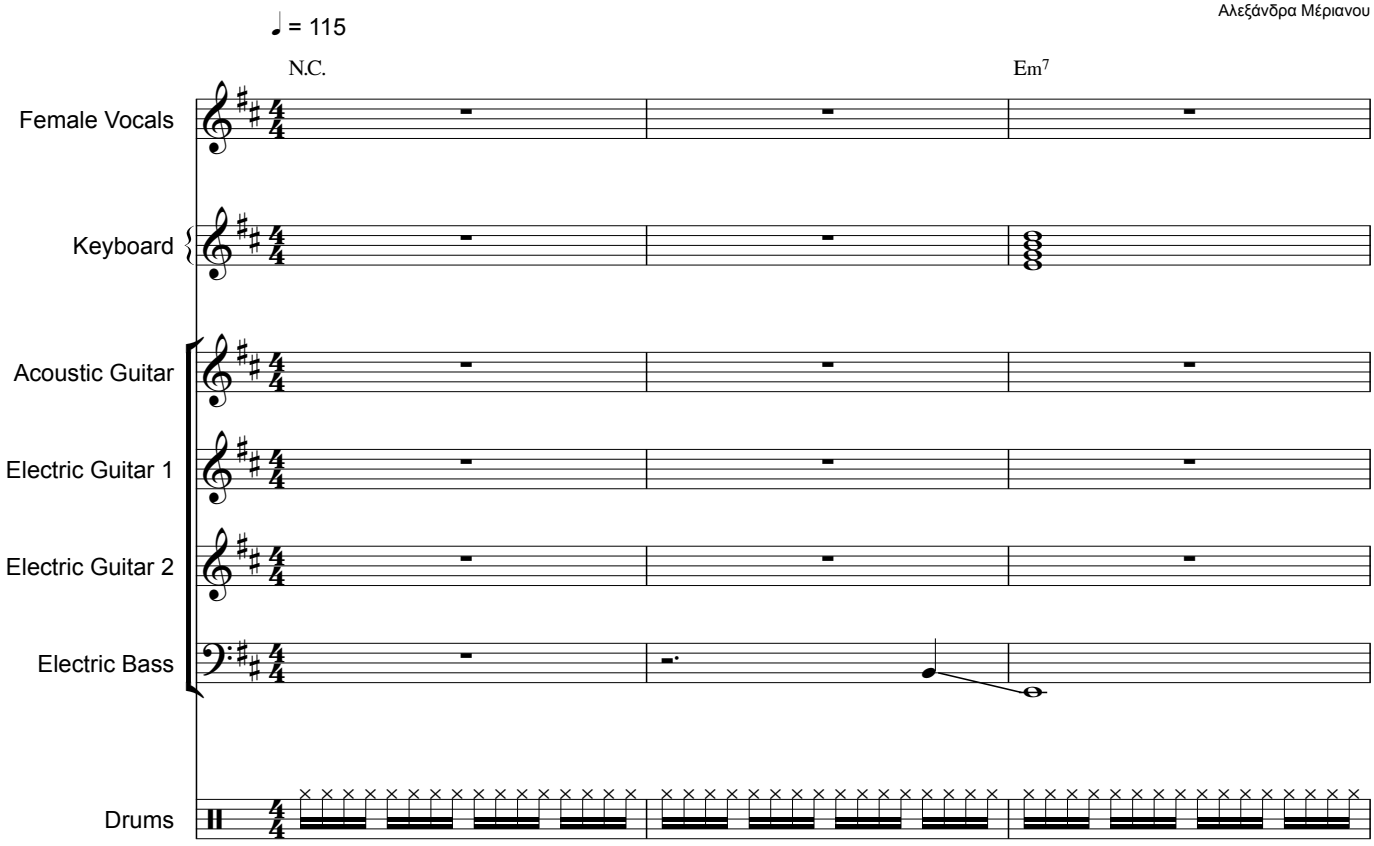

46
Bm
Em
G
F. Vx. Sl.
λιά
ή
να με διώ - ξεις
μα-κρι - ά
Pno.
Kbd.
E. Bass
R&B Dr.

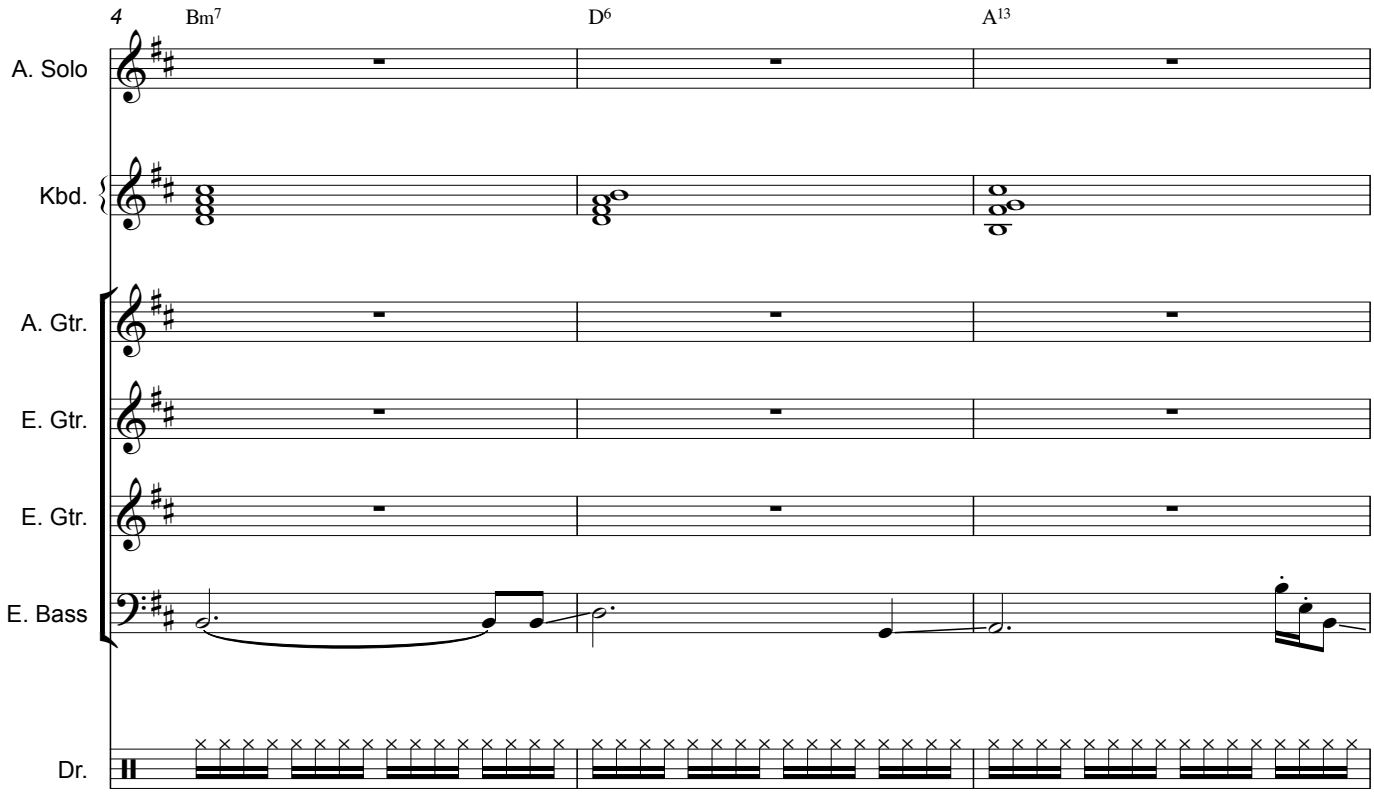

52
Em
D
C
D
Em
D
F. Vx. Sl.
Διό-τι ο φό-βος τε-λι-κά, δεν έ-χει μό-νο αρ - νη-τι-κά σε κά-νει πιο υ - πεύ-θυ-νο,
Pno.
Kbd.
E. Bass
R&B Dr.

58
C
Bm
Em
rit.
F. Vx. Sl.
σε κά-νει και πιο δυ-να - τό
Pno.
Kbd.
E. Bass
R&B Dr.

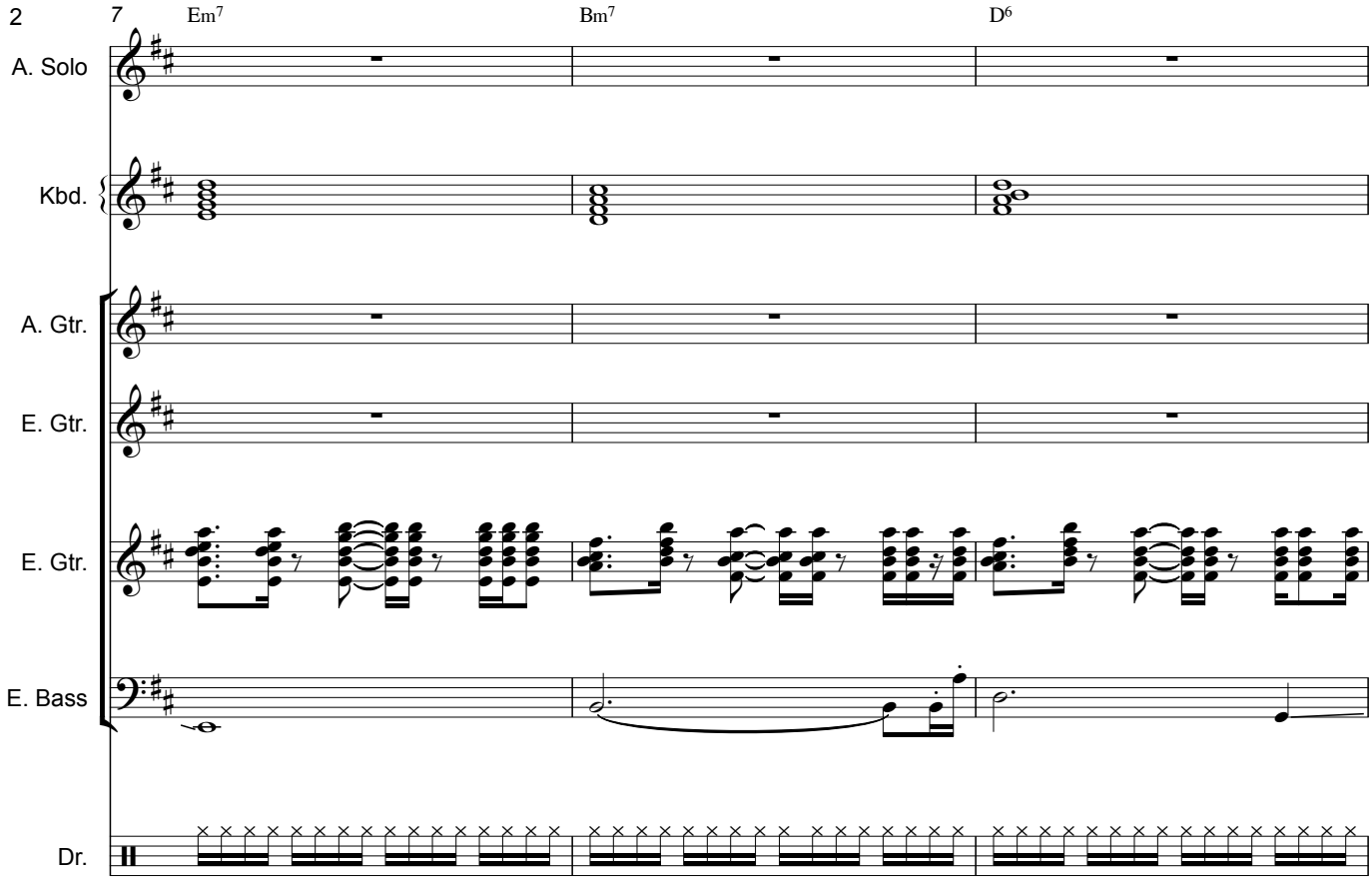
Το πιο ωραίο ταξίδι

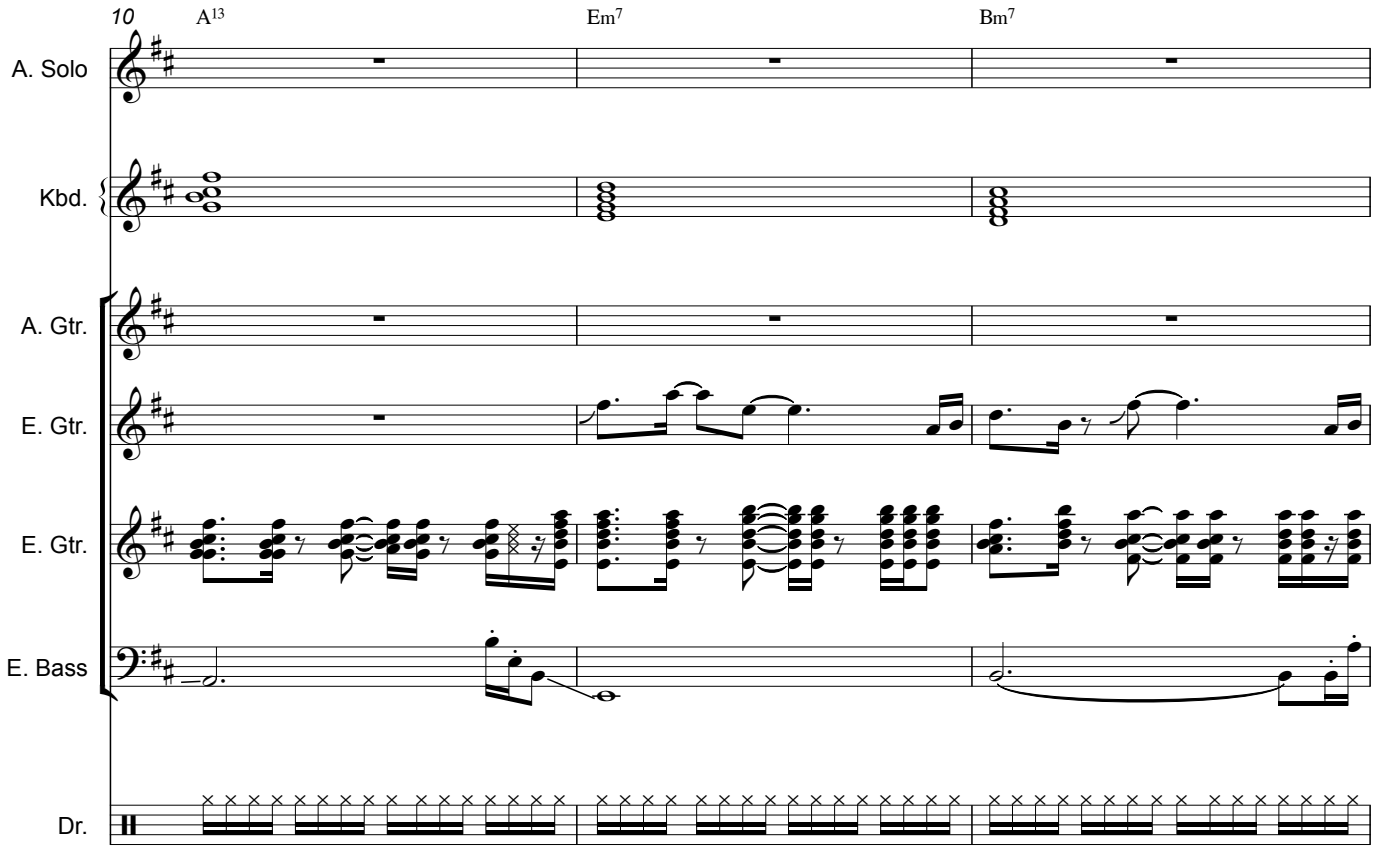
Αλεξάνδρα Μέριανου

Copyright © 2020

2
7
Em7
Bm7
D6
A. Solo
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

10
A13
Em7
Bm7
A. Solo
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

13
D6
A13
Em7
3
A. Solo
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

16
Bm7
D6
A13
3
A. Solo
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

4
19
Em7
Bm7
D6
A. Solo
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.
3

22
A13
Em7
Bm7
A. Solo
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

25
D6
A13
Gmaj7
A13
5
A. Solo
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

29
D6
D6/9
A13
A9
N.C.
G
A
A - πό - ψε ό - λα αρ - χί - ζουν
A. Solo
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

6
33
D
A
G
N.C.
G
A
D
A
G
A. Solo
Έ - φτα - σε η στιγ - μή
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

36
N.C.
G
A
G
A
A. Solo
δε θα σου πω α - ντί - ο πά - ντα θα ‘μα - στε μα - ζί
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

39
D
A
G
N.C.
G
A
D
A
G
7
A. Solo
Ό, - τι μου έ - χεις μά - θει
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

42
N.C.
G
A
D
A
G
N.C.
G
A
Gmaj7
A. Solo
Πα - ρέ - α στη ζω - ή
Πο - τέ δε θα τε - λειώ - σει μια υ - πέ - ρο - χη
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

46
A13
Em7
Bm7
D6
A. Solo
αρ - χή
Το πιο ω - ραί - ο τα - ξί - δι
το ξε - κι - νή - σα - με
Kbd.
A. Gtr.
8va
E. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

50
A13
Em7
Bm7
A. Solo
ά πο ε - δώ
α - γά - πη, γνώ - ση, παι - χνί - δι
Kbd.
A. Gtr.
(8)
E. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

53
D6
A13
Em7
9
A. Solo
και ό - νει - ρα ως τον ου-ρα - νό το μέλ-λον μπρο - στά α -
Kbd.
A. Gtr.
(8)
E. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

56
Bm7
D6
A13
A. Solo
νοί-γω φτε-ρά ελ - πί-δα κι ευ - χή για ό -μορ - φη ζω - ή και
Kbd.
A. Gtr.
(8)
E. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

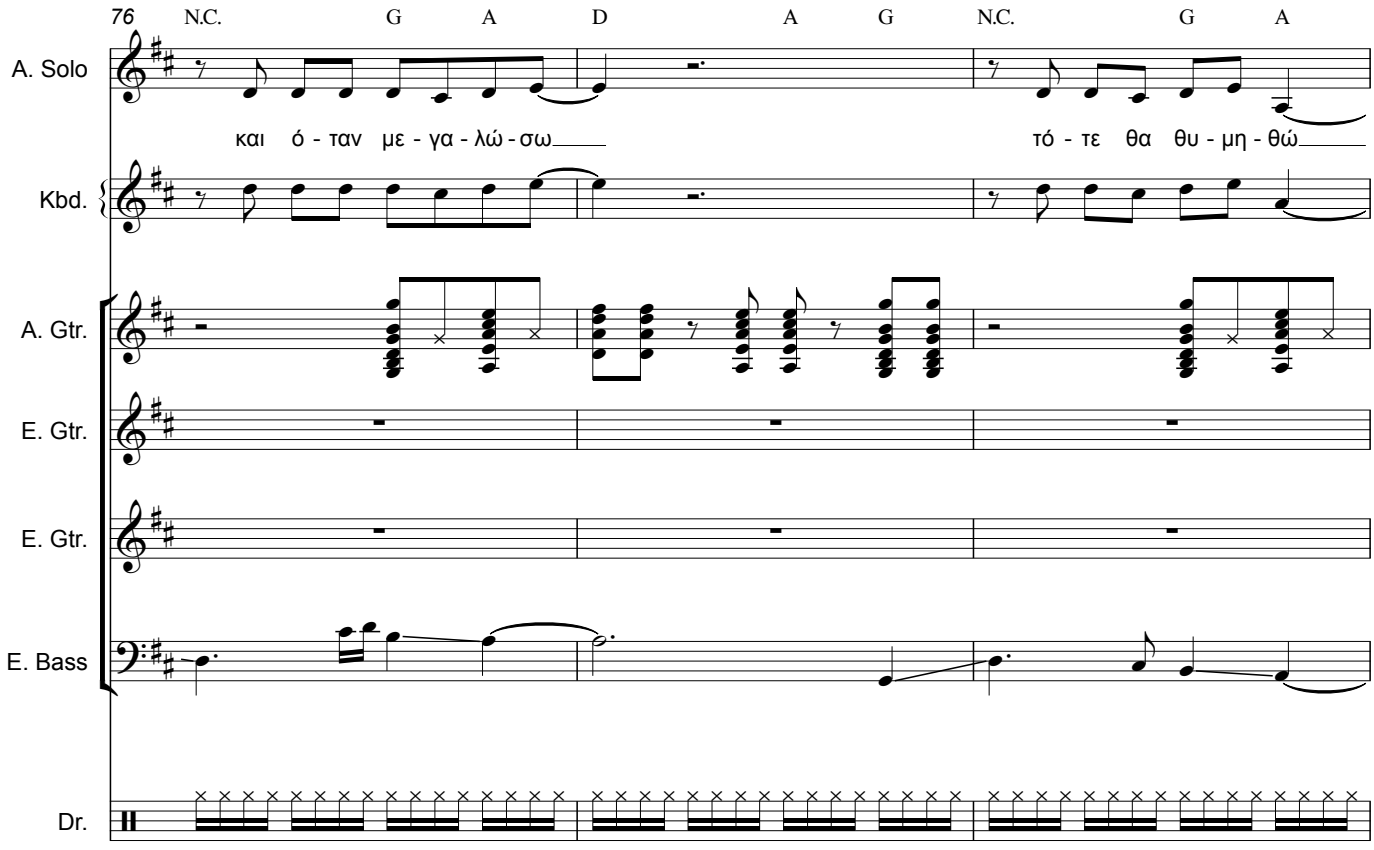

59
Em7
Bm7
D6
A. Solo
λύ-πες πα-λιές α - νή-κουν στο χθες για κά-ντο και ε-σύ ζή - σε
Kbd.
A. Gtr.
(8)
E. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

62
A13
Gmaj7
A13
D6/9
A. Solo
σαν παι - δί να πά - με στο αύ - ρι - ο μα - ζί
Kbd.
A. Gtr.
(8)
E. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

67
D
A13
A9
N.C.
G
A
D
A
G
11
A. Solo
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.
Ό - σο περ - νούν τα χρό - νια

70
N.C.
G
A
D
A
G
N.C.
G
A
A. Solo
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.
στο δρό - μο αν χα - θώ
θα 'χω τα ό - νει - ρά μου

73
G
A
D
A
G
A. Solo
φυ - λα - χτό μου και ο - δη - γό
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

76
N.C.
G
A
D
A
G
N.C.
G
A
A. Solo
και ό - ταν με - γα - λώ - σω
τό - τε θα θυ - μη - θώ
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

79
D
A
G
N.C.
G
A
Gmaj7
A13
A. Solo
πως πί-στευ-α σε μέ-να για-τί ή-σουν_ ε-σύ___ ε - δώ
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

83
Em7
Bm7
D6
A. Solo
Το πιο ω - ραί - ο τα - ξί - δι___ το ξε - κι - νή - σα - με
Kbd.
A. Gtr.
8va
E. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

86
A13
Em7
Bm7
A. Solo
ά πο ε - δώ
α - γά - πη, γνώ - ση, παι - χνί - δι
Kbd.
A. Gtr.
(8)
E. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

89
D6
A13
Em7
A. Solo
και ό - νει - ρα ως τον ου-ρα - νό το μέλ-λον μπρο - στά α -
Kbd.
A. Gtr.
(8)
E. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

92
Bm7
D6
A13
15
A. Solo
νοί-γω φτε-ρά ελ - πί-δα κι ευ-χή για ό -μορ - φη ζω - ή και
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

95
Em7
Bm7
D6
A. Solo
λύ-πες πα - λιές α - νή-κουν στο χθες για κά-ντο και ε-σύ ζή - σε
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

98
A13
Gmaj7
A
D6
A. Solo
σαν παι - δί να πά - με στο αύ - ρι-ο μα - ζί
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

rit.
102
Gmaj7
A13
D6
D6/9
A. Solo
να πά - με στο αύ - ρι-ο μα - ζί
Kbd.
A. Gtr.
E. Gtr.
E. Gtr.
E. Bass
Dr.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αναγνωστόπουλος, Βασίλειος. *Τέχνη και τεχνική του παραμυθιού*. Αθήνα: Καστανιώτης , 1997

Γραμματάς, Θόδωρος. *Παιδικό θέατρο ή θέατρο για παιδιά; Δραματουργικές παραστασιολογικές κοινωνιολογικές επισημάνσεις*. Αθήνα : Αφών Τολίδη , 1992.

Καλογεροπούλου, Ξένια. *Θέατρο για παιδιά, ένας πρακτικός οδηγός*. Αθήνα: Ελληνικό κέντρο θεάτρου για το παιδί και τα νιάτα, 1991.

Κουρετζής, Λάκης. *Το θεατρικό παιχνίδι*. Αθήνα: Καστανιώτης, 1990.

Παπανικολάου, Χαρίκλεια. *Με μουσική, Με κίνηση.* Αθήνα: Τόπος ,2009.

Σέργη, Λένια. *Δραματική έκφραση και αγωγή του παιδιού*. Αθήνα: Gutenberg, 1987.

Σέργη, Λένια. *Δημιουργική μουσική αγωγή για τα παιδιά μας*. Αθήνα: Gutenberg, 1985.

Φιλιππάκης, Μανόλης. *Κοινωνικό θέατρο, Θεωρητικές προσεγγίσεις & πρακτικός οδηγός για εμψυχωτές*. Χανία:Λευκό Αερόστατο.

Χαραλάμπους, Ανδρέας. *Μουσικά παιγνίδια στην προσχολική και πρωτοσχολική Ηλικία.* Αθήνα: Ατραπός , 2002.

Buscaglia, Leo. *Να ζεις, ν' αγαπάς και να μαθαίνεις.* Αθήνα: Γλάρος, 1988.

Beauchamp, Helene , *Les enfants et le jeu dramatique* , Bruxelles: De Boeck, 1981.

Chancerel, Leon, Joly Helene Charbonnier , Anne Marie Sausoy- Husenot. *Jeux Dramatique dans l'education, introduction a une method*. Paris: Librairie Theatrale, 1953.

Chavanon, Claude- Pierre. *Le theatre pour enfants, des artisans face aux problemes*

de la creation. Lausane: La Cite-L'Age-d'Homme, 1974.

Deldime, Roger. *Le theatre pour enfants. Approche psycho-pedagogique, semantique et semilogique*. Bruxelles: De Boeck , 1976.

Deldime, Roger. *Theatre et jeunes public.* Bruxelles: JEB , 1981.

Eco, Umberto. *Πώς γίνεται μία διπλωματική εργασία.* Αθήνα : Νήσος, 2001.

Howard, Keith, John A.Sharp. *Η επιστημονική μελέτη*. Αθήνα: Gutenberg, 2001.

Orff , Carl. *The Orff Music Therapy*. Mainz: Schott & Co Ltd , 1980.

Puchner, Walter. *Η επιστήμη του Θεάτρου στον 21ο Αιώνα*. Αθήνα:Κίχλη, 2014.

Robinson, Ken. *Άλλη λογική-Για μια επανάσταση δημιουργικότητας.* Αθήνα: Εν πλω, 2011.

Schott- Billman, France. *Όταν ο χορός θεραπεύει*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα,1998.

Vygotsky, Lev. *Νους στην κοινωνία: Η Ανάπτυξη των Ανώτερων Ψυχολογικών Διαδικασιών.* Αθήνα: Gutenberg, 2000.

Winnicot, Donald Woods. *Jeu et realite, l'espace potentiel*. Paris: Gallimard ,1975.